

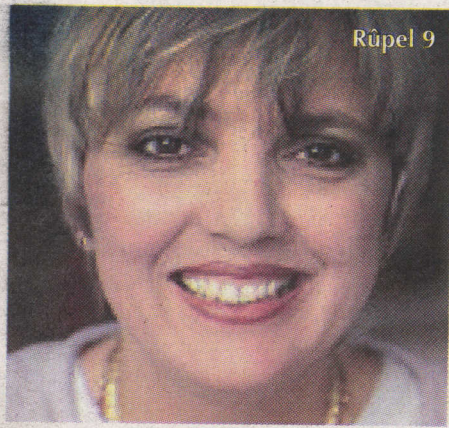
Kerkûk
bajarekî
Kurdistanî
ye û her
Kurdistanî
dimîne



Neçîrvan Barzani

Rêya YE ji Amed û Şirnexê derbas dibe

Rûpel 9



Xwendevanên Rojava li Başûr dixwînin

Rûpel 5

Zarokên me hemwelatîyên cîhanî ne

Rûpel 8

Cemîlpşazadeyên Diyarbekirî

Rûpel 10

Merwan Mihemed: "Hunera kurdi pir serketî ye"

Rûpel 15

Jinekolog, mêrekolog, dînekolog Prof. Doc. Dr.

Fatê Were Civatê

Rûpel 11

Leyla Ferîqî Li Kurdistanê

Rûpel 14



Destê Kurdan di qirika Saddam de ye!

Parêzerên Kurd ên Baroya Diyarbekirê dixwazin bibin mudaxilên doza Saddam

Awûqat, Fahri Karakoyunlu, Fethi Gumuş, Cemşit Bilek û Hasan Dagtekin serdana başûrê Kurdistanê kirin

Baroya Diyarbekirê û Hewlêrê dixwazin bi hev re kar bikin

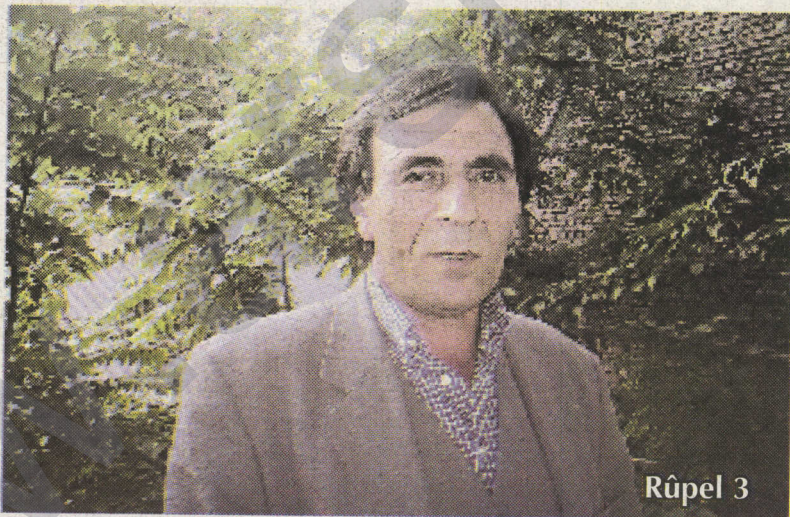
Heyetek parêzer ji Baroya Diyarbekirê bi mebesta dadgehkirina Sadam Huseyin serdanek li Başûr kirin û ji teref Wezirê Mafê Mirovan ve hatin pêşewazikirin. Herweha serdana Parlamentoya Kurdistanê jî kirin. Ev heyet ji aliyê 40-50 parêzerên Baroya Diyarbekirê ve

weke komisyonek berpirsiyar hatiye hilbijartin. Komisyon ji 7 kesa teşkil bûye û 4 jî wana çûn Kurdistanê. Di vê komiyonê de Awûqat Fahri Karakoyunlu, Fethi Gumuş, Cemşit Bilek û Hasan Dagtekin cih girtine.



Rûpel 3

Kurdên li Almanyaya jî kirin Tirk!



Rûpel 3

Divê berî her tiştî di mejiyê Tirkan de mentalîte biguher e û krîterên bingehîn jî ne soz û peyv lê pratîk e.

Ji bo destpêkirina muzakereyan dayina tarîxekê hîn gelekî zû ye. Lê mixabin Ewropa jî ber şantaj û tehdîdên Tirkîyê stuyê xwe xwar dîke.

Di 18ê meha 11an de rojnameya Tirk Hurriyet nûçeyek nêzîkî rûpelekî dagire weşand. Ev nûçe di rûpela yekemîn de li gel sûretê Claudia Roth bi manşeta (sernivîs) "Roth davetinde Lozan krîzî- Di vexwandina Roth de krîza Lozanê" hatibû dayin.

Hevpeyvîn li gel Taha Berwarî-nûnerê Hukimeta Herêma Kurdistanê li Bakurê Ewrûpa

Hilbijartinên Iraqê: ji bo Kurdistanê-rêya hêviyê yan metirsiyê?...

Rûpel 4

D 1.50 EUR, A 1.70 EUR, B 1.70 EUR, NL 1.70 EUR, CH 2.60 SFR
LUX 1.70 EUR, I 1.70 EUR, S 19.00 SKR, DK 14.00 DKK,
N 16.00 NOK, GB 1.10 £, GR 1.70 EUR



4 196577 401503 12

Cemal Batun	Orhan Janber	Reşît Battê	Selîm Çürûkkaya
Petrol hemberê sextekariyê	Divê doza Kurd di ser her tiştî re be	Li Bakûr Yekîtiyek çawa?	Ti zi xo re sey mi bîlaheq vazdaya
Rûpel 2	Rûpel 6	Rûpel 7	Rûpel 16

Şingirtina ji bo terorîstên Zarqawî ne karê demokratan e

Bayram Ayaz

Bi egera bûyerên Fellûceyê, di mediya tirkî de cardin gengeşiyek dest pê kirîye. Her yek di ber xwe de dijayetiya Amerîkîyan dike. Tew hinek

**Medya Tirk
bi helwestên xwe
piştgiyariya terorîst û
fanatikên olperest
dike**

xwe nagirin û Amerîkîyan wek „neocon yên faşîst“ bi nav dikin. Ev kes qaşo liberal in, demokrat in!

Nirxandinên nivîskar û rojnamevanên xwedî baweriya îslam û nêrînên olî-siyasî, ji xwe ne hewce ye ku em li vê derê bi dîr û dirêj behsa wan bikin. Ew şerê nabeyna terorîstên El Qaîda û Amerîkîyan, wek şerê „xaçparêzan û canfidayên dinê Îslamê“ dinirxînin û wisa propaganda dikin. Şer û xerabiyên terorîstên Zarqawî û Bin Laden, wekî berxwedaneke rewa nîşan didin.

Eger mirov li mediya tirkî baş binêre, dibîne ku ji „liberalên“ wan bigre heta olperestên wan hemî, hinek jê bi aşkere hinek jê bi veşartî, piştgiyariya terorîstên Zarqawî û kevnebaasiyan dikin.

Hin kesên ku xwe demokrat bi nav di-

kin, dibêjin em li dijî „şerê nav medeniyetan in“, Amerîka li Rojhilata navîn û li Asya başûr û li deverên din ve siyasetê didomîne, û dibe sedemê şeran û xwînrejiyê. Ev nêrineke yekalî û çewt e. Şaşiya wan digihe wê pêleyê ku ew şerê terorîstên ku ola Îslamê ji xwe re kirîne perde, wek berxwedanek di „şerê nav medeniyetan“ de dinirxînin. (Wek numûne nivîsara Ferhat Kentel, gazetem.net)

Pirsek di serê-min de digere û min gelek meşxûl dike. Gelo çima rewşenbîrên Tirk di bûyerên Iraqê de ew qasî zêde dijayetiya Amerîkayê dikin? Di pirsra Efxanistanê de ew ne wisa xesas in. Vê yekê mirov nikare tenê bi dîrbûna Efxanistanê îzah bike. Di destê me de tenê dimîne, faktora dewleta Kurdistanê û hevbendîya Kurdan û Amerîkîyan. Çawa dewleta Tirk damezirandina Dewleta Kurdistanê ya Federe naçespîne, rewşenbîrên Tirk jî tehemülê vê yekê nakin.

Belê rast e, Dewletên Yekgirtî yên Amerîkayê ji bo berjewendiyên xwe li Rojhilata navîn in. Lê, hatina wan û rûxandina diktatoriya xwînrejî ya Saddam ji berjewendîya Kurdîstaniyan û hemî Iraqîyan e. Îro jî têkbirina terorîstên Al Qaîdayê û kevnebaasiyan li Iraqê ji feydeya mirovayetiye ye.

Em li dijî şerê nav medeniyetan in. Stratejiyeke wisa şaş e. Medeniyetan li

ser bingehê sê-çar dinên mezin ji hevdu cuda kirin û di çarçoveya dijberîya wan ayinan de meşandina siyasetê, helwesteke paşverû ye, tenê de zirarê bide mirovayetiye. Fanatizma dînî, kîjan dîn dibe bila bibe, nêrineke xeter e.

Eger em bi vî şeweyî li meselê binêrin, yek dikare bêje evên dipişt perdeya dîn de dest bi şerê medeniyetê kirin, terorîstên Talibani, Al Qaîdeyî, Zarqawî û yên din in. Evên ku li Efxanistanê berê topan dan ziyaretgehên Bûdîstan xera kirin, Talibani û Al Qaîdeyî bûn. Ma ew ne şerê medeniyetêkê bû? Terorîstên Zarqawî li pêş kamereyên televîzyonê serê insanên bê guneh bi xenceran jê dikin. Ma ji vê kiryarê

hovtir wahşetek din heye? Evên Amerîkîyan tawanbar dikin, li beramberê wahşeta terorîstan bédeng man!

Divê mirov xwedî helwestek zelal be. Perdeya dîn ku ev rêxistin bi kar tînin nabe mirov pê bête xapandin. Fanatik teokratîzm ji faşîzmê xerabtir e. Faşîzm li ser xapandina siyaseta nîjadperest û bi dijminahiya xelkên din hatibû danîn. Fanatik teokratîzm jî li ser xapandina siyaseta dînî, bi dijminahiya xelk û kesên ne di wê baweriyê de xurt dibe. Faşîzm û olperestiya fanatik destebirakên hevdû ne. Ez ti cudahiye jî naxim nav olperestên fanatik, dixwazî bila ji xwe re dinê Îslamê kiribin perde, dixwazî Mûsevî bin, Mesihî bin,

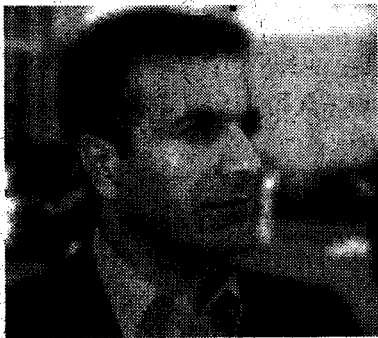
Bûdîst bin ti ferq nîne. Kî dîn ji xwe re bike maske û here serê mirovekî ne di wê baweriyê de bi xencerê jê bike, an xedreki dîn lê bike, ev nayê çesipandin.

**Olperestiya fanatik ya El
Qaîdeyê û hemî rêxistinên
bi wê ve girêdayî
faşîzmê sedsala bîst û
yekan e**

Mirovekî demokrat bi qasê ku li dijî faşîzmê û rejîm û nêrînên diktator e, ew qasî jî divê li dijî olperestiya fanatik be. Olperestiya fanatik ya El Qaîdeyê û hemî rêxistinên bi wê ve girêdayî faşîzmê sedsala bîst û yekan e. Eger mirov terorîzma olperestiya fanatik wek „berxwedan“ bi nav bike, mirov dikeve dereka perezgeriya faşîzmê. Şerê Amerîkîyan li Iraqê ne şerê dijî Îslamê ye. Divê em bi van derewan neyên xapandin. Şerê li Iraqê şerêke politik-stratejîk e. Evên ku hukm ji destên wan derketiye (kevnebaasî) û statûkoperestên Rojhilata navîn (û rêxistinên wan paramîlîter -El Qaîde û yên din-) dixwazin bi zanafî vî şerî wekî şerê „xaçperez û misilmanan“ nîşan bidin. Na ev şer, şerê statûkoperestan û medeniyetê ye. Û herkes hesabê xwe heye û li dîyê plana xwe ye.

**Faşîzm û olperestiya
fanatik destebirakên
hevdû ne**

Petrol hemberê sextekariyê



Cemal Batun

Rêxistina Neteweyên Yekgirtî (NY) funksiyona xwe ya rêxistinek seranserê cihanê: ji bo diyalog, rêzgirtin, aşî û çareserîya neheqîyan dagirtiye. Vê rastiye niha gelek dewlet jî, sazûmanên navneteweyî jî, partiyên siyasî jî û şahsiyetên demokrat ên navdar jî tînin zimên. Her aliyek jî, hin alternatîfan pêşkeş dike, ku çawa ev rêxistina burokratik û tradîsyonel û herweha statûkoperêz bête nûjen kirin.

Rêxistina Neteweyên Yekgirtî, ku paşî şerê cihanê ye duyemîn hate avakirin, di pêvajoyek berferê de bandorek xwe ya erênî li aşîya cihanî kir. Di peydakirina rêgavên diyalogê de, bi taybetî jî di dema şerê sar ê cihanê de, bû tribûnek danûstandinê û rolek erênî list. Herçend ku wekî struktur di nav xwe de, rê da dewletên diktator bibin xwedî tesîr di siyasetê cihanê de jî, demek dirêj balansê wergirt û ev balans û egera ku dijberiyên cihanê nebiş sedema şerê germ.

Cihê gotinê ye ku Neteweyên Yekgirtî di çarçoveya pênc pirsan de konsantre bûye: 1/Aştî û Ewleyî 2/ Mafê gelan 3/ Pirsên mafê mirovayeti 4/ Pirsên alikariya mirovayeti 5/ Pêşkêftina civatî û aborî...gelek pirsên hur/detaylî jî, di nav van pirsên me binav kirî de tînin girtina dest. Di serkêftina van pirsan de rola Sekreterê Giştî yê Neteweyên Yekgirtî rolek berçav e...

Niha em li Sekreterê Giştî yê niha yê Neteweyên Yekgirtî -Kofi Annan temaşê bikin.

• Di dîroka Neteweyên Yekgirtî de, cara yekem hefteya borî karmendên rêxistinê xwestin dengdan a gumanê hemberî Sekreterê Neteweyên Yekgirtî lidar bixin. Egera vê jî hate diyarkirin, ku Annan kirinên seksî yê berpîrsek mezin ê Neteweyên Yekgirtî vedîşere û piştgiyariya xwe jî wî kesî re nîşan dike.

• Di dîroka Neteweyên Yekgirtî de, tu caran rêxistin wekî niha neketiye bin tohmet û gazinên ruşwet, derew û kirinên nedemokratîk de. Tê gotin, ku Annan çavê xwe li van yekan digre, ji ber ku destê wî bi xwe di nav van kiryanan de heye.

• Bertî salekê di Konferansa Genosid/Tevkujiyê ku li Stockholmê de hati kirin de (Ez bi xwe li wir bûm), herçend jî alî gelek beşdar û rojnamevanan ve hate zîman, ku tevkujiya Saddam kirî bîne

zîmên jî, ew jî vê yekê reviya û qala tevkujiya rejîma Iraqê hemberê gelê Kurd nekir!

• Herçend ku ji aliyê hin dewletên endamê Komîsyona Ewleyiyê ya Neteweyên Yekgirtî bi xwe jî hatibe zimên, ku struktura niha di Komîsyonê de heyî, ku hin dewletên diktator rê li ber pêşniyar/biryarên erênî û demokratîk digrin jî, Annan vê babetê naxwaze bine rojevê. Ji ber ku pozîsyona wî bi xwe, nekeve bin munaqeseyê de.

Ya herî girîng jî, ne tenê ji bo me Kurdan, lê ji bo tevahiya cihanê jî ev e, ku Annan di babeta rûreşkirina rejîma berê ya Saddam de wekî aliyekî hereket dike. Heta ji alî hin derdorên ve wekî piştgirê hêzên kevneperest ê Ereb û di destê yekem de ê Saddam tê destnîşan dan. Gava „programa petrol hemberê xwarinê“ li Iraqê hate birêvebirin, NY tê zanîn ku 4 milyar dolarên Kurdistanê Iraqê xistin kontroyên xwe û dixwaze bixwe. Ji alî gelek dezgehên ragihandinê ve hate gotin, ku destê kurê Annan di bi qaçaxî firotina petrola Iraqê de hebûye. Jibîr nekin: Kofi Annan gava terora hemberê Hewlêrê rûdayî û 110 berpîrsiyarên Kurd, di nay de: cigirê Serokwezîran, wezîr û gelek kadroyên heja yên siyasî, ji bo demokrasiya cihanî bûn qurban-dîsa bédeng ma! Ew tewan rûreş nekir!

Belê programa petrol hemberê sehtekariyê hate birêvebirin. Tevkujî hatin

kirin, can hatin wendakirin, zîmanên zarokan hate qedexekirin...Deng nehat û nayê....

Çawa Kurd, çawa Kurdistan...dê baweriyê bi Kofi bi ne?...

cbatun@yahoo.se

IMPRESSUM

XWEDNE ROJNAMEYÊ

PEYAMA KURD VERLAG

PEYAMA KURD

THOMAS-MANN-STR. 12, 53111 BONN / GERMANY

FO: +49 (0)228 18 00 654

+49 (0)228 18 00 655

FAK: +49 (0)228 18 00 656

WWW.PEYAMA-KURD.COM

INFO@PEYAMA-KURD.COM

REDAKSIYON

KURMANGIYA JORIN

FABRİ ÖZCEK (EDİTÖR BAŞLIK, ED)

SİVRAN HEÇİ BERRO (EDİTÖR HAYAT Ü DİŞİN, ED)

SERHAN ALSANİ (EDİTÖR Z. PIRŞEN, ÖZGAZİN Ü

BEHVEDAN Z)

KURDİ (ZARAF)

SEVİDAN KURD (EDİTÖR, ED)

KURMANGIYA JORIN

DANA AÇI, VEVA PAÇI, SİVRAN AÇI

NEZAR ÇAY, COTYAL DAFIROG, MANSUR SİDQI

MUSTAFA ÇIHAZARY

PEYAMA KURD JI MAFÊ XWE DIBINE, KU ANJANÊ JI NE TÊNE

CANDIN, KURD BIK. EW JI ALIYÊ KEŞANAN Û RASTNIVISANÊ

VE DI SERASTKIRINA SERHMAN DE AZAD E. PEYAMA KURD

BERNEMA KU JI RE TÊ SAHON D BERE LI CIVIKI DÎN HATIBE

BEAVKIRIN, NAWESIN.

Li Başûr Serdana Parêzerên Baroya Diyarbekirê

Ew dixwazin weke terefekî di dadgehkirina Saddam de cih bigirin. Fahri Karakoyunlu wek berpîrsê komisyone hatiye destnîşankirin ku ew herweha di rêvebiriya Baroya Diyarbekirê de jî kar dike. Ew dibêje „Rêvebiriya baroya Diyarbekirê biryarek girtibû ku pêwendiyekê li gel baroya parêzerên Hewlêrê pêkbinin. Armanca pêwendiyê li gel wan ewe ku em li ser bingeha hukukî û yasayî li gel hev kar bikin.“

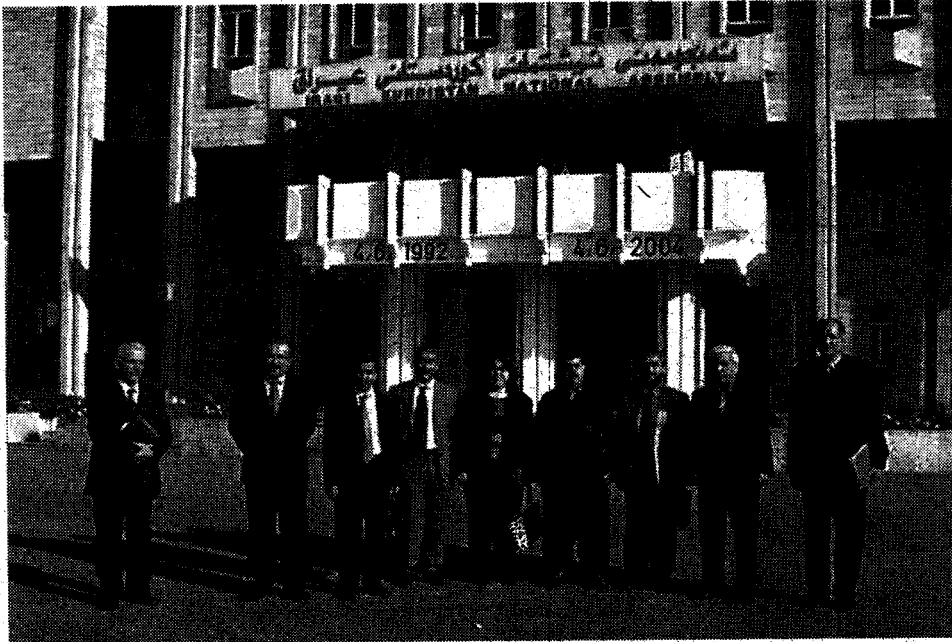
Ji bo ku ew bikaribin di dadgehkirina Saddam de cih bigirin gerek seri li sendika parêzerên Kurdistanê bidin. Ji bo vê jî ew niha listeyek parêzgeran amade dikin. Ew dixwazin ka kî û çawa wek teref dikarin beşdarî dadkirinê bibin.

Ev komisyon di wê baweriyê dene ku daxwaziya wan wê ji teref sendika Parêzgerên Kurdistanê ve bête pejirandin. Ji ber ku ew di vî warî de bi awayekî fermî xwedî selahiyat in.

Sendika parêzerên Irakê nikare tu biryarekê din di vî warî de bigirin ji ber ku wana hîlbijartinên xwe pêkneanine.

„Eger em mîna parêzerên midaxil nikaribin beşdar bibin lê herweha emê mîna çavder beşdar bibin û cihê xwe li ba parêzerên Kurdistanê bigirin.“

Ji bona dadgehkirina Saddam destpê bike 3 heta 5 salan jibo komkirina



Şandeya Baroya Diyarbekirê li pêş Parlemantê Kurdistanê

belgeyan (delîlan) vext pêwîst e. Emê bikaribin li ser şerên ku li seranserên hîdûdên Tirkîyê hatiye kirin de belgan kom bikin û alîkariya wan bikin.

Parêzgerên Kurdistanê dibêjin ku ev dadgeh li ser esasê herêmi neçe pêş, kêr zêde wê bibe dadgehê navnetewî. Ji xwe ev yek jî ji armançek ya me ye. Ji ber ko tawanên Saddam ne tenê herêmi ne.

Peyama Kurd bi şandeya Baroya Diyarbekirê re peyivî.

Peyama Kurd: Gelo ma hûn li himber vî karî pereyekî distînin yan hûn vî karî ideal wek Kurdeki bi daxwaziyek azad dikin?

Bersiv: Em vî karî ne ji bona tu berjewendiyên darayî yan jî şexsî dikin. Em vî yekê wek wezîfeyek welatparêzî dibînin.

Ji derveyî we kesek din jî bo vî karî hewl dide?

Em bawer in wê hinek parêzerên din jî ji baroyên din beşdarş vî karî bibin. Em

jî hewl didin ku kesên din beşdariya vî karî bikin, taybetî ji welatên din jî.

Tu agahdariyên we li ser parêzerên Saddam hene?

Em zanin ku gelek parêzer ji Urdir, Fransa û li gora texmîna me ji Amerîka jî aliyê malbatê Saddam hatine tayînkirin.

Hun ji haziriya wan agahdarin yan na?

Na. Lê em hewl didin bi rêya sendikaya Parêzerên Kurdistanê di vî warî de encamekê bidest bixin. Herweha jî aliyê wezareta Mafên Mirovan jî emê hinek agahdariyan bigirin.

Gelo li Tirkîyê dezgehên Hikumetê ji van çalakîyên we agahdarin?

Ji bona ku me hêj wek ku komisyonekê xwe eşkere nekiriye, karê me nehatiye bihîstin. Em cara yekem vî agahdariyê didin Peyama Kurd.

Herweha em dixwazin bi vî minasebetê Peyama Kurd pîroz bikin û daxwaza pêşketinê dikin. Pêşniyara me ewe ku di pêşerojê de Peyama Kurd li Kurdistanê bête belavkirin. Bi rastî we karek baş û serkeftî kiriye.

Kurdên li Almanya jî kirin Tirk!

Fadil Özçelik

Hurriyet dinivîsîne ku Roth jî bo serokên komeleyên Tirk di derbarê ziyareta xwe ya Tirkîyê de agahdar bike li Berlînê hefta derbasbûyî dawetêk daye û li wir krîza Lozanê derketiye. Xwedêgiravî Serokê Navenda Lêkolînên Kurd Metin İncesu di axaftina xwe de gotiye ku dewleta Tirk mafên me yên Lozanê nade.

Li gor Hurriyetê Metin İncesu idia kiriye ku di Peymana Lozanê de xaleke mafên kêmteweyan heye ku azadiya bikaranîna ziman û çanda xwe dide hemû kêmteweyan û ev xal 70 sale ku jî aliyê Tirkîyê ve nayê tetbîq kirin. İncesu jî bo tetbîqkirina vî xalê xwestiye ku zextê (tahdeyê) li Tirkîyê bikin û talebkiriye ku di pêvajoya endametiya Tirkîyê jî bo YE de ev xal bibe yek ji şertên qebûlkirina Tirkîyê.

Metin İncesu derewên Hurriyetê radixe ber çavan

İncesu ragihand me ku di civinê de berpîrsiyara Komela sinai û karmendên Tirkîyê (TUSIAD) ku bi eslê xwe ji Tunceliyê (bi gotina wê be Dêrsim) bû gotiye ku li Elmanya 700 hezar Tirkên hemwelatîyên Elmanya hene. Ji ber vî yekê İncesu bersiv dide wê û dibêje ku ji van jî bi sedhezaran kes ne Tirk in û piraniya

ji van kesên ku ne Tirk in, Kurd in. Ez jî yek ji wan im. Di vir de Mehmet Yorgun pişt dide İncesu û dibêje, „Bixwe ez jî ne Tirk im” Meseleya Tirkên (Ger ew jî bi rastî Tirk bin!) li wir har û dîn dike ev e û Hurriyet mijarê bi awayekî din digihîne xwendevanên xwe ku di rojnamevaniyê de navê vî kirinê „Dezinformasyon e”. Di nûçeyekê de dezinformasyonêk û derewek têra Hurriyetê nake û dinivîsîne ku „Vexwandina ji bo komelên Tirk” Diyarê ku li Tirkîyê nebes e ku mirovekê bêje, „Ez ne Tirk im!” Ger mirov ne Tirk be jî bi çavê dewleta Tirk û Hurriyetê ew her Tirk e. Çimkî Zagona bingehîn wiha nivîsandiyê! Mirov Tirk e, Kurd e an jî netewekê dine divê dewlet biryar bide! Kes jî dewleta Tirk û berdevkên wan çapameniyê çêtir tiştêkî nizane! Loma jî ne „ne Tirkbûna” Yorgan qebûl dike ne jî Kurdbûna İncesu. Loma „Navenda Lêkolînên Kurd” jî dike komelek Tirk û wan jî „berpîrsiyarên Tirk” ilan dike.

Hurriyet derewa li Claudia Roth dike!

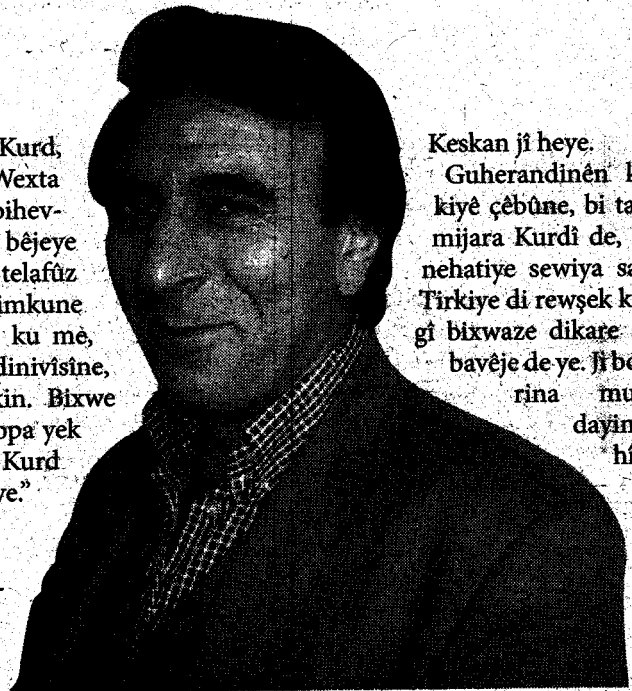
Ji aliyê din İncesu ragihand ku Claudia Roth, berpîrs û komeleyên Tirk dawet nekiriye. Di dawetiyê de bêjeya „Tirk” derbas nabe û em jî bi navê „Navenda Lêkolînên Kurd” hatine dawet kirin. İncesu got, „Em ne wek dezgehêk Tirkê wek dezgehêk Kurd hatin dawet kirin” Agahdariya ku Roth li himber me reaksiyon nîşan kiriye ne rast e. Di axaftina xweya di derbarê Lozanê de herkes bi

nav dikir û digot Kurd, Tirk, Ermenî..Wexta diixwest me bihevêre binav bike jî bêjeye „Yên jî Tirkîyê” telafûz dikir ku ne mimkune em herin cihekî ku me, wek Hurriyet dinivîsîne, Kurd qebûl nekin. Bixwe li seranserê Ewropa yek dezgehêk ku me Kurd qebûl neke tune.”

Beşek ji axaftina Metin İncesu:

„Kurd jî ber tecrubeyên xwe yê dirokî û biêşdagirtî bi şik li guherandinên li Tirkîyê dinerin. Divê berî her tiştî di mejiyê Tirkan de mentalîte biguhere û krîterên bingehîn jî ne soz û peyv lê pratîk e.

Mesela ev 81 sale ku dewleta Tirk xala 39/4 ya Lozanê bin pê dike. Ev xal imkanê dide ku hemû hemwelatîyên Tirkîyê, ku di civinên xwe yê taybetî ên resmî, jî bo raya giştî vekirî an girtî de; di qada çapamenî û weşanî de bi zimanê ku dixwaze bi kar bîne. Lê di pratîkê de ne wiha ye. Guherandinên li Tirkîyê çêdibin ji aliyê Ewropa bi awayekî şade mubalaxa tîpîk pêşwazî kirin. Ewropî mijarê ne ku wek heye lê wek ku dixwazin bibînin, dibînin. Ev meylî li gel Partiya



Metin İncesu

Keskan jî heye.

Guherandinên ku li Tirkîyê çêbûne, bi taybetî jî di mijara Kurdî de, heta niha nehatiye sewiya salên 1970. Tirkîyê di rewşek ku her kengî bixwaze dikare şûnde gav bavêje de ye. Ji bo destpêkirina muzakereyan

dayina tarîxekê

hîn geleki

zêde ye. Lê

mixabin

Ewropa

bi şantaj

û tehdîdan

xwe mecbûr

his kirî

riye ku

heta vir were. Divê bi Tirkîyê re bazariyek ku tawîzan bidê pêk neyê. Bi taybetî jî ji ber hesabên stratejîk divê gavêk wiha neyê avêtin. Tirkîyê hîn gelek peymanên ku mafên kêmteweyan diparêze û garantî dike îmze nekiriye. Li gora Zagona bingehîn ya Tirkîyê herkesê ku li Tirkîyê diji Tirk e. Û li gor xala sisiyan guherandina vî nikare bê teklîf kirin. Ev jî tê wê wateyê ku dev ji çareserkirina pîrsa Kurdî berdîn, nikare bê mînaqesê kirin jî. Qanûna partiyên siyasî axaftina bi Kurdî qedexe dike. Di merasîma 81 salîya Tirkîyê de Serokkoma A.N. Sezer û serleşkerên artêşa Tirk ev eşkere ragihandin û di mijara pîrsa Kurdî de helwesta dewleta Tirk eşkere kirin.”

Hevpeyvîn li gel Taha Berwarî-nûnerê Hukimeta Herêma Kurdistanê li Bakurê Ewrûpa Hilbijartinên Iraqê: ji bo Kurdistanê-rêya hêviyê yan metirsiyê?...

Kurd dê bi listeyek hevîrtî bikevin hilbijartinên Iraqê, herweha daxwaz heye ku li gel liberal-demokrat û hêzên sekuler ên Iraqê ji hevîrtî lidar bikeve... Yekrêzî û yekdengiya gelê Kurd wekî semaya serekî di vê merheleyê de ye Iraq bîn gava di salên 1920an de çêbûyî, pêkanînek netebîî bû

Peyama Kurd: Pêvajoya hilbijartina Iraqê niha di çi qonaxê de ye?

Taha Berwarî: Ew a rastî bit, Komisyona bilind a hilbijartinê belavokek derxistîye ku roja 30ê meha yekem 2005an, roja hilbijartinê giştî ya Iraqê hatiye ragihandin. Wek tê zanîn hilbijartin ji bo sê dezgehên bêtin lidar xistin: Parlemanê Federal ê muweqet ku dê 275 endaman hebe, bo encumanên bajarên û bo Parlemanê Kurdistanê bêtin. Li ser vê béguman hin guftûgo hene, wek hûn jî dizanin civînek hat kirinê li Selaheddin û paşî li gel hêzê tradîsyonel ên iraqî û Kurdan kombûnek hate kirinê li Dokan li 18ê novembarê, li wê derê tekîd li ser hatiye kirinê ku rewşa ewletiyê û aramiyê li Iraqê çêbitin, kar bête kirinê ku atmosfer a hilbijartinê bi awayek demokratîk û azad birêve biçîtin.

Çi taybetmendiyên struktura hilbijartinên navendî yên Iraq a federal hene? Kurd xwedî helwestek çawa ne?

Béguman tiştek girîng a hatiye muneqesekirin ev e ku mirov behs biketin: ka gelo Kurd bi listeyek yekgirtî tevî hêzên din ên Iraqê yên liberal û demokrat biçin hilbijartinê yan na? Ji ber ku mandat a vî parlamentoyî bi sînor e. Sînor a wî amadekirina destûrek an jî konstitusyonek a Iraqê û çavderî li hukimê ye. Yan jî gelo Kurd bi listeyek hevbeş biçin û paşî koalîsyonê li gel hêzên demokrat, liberal û sekuler ên Iraqê pêk bînin. Ev her du hest jî li gel Kurdan hene, di civîna Dokanê de zêdetir meyl jî listeyek hevbeş ên hêzên Iraqê û kurdî hatiye tercih kirin. Bes hîn jî tiştek konkret û dîmahî li ser vê mesele der neçû ye.

Kek Taha helwesta Kurdan ji bo hilbijartinên navendî û yên Kurdistanê du helwestan jî hevîdu cuda xuya dikin?

Béguman! Wek Kurd li Iraqê em dixwazin bi listeyek hevbeş biçin, li ser prosesa hilbijartinê Parlemana Kurdistanê jî danûstandin di navbeyna Partî, Yekîti û hêzên din de hene, ka bi çi rengî em biçin hilbijartinan û bi çi rengî em bikaribin di vî merheleyê de berjewendiyên Kurdan biparêzin. Ev e jî piçek hêsta mînaqêşe berdewam in, proses a diyaloga tewa nebûye. Em hêvî dikin ku tiştek weha çêbitin ku karibîtin Kurdan jî vî merheleyê ku em tê de: bo me girîng e di destûrê Iraqê yê hatî de em bişên du meseleyan: pirs a federalîzmê û pirs a coxrafîk a Kurdistanê û selahiyetê federalîzmê em diyar bikin, ji ber vê hindê yekrêzî û yekdengiya gelê Kurd wekî semaya serekî li ser wê ye di vî merheleyê de.

Pirsek balkêş ev e ku di Parlamentoya Federal de di nax 275 kursiyên de, dê prosentek ji bo herêma federal a Kurdistanê hebe yan jî li gor girtina dengan li tevayîya Iraqê, Kurd dê xwe di Parlamentoyê de temsîl bikin?

Ez bawer dikim, ger konsensusek di navbeyna hêzên iraqî de pêk bêt, hin-

gê kursiyên Kurdistanê li gor wê de destnîşan bibin. Herweha dengên ku ji alî kurdan ve de bêtin dan, de tesîrek xwe ya mezin hebin. Ji ber vê hindê jî, Kurd dê bi yekdeng beşdarî van hilbijartinan bibin, ku dengên

Kurdan jî wenda nebitin. Li Basra be, li Bexda be, li Kurdistanê be dengê Kurd tesîra xwe hebe. Li gor zanyariyên min li gor girtina zêdeyîya dengên kursiyên Kurdan di Parlamentoyê de diyar bibin.

Em werin herêma Federal a Kurdistanê...Li vir ew dê çawa çêbibe, partiyên Iraqê yên Ereb û şîa dê bikaribin li vir beşdarî hilbijartinan bibin?

Ew partiyên iraqî yên ku li herêma Kurdistanê hene dikarin beşdarî bikin. Ji çi etnisîtetê bibin bere bibin, ger di nav sînorê herêma Kurdistanê de, li gor yasayan hebin, dikarin beşdarî bikin.

Gelo ew dê di 105 cîgah di Parlamentoya Kurdistanê de hebin?

Parlamentoya Kurdistanê de di nav xwe de pêvajoya demokratîk, pîrralîti û amadeyîya kêmasiyên neteweyî û olî jî hembêz bike. Parlamentoya Kurdistanê de temsîliya civatên Kurdistanê bi giştî bike. Bawer in li ser hejmara kursiyên problemek dernakeve pêş.

Ger di hilbijartinan de (yên navendî), li herêma Kurdistanê deng bigihîjin hêzên Kurd, li herêmên şîiyan jî deng bigihîjin hêzên wan, di navendî de deng belav bin. Ev nayete maneya referendumekê ku her civat dixwaze li ser xaka xwe desthilata xwe hebe û ev jî federalîzma Iraqê re tê çi maneyê?

Wek hun jî dizanin Iraq gava di salên 1920an de çêbûyî pêkanînek netebîî bû ye. Iraq dabeşe li ser neteweyên cuda-bi taybetî jî du neteweyên serekî-Kurd û Ereb pêkhatiye. Lê di hejman demê de, di nav neteweyê Ereb de meylên şîa û sunnî yên xurt jî hene. Tiştê ku em dixwazin bikin, eger bêhê û Kurd û Ereb-ên ku demokrat in li gel Aşûrî, Keldanî û Turkmenan ên ku li ser bîngehê konseptê sekuler, liberal û demokrat difikirin bi listeyek hevbeş biçin rengdan a perçebûnê nabîtin. Lê eger hat û Kurd bi listeyên cuda çûn, Turkmen bi yên cuda, şîa û sunnî bi yên cuda çûn... wî çaxî dibe ku zêdetir ev mozayîk an jî senaryoya ku we behskirî zêdetir xuya bibîtin. Ev jî realîteya rewşa Iraqê ye, ji ber vê yekê jî, me pêşniyara sistemê federalî-



Taha Berwarî

kiriye. Jiber ku federalîzm dewlemendî ye - di warê mozayîk a neteweyî de, di warê olî, di warê ziman de. Ev bi rastî bastîrîna çareserîya pirsên siyasî li Iraqê ye.

Heta niha jî di destê yekem de; pirs a

vegera Kurdên ji Kerkukê, ku bi darê zorê ji cîhê xwe hatine surgin kirin û ya duyem jî yên cîgahên din ên ku di eslê xwe de Kurdistan in (lê ne di nav sînorê naskirî ya herêma federal a Kurdistanê de) nehatiye çareser kirin. Ger heta roja hilbijartinê ev pîrsê nehatiye helkirin, dê hilbijartin çawa bikaribin çê bibin? Ev ne pelixandina pêvajoya demokratîk û federatîv a li Iraqê ye?

Bi rastî yek jî xalên ku em munaqeseyek giran li ser dikin pirs a Kerkukê ye. Serokatiya Kurd li Kurdistanê Iraqê hukimeta demkî ya Iraqê di vê pîrsê de pasîv dibîne - jî bo bicîhanîna benda 58 a zagona bîngehîna demkî ya Iraqê. Di vê pîrsê de helwestek hevbeş a Kurdan heye, ku her çi Kurd dixwazin di hilbijartinan de beşdarî bikin, lê di hilbijartinê encuman a bajarê Kerkukê em naxwazin û qebl nakin-hilbijartin bêtin kirinê heta ku siyaseta erebandinê jî holê ve nehatiye çareser kirin.

Kek Taha, hilbijartin nêzik dibe, lê serjimartina Iraqê hin destpê nekiriye, ev nabe astengek?

Bi rastî ev jî pîrsê gelek girîng e - çawa dê hilbijartin bînin kirin, bîyî ku pirs a serjimariyê neqediya be. Ev meseleyek pîrr pîrr girîng e, xuya dibe ku wê kêmasiyên mezin jî rû bidin-ka gelo hejmara rasteqîn a xelkê ku li Iraqê diçe çend in. Ev hilbijartinê ku dê bînin çêkirin, wê li ser bîngehê wan listeyên "oil for food program" (programa petrol hemberê xwarinê) a biryara 1996 a Neteweyên Yekgirtî berî çend salan, ku list hatine amadekirin. Her mal çend kes tê de hene û emrê wan çi ye? Li ser vî esasî ev çareserîya muweqet hatiye fikrandin. Ji ber vê hindê ev Parlemane jî dê demkî be, bi fikrê ku hilbijartinê esasî di dumahiya sala bêt de bêtin kirin. Heta serjimariyê gelê Iraqê bi awayek rast bê amadekirin.

Hilbijartina Serokkomariya Iraqê çawa tê fikrandin?

Bi rastî bo min bi xwe jî ev yek wekî pêwîst diyar nî ne. Lê, wekî diyar e hilbijartina heyî dê li ser Parlamento be, ku çavneriya xebata Hukimeta Iraqê

û Zagona Bîngehîna bike. Tiştê ku ez têgihîştîme ev e ku, tu Serokkomarê neyete danin-ev pîrs wekî niha berdewam be. Mixabin wekî pêwîst ez nikarim bersîvek tewaw bidim.

Kek Taha, guman jê re nî ne: ji bo hilbijartinek serkeftî-divê ewletiyek, aştîyek civatî û dezgehên meşrû yên ku tesîrê li jiyanê avahiya civatî dikin hebin. Lê, wekî em dibînin, ji derveyê herêma federal a Kurdistanê Iraqê-Iraq ber bi rewşê tevlihev û terorek di-jwar diçe. Tu bawer dîke, di vê rewşê de hilbijartinek kamîl a demokratîk lidar bikeve?

Belê gelek di cîhê xwe de ye, ev pîrs. Bi rastî vê pîrsê hemû hêzên iraqî jî ji xwe dikin-ka gelo ev yekê de çend mimkin bîtin? Hêviya me ev e, ku di dema diyarkirî de hilbijartin lidar bikevin, lê ger bêt ev rewş berdewam bêtin, bi taybetî di sêgoşeya sunnî ku navenda probleman e-ger nikaribin beşdarî hilbijartinan bibin pîrsêk din derdikeve pêş-gelo mantiqê tê de heye ku mirov biçê hilbijartinê. Em dixwazin û hêvîdar in ku ev rewş nêzik bikeve bin kontrolê de û ew atmosfer çêbitin. Lê, bi rastî ger li gor pîvanek mantiqî mirov hereket biketin-ew optimîzma ku mirov dixwazêtin, peyda nebîtin-di wê dema ku em behs dikin de...hingê de çawa bêt? Biryara wê, wê demê bêtin danin.

Di sempozyuma ku berî çend rojan we li Stockholmê bi beşdariya siyasatmedarên Swêdî de pêkanî de jî we anî zimên ku-pêvajoyek demokratîk, aştîyek civatî, aboriyêk serkeftî, desthilatek çalak û jîr- li Kurdistanê Iraqê heye. Li aliyê din ên Iraqê ev pêvajoyên neketiyê pratîkê bi xwe de-tevlihevî, teror, metirsi, anarşî, bêdesthilatî...Ne zerarek ji demokrasiyê bi xwe re ye, ku herêma Kurdistanê rêya xwe ya pêşketinê nagrê û mecbûr e li hêviya perçeyên din ên Iraqê bimîne? Federalîzmek bi zorê, ku tadeyê li pêvajoya demokratîk a Kurdistanê dîke?...

Di nav Kurdan de tendensên cuda hene. Ev rastîyek e. Meylek xurt heye ku referendumek çêbitin û di bin serpereştîya Neteweyên Yekgirtî de Kurd biryara pêşeroja xwe bidin. Tendensek heye, dibêje ku hilbijartin nabe bêtin kirin, heta ku herêmên ku li derveyê sînorên Kurdistanê, lê di eslê xwe de Kurdistan in, nekevin nav sînorên Kurdistanê de. Bi awayek giştî mixabin em zeribeya demokrasiyê û aştîyê didin, girêdayî aliyên din ên Iraqê. Ev mantiq bi xwe ne mantiqek qabilê qebulkirinê ye û kêmasî jî gelek tê de hene. Lê, rastî ev e ku gelek faktor tesîrê li me dikin û dihêlin ku em bi vî rengî hereket dikin. Hêviya me ev e ku ev rewş dirêj neke û nabe heta hetayê em qebl bikin ku em prosesa pêşveçûna Kurdistanê rabigirin bo xatîrê hin deverên din. Lê bi çi awayî bibe, di çi formulêk din ez niha naxwazim bikevim nav.

Amadekarê hevpeyvînê: Cemal Batun

Em û cihû pismamên hev in!

Silêmanê Berkêlî

Ji kevin de, musulman û Erebên regezperist, Kurdan bi hebûna tēkiliyên ne rewā ligel xiristiyān û cihûyan tawanbar dikin. (Di baweriyā wan de wate kafir e). Evro jî medyaya Erebî ku organa hikumetên diktatoriyên Erebên regezperist e, li dijî Kurdan dest bi êrîşeke mezîn kiriye. Ev hêrişê jî, jî aliyê dezgehên hevalgêriyên van welatan ve, jî bo veqetandina gelê Kurd yê musulman jî serkirdayetiya xwe û dirustkirina gomanê li ser xwestekên bizava rizgarixwaza Kurdî, kiriyarek bi pilan dananiye Serkirdayetiya Kurdî jî, di derbarê vê mijarê de, li hemû deman bēyanname derkirine û ev piropaganda bi derew li qelem dane. Di heman dem de, dakokiyê li ser hindê dikin, ku her cure peywendiyek di berjewenda kêşā me ya rewā de be û digel her layenekî be, bê dudilî emê destê xwe jî bo wê dirêj bikin.

Lê di encama berdembûna van hêrişên bê wijdanane de, em gelek kesên Kurd dibînin, xweşaliya xwe bi van cure peywendiyān diyar dikin, wek wî gencê Kurd yê ku min li ahenga serê salê li Esenê dîtî, di meydana ahengê de û li nav komeke gencên Ereb de, raþû û bi Kurdî û Erebîya xwe ya hişk gotî; "Em û cihû pismamên hev in" û dubare dikir. Helbet vî lawê Kurd jî kerba Erebān ev got, jî ber ku van Erebān her digo; Kurd xayîn e û peywendiyên wan ligel cihûyan hene, Kurd kafir e... htd. Ji hevokên Erebān yên rojane, niha jî nimûneyên vî lawî di nav komelgeha Kurdî de pir in û egera wê jî her ewe ya me li serî behis lêkirî.

Rast e, gelê Kurd bawerî bi serkirdayetiya xwe heye, lê tiştê herî girîng ew e, ku gelê Kurd; wek netewe û wek musulman, weke beşek jî vê cihanê, rewayiya van peywendiyān bizane. Li vir û jî ber ku rêjeya herî mezîn ya Kurdan musulman e, emê pêşî jî aliyê ayinî lêvekolîn.

Eşkiraye ku di destpêka îslamê de dema, ku musulman çûne bajarê Yes-

rib, musulman û cihû di vî bajarî de pêkve dijiyan û piştî ku musulmanan cihû jî bajêr derxistin, dubare musulmanan, bi fermana pêxember peywendî ligel cihûyan girêdan û hatin û çûneke mezîn di navbera wan de hebû. Ev ne piştî mirina pêxember bû, da bêjin ku dirust nîne. Belkî ev di dema pêxember de bû. Îcar, eger gunehêk têde hebûya pêxember nedikir. Wate jî aliyê ayinî ve ev e, ku tu gunehêk di girêdana peywendiyên ligel cihûyan de tune.

Ji aliyê yasayî ve, li ser qedexekirina girêdana peywendiyān ligel cihûyan, tu bendek di nav peyrewa yasaya navneteweyî de tune. Wan jî dewleta xwe heye û alayê wan li baregehên Neteweyên Yekbûyî bilind e. Balyozên xwe li bêtiriyā welatên dunyayê û hinêk welatên Erebî jî hene. Baweriyā wan bi azadî û mafê mirovî heye û karîne di demeke kêr de dewletek demokrat damezrinin, her çendê ku dewrûberên wan dijminatîya wan dikin û girêkan jêre dirust dikin.

Ji aliyê urf û adetên Kurdewarî jî, girêdana peywendiyān ligel kesên zîrek û serketî tiştêkî pîroz e û berevajî vê, nefret li hevaliniya kesên xirab û paşketî tê kirin. Li vir jî her tişt diyar e û her kes dikare yê baş û serketî û yê xirab û paşketî tēbînî bike.

Li dawiyê dibêjim, nabe em jî dijminan hêviya tiştêkî baş bikin û nabe em hin mirovên sade jî bin ku xelk rêkê nişanî me bike. Îcar, eger tu ziyān tēde nebe ku peywendiyān ligel cihûyan dirust bikin, bila em dest pê bikin, bi mercê ku berjewendiyên me yên neteweyî di pêşîya hemû berjewendiyān de be. Herwisa pêwîst e qazancê jî demê werbigirin û nehêlin derfetek weha jî dest me biçê. Çimkî bi baweriyā min, dewletek weke Îsrâ'îl yan Amerika, daxwaza girêdana peywendiyān ligel komel û dewletên bêhêz nake. Wate diyar e, giraniya Kurdan di deverê de heye, ev jî xwe bi xwe serketin e û jî bo pêşeroja doza me ya rewā xaleke geş e.

Xwendevanên Rojava li Başûr dixwînin

Piştî serhildana li rojavayê Kurdistanê (Li binê xetê) xwendevanên Kurd mecbûr man biçin başûrê Kurdistanê û li wê bixwînin



PK-Hewlêr - Li ser rûdanên 12-ê adar a 2004an ku li Kurdistanê bin xetê qewimibû, Kurdan li wê derê gelek tehde nexweşî dîtin. Yek ji siyaseta dewlata Sûrî li dijî Kurdan ew bû ku bi sedan xwendevanên Kurd jî zaningehên Şamê, Halepê, Humusê, Hamayê û Dêrezorê hatin avêtin û mafên wanê xwendinê jî dest wan hat girtin.

Piraniya van xwendevanan derbasê Kurdistanê Başûr bûn û xwestin xwendina xwe di zaningehên Kurdistanê de

berdewam bikin. Ev xwendevan bi temamî li zaningehên Duhok, Selahaddin û Silêmaniyê hatin bi cih kirin. Ew îro bi serfirazî xwendina xwe li Kurdistanê azad berdewam dikin.

Peyama Kurd du kes jî van xwendevanan dît. Yek jî wan Emşa Eshat xwendina xweya sala 3 yemîn, di beşê Rawan Şînasî (Zanyariya koçberiyê) û Xelat Cuma jî di sala 2 yemîn beşê dîrokê de li Hewlêrê berdewam dike.

Partiya Sosyalîsta Kurdistan (PSK) 30 saliya xwe pîroz kir



Duisburg - Partiya Sosyalîsta Kurdistanê PSK di 20.11.2004an de li Almanya 30 saliya Partiya xwe pîroz kir. Di şeva pîrozkirinê de bi qasî 3 hezar kes beşdarbûn. Di şevê de meseja Sekreterê

giştî yê PSKê Mesût Tek hat xwendin. Wî bang li hêzên Kurdistanê kir, ku hêza xwe bikin yek û bihev re bixebitin.

Sekreterê berê Kemal Bûrkay pirtûkên xwe jî bo xwendevanan îmza kir.

Nameyên we Nameyên we Nameyên we Nameyên we Nameyên we Nameyên we

Xwendevanên birêz!

Deriyê Peyama Kurd jî her welatparêz û xêrxwazê gelê Kurd re-vekirîye. Em hewl didin ku Peyama Kurd li derveyî welêt bibe dengê Kurdan û Kurd karibin wê wek rojnameya xwe bibînin û xwe tē de îfade bikin. Di çerçewa exlakê rojnamevaniyê de pirsgrêkên xwe û me binin zimên. Lê divê xwendevan û nivîskarên me di vî warî de alîkariya me bikin, ku rojnamê nekin qada niqas û gengeşiyên şexsî. Em dixwazin bêhtir li ser pirsgrêkên netewî rawestin û li ser wan raberzin, di wî warî de deriyê rojnamê jî tu kesî re negirtîye.

Di hejmara bihurî de birêz Laleş Qaso dîtina xwe di derbarê "eskerîkirina ronakbîrên me" de nivîsibû. Ev dîtinek bû ku di nav civatê û ronakbîrên Kurd de tē munaqesekirin. Wek bir û hizir Peyama Kurd, qedr û rûmeta her ramana cuda û nivîskarên digre.

Niha jî nameyek gihaye destê me. Birêz Omer Ozmen di vê babetê de nerînek

cuda pêşkêş dike. Ev jî dîtina û ramanekê ku di nav Kurdan de bi berfirehî tē peji-randin. Em vê nameyê jî diweşînin.

Divê rexne jî bo serrastkirinê bin!

Omer Ozmen

Di hejmara 11mîn a Peyama Kurd de birêz Laleş Qaso bi sernivîsa "ronakbîrî û eskerîkirina ronakbîrên me dikin" nivîsê li ser çend ronakbîrên Kurd, yên ku jî Ewrûpayê çûne Tirkîyê eskerî kirine, rawestiyaye û rexnên xwe anîne zimên. Gava meriv bi eqlê-selîm li vê nivîsê binêre dibîne ku ev rexne li gor realîta Kurdistanê Bakur, gelekî tuj xuya dikin, nerînen maksîmalîst in.

Ew kesên ku, piştî 40-50 saliya emrê xwe dizivîrin welêt, dema neçin eskerîyê yan jî pere nedin nikari li Tirkîyê bimînin. Li ber wan du rê dimînin, yan wê derkevin serê çiyê yan jî wê cardin vegevin xeribiyê. Li gor min divê meriv berê bersiva van pirsan bidê û piştre

wan rexne bike!

Rast e, eskerîkirin jî bo ronakbîrên Kurd tiştêkî dramatik e. Ji bo gelê Kurd jî ne durust e. Lê gava çûna wan a eskerîyê bi destê zorê be û ne bi daxwaza wan be, alternatîfêk din jî wan re tune. Alternatîfa wan eve, ku çek û rextên xwe hilgirin û derkevin serê çiyê. Ev çalakî jî qehremaniyek taybetî dixwaze. Gelo mafê me heye, ku em jî her ronakbîrî qehremaniyê bixwazin?

Xuyaye birêz Laleş Qaso derketina serê çiyê û şervaniyê jî di nav pîvanên ronakbîriyê de dinirxîne. Li gor min ev nerîn şaş e. Di nav pîvan û şertên ronakbîriyê de kirin û nekirina eskerîyê nîne. Bila birêz Laleş Qaso bibore, pariyek bêhna argûmentên kevin yên Apoyiyan jî van rexnan tēn.

Tê zanîn, beriya pêvajoya Îmraliyê, Apoyiyan ev rexne digirtin. Digotin bila kesên Kurd zarokên xwe neşînin dibistanên Tirkan, kesên Kurd mamostetiyê nekin, Bazirgan bazirganiyê nekin û

bacê nedin dewletê, va em welêt rizgar dikin bila zarokên we jî me re eskerîyê bikin. Ûhwd. Hetta kesên ku biçûna eskerîyê apoyiyan malbatên wan bi darê zorê ceze dikirin. Îro jî dane pey serokê xwe û dibêjin em nahêlin Tirkîyê parçe bibe û pesnê ordiya Tirk didin. Divê nivîskarekî wek Laleş Qaso, ku di nav çapemeniya Kurd de giraniya xwe heye, di rexnên xwe de hinekî realist be û jî mafên kesayetiyên Kurd re diqet bike, xwe jî nerîna maksîmalîst dîr bixîne. Ji ordiyek wek ordiya Tirkîyê re; ne tenê ronakbîrên Kurd, tu kesek li ser daxwaza xwe naçe eskerîyê.

Ji aliyê din, ew kesên ku jî sirgûnê zivirine welêt û jî mecbûrtiyeta leskerîyê rizgarbûne, gelek jî wan îro di nav partî û rêxistinên Kurd de xebatên girîng dimeşînin. Hinek jî wan jî bo doza Kurd cardin di heps û zindanan de jî bedel didin. Gelo mirov bi çî mafî kare beje wê „ronakbîrên me çiqasî karibin bibin Kurdperwer û xebatkar“

Mirovên dijî netewa Kurd

Simko Girikî

Erkên kesên xwenda û serpêhati ewe, ku bi dilûcan wêrankariyên li dijî netewa xwe bibîne û li hember wê xwidan helwestek netewî û rast û dirist be. Kurdên li Ewropa dijî nivîsandinên liser dabaşa Kurd û Kurdistan tene weşandin baş bixwînin. û lêkolîne liser bikin. Rêzkirina nimoneyekê. eger livê derê pêwîst be: „Biz devletin ikinci resmi dili olsun demiyoruz“. Türk halkına düşmanlık yapmam, yaptırمام. Türk halkının Kutsal Davası için halk sevgisi dolu binlerce gençleri ölmüş“ (A. Ocalan 1 Şubat 2002 özgür politika). „Em bila 2.yemîn zimanê dewletê yê resmî hebe nabêjin.“ Ez dijî minkariya gelê Tirk nakim, ne jî didim kirin. Ji bo doza muqedes ya gelê Tirk bi hezaran xortên hijêkirina netewî didîlda mirin“. Her Kurdê di rêxistina pkk de karkirî û heta nihû bi dehan car ev siyaseta rêberiya ewan û şebeka wan ya şmrali diparêzî nezanin û nebînin yan mejiyê wan kême, yan jî ewan dikevin kategoriya dijî minkar de.

Bi baweriya min tiştên zelal pêwîstî bi şirovêkirinê tuneyê. Çimko rêxistinêk evçend vekirî dijî tiya Kurd û avakirina Kurdistan bike, di cihanê de her rêxistina binavê netewa xwe derketibe meydana ceng û xebatê bi vî rengî eger

hebe ewjî pkk-kongra-Kemalîstan e. Bi rastî gotina xiyaretê jibo min bê xwebêje (mahneye), çimko li jor bi gotinên vekirî xortên Kurdan jibo xatirê moqedesa gelê Tirk didin kuştin û Kurdên li dûv wan jî ketin, wan şehîd binavdikin! Ez jî vêre dibêjim xapandin û nezanin, bêaqilî, xwefuroş û tikperestî. Serokê wan holê jî jibo pirsê kesên dibêjin „me şehîdên dayin jibo azadiya Kurdistan“ ev problem wî bixwe safkirî û rast jî gotiye: Ev gotinan ne tinê yê di dema em têdene lê, he jî li Suriye ev „jibo parastina muqedesata gelê Tirk“ re xwîna xort û keçên Kurdan weke avê dirijand.

Kesek doza lêburinê jî xebata xweya berê kirî de, dema bixwaze divê dido fakturan jibîrnekî: 1- Ma gelo bi dehan salan xizmeta dijî minên Kurdan bi nezanistî kirine, (pkk) bi hemu sira-tejiya xwêve liberçavan bû/ye? 2-Pkk partiyek Kurd buye jiber hindê ew dibêjin em bizanabûn ketin nav têkoşina wan û siyaseta wan de. Pêwîstê jî xwe bipirsî û mejiyên xwe dadgeh bikin: „Ez bi zanabûn di nav wan de bûm yan jî bi nezani“. Netîca herduyan jî bins-ergo ye. Gotina min jibo Kurdên li pêşmrali diçin ewe ku „baş bizanin hûn Kurdîniyê nakin, berevajî dijî minkariya Kurdan hon diparêzin û xebata we jî parastina komara Kemalîstan e. Ev bila di serên we de çandibe û jibîrnekî.

Divê doza Kurd di ser her tiştî re be

Orhan Janber

Rastiyeke servekiriye ku Kurd, ji hêla krîterên dîrokîbûn û kev-nedarbûnek çalak ve, xweyî pêşerojek zelal, bi rêk û pêk û kirdeyerî ninin. Ji ber vê yekê jî, Kurdan di kefeya gelên ku bi avakirina dewlet û şarîstaniyên mezin ve hebûna xwe bilind û berz-kirine de mitee'lekirin, nabe mijara gotinê. Lê bûyerên taybet ên bêhem-pa, yê ku hebûna Kurdan qasî hebûna gelên xweyî pêşerojek e'sil û bi desthilatdariyan ve derbasbûyî, me-zin qutûbîr kirine, di rastiya Kurdan de henin. Pir pêwîstê, ku Kurd divê ji ber xweyîbûna rêçeyîyanek pir xas, taybet û xweyîbûna çandek bîrewer û nirxaniya ku qasî karîbiye jî nav xwe berhemên hêja û bijarê derxine mezin, menîsbîyeta xwe li hember derva wek fenomenek paşverû, belengaz û têker nebînin. Berovajî, ev rewşa taybeta tarûmarbûyî mensubiyeta Kurdan jî bo wan divê bibe sebêbê xîret, xebat û e'zmeke pir mezin. Kurdan li hember hêriş û derbên herî kujtkarên dijî minan, yê li çand, ziman, dîrok, ax û abûra wan hatiye û tê kirin, qe-dandine xwe jî ketina nav gora gelên ûrtqel rizgar bikin. Îro li gel hemû kel û hêsîrên dilê xwe, di bin stêrkên birqonekên asûmanê zelalê welatê xwe de li jiyana ku ji wan re buye jan ken-êşan dikin. Her çiqas qismî û ne-berfireh be jî, di hilqûma me xwe gi-handiyê de verikanek (qezencek) wek ketina nav ewlehiya stetya dewletbûnê hatiye bi destxistin. Ketina nav ewlehiya stetya dewletbûnê çima pir gi-ring e? Lewra hebûna Kurdîyê hê jî, ji aminahiyeke mişexes xezan e. Heke mehyeta pir taybeta herêmê her tim li ber çavan bêt girtin, giringiya mijarê

dê baş bêt serwextbûn. Lewra; nete-weyên herêmê yê xwedî dewlet di kar û mejiyên xwe de hêj veneçixîne ji ramanên xweyên, ku Kurdan tûne di-hesibînin. Hê jî di, xwazîna desthilatî û tehekimiya xwe di herêmên Kurdan de bi awakî sert avabikin. Ji aliyekî ve jî hêzên mezin bi heman daxwazên sert miselatê herêmê bûne. Hem jî lay-aburî hem jî ji lay sosyali ve mezin-bûna herêmê, jê veçixîne li dervayê derfetan dihele. Ji ber van sedeman, di temtêlek ku tê de rîska windabû-na kontrolkirina berjewendiyên bin-gehî zêde dibê de, dikare bêt gotin ku dê hêzên sereke û dewletên herêmê bi hemû derfet û amrazên xweyên hêzdar ve li hev werin xîsmê û alo-zî û kaosek bê serûber derê holê. Di rewşek weha de kî dikare bêje ku qasî zirnîkek ewlehiya Kurdan dê hebe. Ev hemû metirsi û sedem heke li ber çav bîn girtin, divê tu kesek pêşveçûna Kurdên başûr a ber bi serxwebûnê, bi tu tiştî ve tawanbar neke. Hele bila ev yekê bi berdevkiya Kemalîzmê ve qet neyê kirin. Lewra ya ku qet lê nayê tehemulkirin ev e. Tu hêrişên li ser hebûna Kurdan qasî Kemalîzmê, ya ku program û projeya sistematîze-bûyî tînekirina Kurdan e jî, ziyana daye Kurdan. Rewşa başûr, wek Îsraila duyemîn nirxandin û li pey vê fikrê çûyîna Kurdekî, hey bi van rastiyan ve dikare mezûr bêt dîtin: yek, hês û abû-ra xwe windakirin, dû, di nav çavkorî û rizîtîya îdeolojîk de windabûn, sê, xwe di nav rehetîya kampanya û aida-tan de wînda kirin. Kurdê ku li hemû rûdan, derfet û pêşveketinên ku di her warî de bi ewlehi û xurtbûna hebûna Kurdan ve eleqeder in, piştewanî neke bila Kurdbûna xwe di ber çavan re car bi car derbas bike.

Serxweşî



Wadhah Hassan Abdul Amir (Saadoun)

Di 13.11.2004an de li Iraqê, Wadhah Hassan Abdul Amir (Saadoun), - endamê Polîtbûroya Partiya Kommunist a Iraq û endamê Meclisa Netewîyî katî a Iraqê - bi du hevalên xwe ve, Nawzad Tawfiq Tawfiq and Hasib Mustafa Hassan ji alî terorîstan ve hatin şehîdkirin.

Li ser vê bûyerê PDK-Bakur li Norweçê tevê civîneke şîne bû û ji partiya Komunîsta Iraqê re serxweşiyek şand, xemgîniya xwe nişan da û sersaxiya wan xwest.

Li Şamê çalakiya protestoyê ya Kurdan



Partiyên Kurdî doza serbestberdana girtiyên kurd dikin

QAMIŞLO (PK) – Sê partiyên kurd li Suriyê dê roja 28ê vî mehê li pêşiya Dadgeha Ewlekariya Dewletê li Şamê çalakiyeke protestoyê ya aşitiyane li dar xînin. Di heman demê de, 15e ciwanên kurd ên girtî jî taxa Kurdan "Zorava" li Şamê dê bîne pêşiya dadgehê. Partiyên kurd doza serbestberdana hemû girtiyên kurd dikin.

Di daxuyaniyê de, Partiya Hêvgirtina Gel a Kurd li Suriyê, Partiya Çep a Kurd li Suriyê û Partiya Yekîttî ya Kurd li Suriyê diyar dikin, ku tevî ku heşt mehe di ser bûyerên serhildana Kurdên Binxetê derbas bûne, "ta niha hîn 200 girtiyên Kurd di zindanan de girtî mane."

Ew bangî "gelê xwe û hêzên wî yê siyasî, hemû hêzên demokrat û rêxî-

tinên parastina mafên mirovan û û herweha her welatiyêkî ku daxwaza wî bi dawî anîna girtinên siyasî û valakirina zindanan ji girtiyên nerîne dîke", ku beşdarî çalakiya protestoyê bibin.

Partiyên kurd êskere dikin, ku „girtiyên kurd bêsûc in“ û divê ew berpîrsên ku "bêyî ti sedeman fişek berdan Kurdên bêguneh, divê ew bîne dadgehkirin." Herweha ew girîng dibînin, "ku sînorek ji bînpêkirinê dezgehên ewlekariyê re bête dayin."

Her sê partiyên kurd, ku di mehên dawî de bi hev re çalakiyên bi vî rengî li dar xistin, di daxuyaniya xwe de doza "wekheviya hemû hemwelatiyên Suriyê di erk û mafan de" dikin.

Bîranîn

Dilşad (Rahîm Çelik) 3.01.1959 - 12.11.2002



Rahîm Çelik (Dilşad) di 3.01.1959an de li Erxenî/Amedê hatiye dinyayê. Xwendina xwe li welêt qedand û wek gelek xebatkarên Kurd, jî ber zilm û zora dewleta Tirk dev jî welatê xwe berda û di sala 1986an de li Londona Îngilîz-tanê bi cîh bû. Dilşad, li vir jî xebata xwe ji bo Kurdistanê domand û ji bo azadiya gelê xwe xebatên baş kir. Rahîm Çelik di 12.11.2002an de ji ber nexweşiyek dijwar jî nav me barkir û çû ser heqîya xwe. Rahîm Çelik zewicî û bavê sê zarokan bû. Hemû hevalên wî bi rêzdarî wî bibîr tînin.

Li Bakûr, Yekîtiyek çawa?

Reşîr Battê

Îro li bakurê Kurdistanê tevliheviyek bê serûber a siyasî peyde bûye. Ev tevliheviya han a ku piştî destbîşkerîna PKK li herêma û destjêberdana armancên siyasîyên ku di PKK dabûn ber xwe, bûye sebaba ku di vê herêma Kurdistanê de siyaseta Kurdan bûye du aliyên siyasîyên ku di nava xwe de ji gelek perçe peydekiriye.

Ya yekem ew e ku aligirên "komara demokratîk" ên ku aligirên "dewletek Kurdistanî û serbixwe" bûn, bi xwe armanc û daxwazên xwe jibîrkirin e, binpê kirine û xwe li "komara demokratîk" û bextê wê girtine.

Serokê wê bahweriyê, ku îro li Îmraliyê ye, dixwaze ji endamên xwe yê berê û îro re bêje ku ew siyasetek nuh birêve dibe û bi vê kirinê ew wan û xwe ji heşkere dixapîne.

Siyaset gelekî heşkereye û ji aliyê Kemalîst û leşkerên dewleta Tirk ve tê birêvebirin û Öcalan wek wî di dema girtina xwe de digot "karê min temam nekir, ezê temam bikim" e û niha temam dike.

Bi vê siyaseta daxwaz û armancên perçeyê herî mezin yê Kurdistanê, Kurdistan a bakur ji dest dibe, bakur dixwe nava çerçeweya Tirkîtiyê û Kemalîzmê de ji bo li dewleta Tirkîyê tu daxwaz û armanc ji bo Kurdan nemînin.

Öcalan ji bilî Kurdên asimîlebûyî, îro sê komên din yê siyasî ji bo vê armancê xwe ya ku min li jor nivîsî bikar tîne û rê nade tu rêxistin û hêzên din ku bibin alternatîv ji bo doza Kurdistan a bakur.

Li aliyê komek çekdar, li aliyê dî Leyla Zana û partiya wê û wî ya nuh, li aliyê din Hadep û Kongragel û hineke din ku bi hev re her yekî ji aliyê xwe ve weke "korê mar girtî" xebatê dikin ji bo peydekirina "komara demokratîk" re û bi gotina serokê xwe siyaseta bakur birêve dibin.

Bi vê siyaseta belawela û ne Kurdistanî ew tev bihev re nanê leşker û Kemalîstan rûn dikin, dibin alîkarê siyaseta inkarîna neteweya Kurd li ser ax û ava wî. Bi gotineke din şopa ku Öcalan û benda wî dimeşînin, xwe dikin aligirê Tirkên Kemalîst û leşker ji bo doza Kurdîyê bi destê Kurdan were wêran kirin.

Ev aliyê min li jor bahsa wê kir, di nava xwe de her çiqas komê cêvaz xuya bikin jî di armancê xwe de yekî û Kemalîzmê diparêzin, ew jî nemana neteweya Kurd e.

Li aliyê din yê ku li hember vê benda han dixwazin rawestin û Kurdewariyê, Kurdistanîbûnê biparêzin jî, gelek komên hê ji yê din piçûktir û qelstir in. Piraniya wan ji organizasyonên di bingeha xwe de çep, komunist tî. Ew bûne wek "darê hişkbûyî ku qurmê wan tenê di erdê de maye". Ne şîr dibin û ne ji hêza kesekî heye ku wan qurmikan jî ji erdê rake û axa Kurdistanê ji nûve

şîr(jîn) bike.

Bingeha ku hinek zil ji qurmê wê dikarin herin, bingeha PDK ya kevî e. Ew jî "wek rezê ku bizin bikevinê" di her hewildanê de zilên xwe ji dest dixwe û gîrs nabe, divabû bibe dareke bixêr û biber lê heta bizinê birçî hene çî mixabin ev dara hêviyan tucar şîr nabe...

Di hejmara PEYAMÊ ya 9 de Ekrem Yıldız qala lëxistîneke bi silogana ku bi eslê xwe ji wê bingeha dara qurmê wê hişkbûyî tî, weha dibêje: "çihê belê bihevê lëxe". Dibê ku taktîka ku ew pêşniyar dikê rast be, lê berî ku Kurd û rêxistinên wan xeta navbera xwe ya Tirkîtiyê û Kurdîyê bi xetên sor xêz nekin û sinorê Kurd û KURDETIRKAN jihev neweqetînin, wê her tîna di nava perçeyê Kurd de ji corbecor komîk hebin. Dema ku ev nema û armanc bû yek, hingî di binê yek siloganê de "çihê, lê bihevê lëxistin" dibe ku biser bikeve.

Di hejmara PEYAMÊ ya 6 de jî, Bayram Ayaz bi awayekî din ve binav dike û dibêje "yekîtiya neteweyî" û wek min li jor gotî divê pêşî ew sinorê han bê diyarkirin, ango wek Bayram dibêje "yekîtiya netewî" û paşê jî wek Ekrem dibêje "çihê, lê bihevê" lêdan wê Kurdan bighîne armancê wan. Divê sinor û armanc werin danîn heta rengê lëdanê, têkoşînê zelal bibe.

Ez jî dixwazin li herduwan tiştekî din zêde bikim ku berî û paşî her du sloganên daxwaza Kurdan divê çibe, wê jî lê zêdebikin û bi bahweriya min ew jî wê daxwaza dewletek federe bi TirkeKurdan re, tevli rastkirina sinorên başûrê Tirkîyê ku Kurdên li dewleta Sûrî mayî jî têkevin nav" dewletek federatîf" de mumkun e.

Di navbera dewleta Tirk ya îro û komara demokratîk ya ku Apoyî divin de tu ferq tune, her du jî neteweya Kurd dikin Tirk û doza Kurdan ya neteweyî ji holê radikin.

Ji bo biserketina vê prosesê han, hevkarîya hêzên siyasî yê SERXET û BINXETÊ Jî pêwîst e.

Dem a yekîtiya Kurdan bû xwedî ARMANC û SÎNOR(COGRAFYA), têkoşîn jî hêsantir dibe û dewleta Tirk a îro wê di navbera Yekîtiya Ewropa û Kurdên hevgirtî de nema bikaribe xwe liser lîngan bigre.

Ji Federasyoneke dîalî pêve tû riyên din neteweya Kurd li bakurê Kurdistanê jî tûnebûnê nikarê azad bike, divê sloganê Kurdan bibê dewletek federe li bakur jî.

Gotin û kirin jî, ji xwe gelekî jihev dîrin, divê Kurd destpêbikin gotinên xwe bi çihê binin û ne herroj îdolojî û taqîkan bigorin wek ku Apoyîyan kiriye. Îro dem hatiye û şansê Kurdan ên dawî ye, vê carê jî ji dest here edî hew vedigere.

Bila sloganên Kurdan ev bin: Cografya Kurdistan bi navê Kurdistan, daxwaza dewletek federe li bakur jî, yekîtiya neteweyî û têkoşînek bihevê be...!

Kerkûk bajarekî Kurdistanîye û her Kurdistanî dimîne

Cara yekem bû ku Wezaretê Derva ya Amerîka, Neçîrvan Barzanî mina serokê Hikumeta Kurdistanê qebûl kir

Em pê gelek kêfxweş bûn ku komarî di hîlbijartinan de bi ser ketin û çavê me li wê ye ku padaşta (xelata) me bidin

Eger li Kerkûkê hîlbijartinên civata parêzgehê neyên paşxistin, em beşdarî hîlbijartinan nabin!



Neçîrvan Barzanî

Neçîrvan Barzanî:

- Eger li Kerkûkê hîlbijartinên civata parêzgehê neyên paşxistin, em beşdarî hîlbijartinan nabin!

Serkirdayetiya siyasîya Kurdî bi zelalî, ron û aşkirayîyek temam, rastiyan dide pêş çavê gelê Kurd Roja 23/11/2004 Neçîrvan Barzanî, serokê hikumeta Kurdistanê di konfiransek rojnamevanî de, li serokatiya civata wezîran, di derbarê çend meseleyên çarenivîssaz û peywendiyên Kurd û Amerîka û yê hikumeta Kurdistanê digel hikumeta Îraqa federal, herwesa di derbarê pîrsa Kerkûk û hîlbijartinan û hin mijarên din de, boçûnê hikumeta Kurdistanê eşkira kirin.

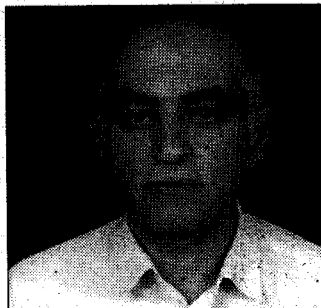
Helbet wezaretê derva ya Amerîka jî bo yekemî çar, navê Neçîrvan Barzanî wek serokê hikumeta Kurdistanê xiste nav pîrograma xwe. Ev, di helwesta fermî ya dewleta Amerîkî ya li beramber Kurdan de wek guherînek pir girîng tî dîtin. Barzanî di derbarê peywendiyên ligel Amerîka got: Sefera me ji bo Amerîka seferek serketî bû û me wek Kurd helwesta xwe li dor meseleya Kerkûk, zivîrandina deverên Kurdî jî bo herêma Kurdistanê, mesela peywendiyên me ligel hikumeta Bexdad bi ronî giftûgo kirin.

Di derbara pîrsa Kerkûkê de, Barzanî got: "Kerkûk bajarekî Kurdistanîye û her Kurdistanî dimîne. Neteweyên din jî tî de hene, lê ew xaka Kurdistanê e, em qet dest jê bernadin û nabe Kerkûk ji Kurdistanê bê cuda kirin". Di derbara Kerkûkê de Barzanî, Amerîka û îdareya demkî ya Îraqê rexne kirin û got: Me rexneyek tund li Amerîka kir û me ji wan re got, ku ev sal û nîvîn ne we û ne hikumeta Îraqî tu pêngav neavêtin ji bo ku rewşa Kerkûkê bê hêsankirin. Her li dor Kerkûkê eşkira kir ku "xala serokî Kerkûk e û li gorî lihevhatina (Dokan) pêwîste ta benda 58 jî yasa îdareya dewletê çihê nebe, nabe hîlbijartinên civata

parêzgehê li parêzgeha Kerkûk encam bidin. Eger weha jî nebe neheqiyek mezin li gelê Kurd tî kirin".

Di derbarê hîlbijartinên Amerîka de Barzanî eşkira kir û got: "Em berê xwe nadin ka kîjan biserdikeve, em ligel hikumeta Amerîka reftar dikin, me ez-mûnek ligel partiya desthilatdara niha li Amerîka hebû, me alîkariya wan kir û eger em nebana, ewan qet bi hêsan nikaribû li bereyê bakur û Kurdistan serketinê bi destve binin. Herçend ku serokê hikumetê got ku cudahî nebû kîjan di hîlbijartinan de derdikeve, lê ew veneşart ku ew bi serketina komariyê xweşal bûye û got: "çavê me li wê ye ku padaşta me bidin".

Di xaleke din a girîng de, serokê hikumeta Kurdistanê, sebarek pîrsa bucce (mîzanî) ya hikumeta Kurdistanê b eşkirayî ragihand ku "daxwaza me ror e, em dixwazin beşek ji mîzaniya hikumeta ji bo Kurdistanê terxan bikin Kurdistan taybetmendîya xwe heye (qet dest ji mafê xwe bernadin. Ew hîna wesa dizanin ku digel parêzgehekê refta dikin, tiştê wiha tune, li vir hikumetê heye. Eger hesab bikin biryar dane j bo sala 2005an tenê %8 jî dahatê Îraqê bidin Kurdan. Em daxwaza mafên xwe dikin, pêwîste rêjeyek rast û dirust j firotina gazê bidin Kurdistanê û li beçav bigirin ku Kurdistanê wêrankirî ye. Me di 13 salan de du-sê cade dirus kirine û ew wesa dizanin ku pêwîstiya me bi tu tiştekî nîne, wêlêkî ku ne aq heye, ne kareba û firokane, başe bi ç dibêjin. Avedan e? Ji bo çareserkirina vê kêşê me daxwaza xwe gîhandîye karbidestên Bexdayê. Herwesa Mam Cela û Kak Mesûd name ji bo Xazî Elyawer hinartine ji bo çarekirinê ve pîrsê û em berdewam dibin li ser giftûgoyan ta bi şeweyeke adilane beşa Kurdistanê ji firotina gazê diyar bikin".



Agahdari

Aqil İhsan Ebdulazîz
Di 10.07.2001an de ji Zaxo derketiye û ber bi Ewropa ve hatiye. Ji wê katê û heta niha, di navbera İstanbul û Ewropa de wenda ye.

Navê xanima wî: Emîre Hesen Omer

Malbata wî bangî hemû Kurdan dike, yê wî bîbin yan jê agahdar bin, bila li van telefonên jêrin bigerin.

0094.89 13945198
0094. 179 7836182

“Zarokên me hemwelatîyên cîhanî ne”

Bi deh hezaran Kurd li derveyê welat dijîn, ku bi zimanê xwe yê dayikê naştexilîn. Dê û bavên wan ew fêrî vî zimanê nekirine. Xanimeke islandî, ku mêrê wê kurd e û sê zarokên wan hene, giringiya axavtina bi zimanê dayikê û şeweyên perwerdekirina zarokan bi zimanê zikmakî diyar dike.

Sirwan Hecî Berko - Bochum

Xanim Rannveig jineke islandî ye. Wê berî 24 salan mêrekî kurd kir. Ew li gel mêrê û sê zarokên xwe li paytexta Nerwic Osloyê dijî. Rannveig bi kurdiyeke xweş diştexilî û kurdiya her sê zarokên wê jî ji ya zarokên li Kurdistanê ne zêde xerabtir e. Zarokên wê bi çar zimanan diştexilîn. Rannveig xanima Ehmedê Haco ye. Her du pir giring dibînin ku zarokên jî bilî nerwicî, bi kurdî û islandî jî biaxivin. Ew di perwerdekirina zarokên xwe de bi ser ketine.

Gelekî giring e ku zarok fêrî zimanê xwe bibin. Divê ew bizanibin bê rihê wan li kû ye. Eger ew zimanê xwe nizanibin, ewê nasnameya xwe jî nas nekin

“Gelekî giring e ku zarok fêrî zimanê xwe bibin. Divê ew bizanibin bê rihê wan li kû ye. Eger ew zimanê xwe nizanibin, ewê nasnameya xwe jî nas nekin”, xanim Rannveig di şahiyekê mirovên mêrê xwe de dibêje, ku ew, mêrê û du zarokên xwe ji bo wê hatine Elmanyayê. Ew piştrast dike, ku perwerdekirina zarokên wê bi zimanê kurdî “erkeke hîring e”. Ew herweha giring dibîne, ku jê re jî pir giring e, ku zarokên wê zimanê wê yê islandî jî bizanibin, da ku “ew rihê xwe yê islandî jî nas bikin”.

Xanim Rannveig bi zarokan re bi islandî diaxivê û Ehmed bi kurdî. Ji ber li dor wan gelek Kurd dijîn, ew pêwîst dibînin ku şeweyê kurdiya zarokên wan bilind be.

Ehmedê Haco, ku ji mêj ve li Nerwicê dijî û li wê derê wekî wergêrê-zimanên kurdî û erebî dixebite, diyar dike, ku problémên zarokên wan ê ziman ne li Islanda û ne jî li Kurdistanê hene.

Sîpan (16 salî) û Fener (14) bi kurdiyeke pir xweş diştexilîn. Bi taybetî Sîpan, mirov tê dernaxîne ku ew ne li Kurdistanê çêbûye û mezin bûye. Şeweyê axavtina wî mîna yê zarokê li Qamişloyê ye. Ew û birayê xwe jî bilî nerwicî, kurdî û islandî, bi inglîzî jî dizanin. Lê Sîpan bêtir ji zimanê kurdî hez dike. Ew eşkere dike, ku ew “bêtir kurd” e.

“Xwe mîna xerîban hest nekin”

Ehmed eşkere dike, ku di destpêkê de, wan hinek zehmetî di perwerdekirina zarokên xwe de kişandin. “Dema zarok çêbûn, me herduyan li hev kir, ku her yek bi zimanê xwe bi zarokan re biştexilî, da ku dema mezin bibin, xwe li welatên me mîna xerîban hest nekin.” Ew diyar dike, ku dema zarokê bi nerwicî tiştê gotiba, wî lê guhdar nedikir, ta ku bi kurdî ştexilîba.

Pirbûna zimanan ji bo xanim Rannveig dewlemendiyek e. Ew dibêje, ku zarok çiqasî zimanan zanibin, ew adetên wan welatan jî dizanin. “Dema ew mezin bibin, ew dikarin ji xwe re adetên ku

ew dixwazin û dibînin, bi- Ew gelekî ku zarokên bi zimanekî perwerdekirin. Ew bi ser- b i - lin- d i

ji xwe re baş neqînin.” kêfxweş e, wê ne tenê hatine

Zarok bi kurdî diştexilîn û dikarin mîna zarokên din biçin û bîn, bêyî ku rastî problémên werin. “Herweha ez pir rehet im, ku ez li Qamişloyê ne wekî wergêrê xanima xwe dixebitim. Ji ber ku ew bi kurdî dizane, pêwîst nake ku ez xwe 24 seetan bi wê ve girêbidim”, Ehmed dibêje û li xanima xwe ya lêv bi ken dinere.

“Dê û bav serên xwe naêşînin”

Ji tecrubeya xwe, Ehmed û xanima wî diya dikin, ku “ne zor e ku zarok li malê bi du zimanan perwerde bibin”. Li gorî wan, divê dê û bav zimanan tevlihev nekin. Bi vê yekê zarok dê hem zimanê xwe û hem jî yê biyanî baş fêr bibin.

“Gelek dê û bav dibêjin, ku zarok na xwazin kurdî



Wêne: Ehmedê Haco li gel xanima xwe Rannveig û her du zarokên xwe Sîpan û Fener.

dibêje: “Zarokên me hemwelatîyên cîhanî ne.”

Ehmed bi xwe jî diyar dike, ku ji bo wî rehetiyekê pir mezin e ku hem zarok û hem jî xanima wî bi kurdî diaxivin. Ew mîweyên westandina xwe li ser perwerdekirina zarokên xwe wê demê distîne, dem ew diçe serdana Kurdistanê. Li wê derê, zarok dikarin bitenê bigerin, bêyî ku ew û xanima xwe li ser wan bitirsin.

Ew serên xwe naêşînin. Ew bi zarokan re diştexilîn, lê zarok bersiva wan nadin. Ger dê û bav tenê bi kurdî biştexilîn, hêdî hêdî zarok dê bersivê bidin û fêrî kurdî bibin”, xanim Rannveig şirove dike, bê çima gelek zarok bi zimanê xwe yê zikmakî naştexilîn.

Ji bo perwerdekirina zarokan bi zimanê kurdî alavên perwerdekirî pêwîst in. Ehmedê Haco diyar dike, ku pirtûkên perwerdekirina zarokan ên bi zimanê kurdî pir qels in. Herweha ew gazinan dike, ku di televîzyonên kurdî de bernamayan zarokan kêman in. Li gorî wî, pêwîstiya dê û bavên kurd bi alavên perwerdekirî yê baş heye. Ev alav dikarin alîkariyekê mezin bin ji bo dê û bavên kurd.

Ehmed û xanima xwe gelek malbatên Kurdan nas dikin. Xanima wî dibêje, ku zanebûna wê bi zimanê kurdî, jê re alîkariyekê pir mezin e di danûstandina bi wan malbatan re.

Her du jî baş dizanin, bê problémên nexavtina bi kurdî çî ne. Ew dizanin ku ev problém di nav gelek malbatên kurd de hene, û eşkere dikin, ku ger dê û bav bi zarokên xwe re bi kurdî neştexilîn, “ew dê di pêşerojê de rastî problémên mezin werin.” Ne dê û bav bi zimanê welatê ku lê dijîn, dizanin, û ne jî zarok bi kurdî dizane. Bi vê yekê konfliktên mezin çêdibin û zarok nasnameya xwe ya kurdî wînda dikin.

sirwan@amude.com

STAR

GASTRONOMIE HANDEL

Tevî 300 celeb male xwe di xizmeta we deye!

- DÖNER PRODUKTION
- LEBENSMITTEL
- VERPACKUNG
- GETRÄNKE
- GERÄTE

- HÄHNCHEN DÖNER
- PUTEN
- MIX (PUTEN)
- KALB (SCHNITZ)

- Penir • Thunfisch • Champignons • Schinken
- Salami • Paprika Streifen • geschälte Tomaten
- Pizza Sauce • Peperoni • Pizza Box • Pommes
- Alufolie • Essig • Salz

ABHOLMARKTPREIS
Öffnungszeiten: 08:30 - 18:00 Uhr

Pizza Käse-Gouda (240g):	3,09
Thunfisch-Dose (2,65 gr.) LA PERLA:	4,49
Puma Feta Rot (20kg.- Netto 16 kg.):	39,99
Essig (10lt.-95):	4,99
Salz (10kg.-Eimer):	5,50
Mayo Hamker (10kg.-Eimer):	11,99
Ketchup Hamker (10kg.-Eimer):	11,49
Pommes (10 kg. Karton-4x 2,5 kg.):	6,99
Schinken (kg. Preis):	1,89
Putenschinken (kg. Preis):	4,49
Salami (kg. Preis):	4,19

Pizza Box: 20x20x3:	0,071
Pizza Box: 24x24x3:	0,083
Pizza Box: 28x28x3:	0,10
Pizza Box: 26x26x4,5:	0,10
Pizza Box: 28x28x4,5:	0,111
Hamburger Box:	0,03
Menüteller:	0,10
Alufolie (1500x30 cm):	4,75

• FIRMA STAR KALITE YE!
• FIRMA STAR ERZANIYE!
• FIRMA STAR GAS! TELEFONEKE NEZI WE YE!

Adresse: Wülfelsbacher Str. 180
33659 Bielefeld
Tel: 0521 / 5227366-77
Fax: 0521 / 5227388
Mobil: 01797805900

Claudia Roth:

„Rêya YE ji Amed û Şirneqê derbas dibe“

Ji bo destpêkirina muzakereyan tenê, bicîhanîna pîvanên Kopenhagenê yên ku ji aliyê Komîsyona YE hatiye tespît kirin û bi konkret hatine nivisandin, rê vedike.



Hûn ji bo Panzerên Almanî çûn şirneqê. We çî anî holê? Wekî hûn ji dizanin di salên bihuri de dewleta Tirk li ser tankên Almanyayê hin-ek guhertin çêkirin û ew li diji gelê

Kurd bi karanîn. Hûn çawa dikarin emîn bin ku dewleta Tirk panzerên Almanî li himberî gelê Kurd bikar nayne?

Me gera şirneqê piştê girt bernama xwe. Çimkî di medyaya Almanî de

mafê mirovan, mafên minorîteyan û naskirina rastiya Kurd de gotiye, hûn dikarin binin ber hev. Di van mehan de ez birastî jî ji bo Tirkiyek demokratîk û zagonî lobî dikim. Berê piraniya medyayê ji bo min xeber didan, lê îro piraniya wan min qebûl dikin. Çimkî li Tirkiyê di vî derbarê de ditin hatin guhertin.

Wek-em dişopînin hûn reformên ku li Tirkiyê hatine kirin, mezin dikin. Tenê ji bo çend qursên zimên destûr hatiye dayîn û di heftê de seetek weşana televîzyonê çêdibe. Ew tenê guherandinên kosmetîk in. Li gorî pîvanên Kopenhagenê divê Kurd bi zimanê xwe bî perwerdekirin û bi Partiyên Kurd, bi nasname xwe bikaribin siyasetê bikin. Lê Tirkiyê hûn jî wê pir dîr e. Ji bo van peyamên wisa, hûn dixwazin çî bikin?

Ji bo destpêkirina muzakereyan tenê, bicîhanîna pîvanên Kopenhagenê, ku ji aliyê Komîsyona YE hatiye tespît kirin û bi konkret hatine nivisandin, rê vedike. Di dema muzakereyan endametiya YE de gav bi gav di jîyanê de bicîhanîna reforman tê kontrol kirin. Ev prosesek kûr e. Divê ji bo

hemû alîyan baş bî fêmkirin ku: Perspektîva endametiya YE bi serê xwe garantiyeke ku ew reform berdewam bikin, kûrbîn û zû bî bicîhkirin.

Gava hûn diçin Tirkiyê pirê caran hûn tenê bi Leyla Zana û hevalên wê (wek DEHAP ûyd) re qise dikin. Çima hûn bi Kurdên din re jî qise nakin? Wek, HAK-PAR, KÛRT-KAV ûyd?

Ez bi gelek komel û rêxistinên ku li herêma Kurdanin û piraniya endamên wan Kurdin re qise dikim. Ew rêxistinên sîvîl in. Ez bi şaredaran û meclîsên beledîyan re qise dikim. Ew bi min re pir vekirî qisedikin û her tim dibêjin ku divê perspektîva endametiya Tirkiyê ya YE, neyê berdan. Tiştê wisa li Tirkiyê bibe, dibe dawîya hevîya Kurdan.

Hûn karin li ser wê gera xwe çî bêjin?

Gera me zaf serketî bu, çimkî me zaf qisekirinên vekirî pêkanîn. Mirov his dîke ku guherandinên li Tirkiyê, bandora xwe him li aliyê Tirkiyê û him jî li aliyê Kurdan kiriye.

Hema digotin ku rêya endametiya Tirkiyê ya YE ji Amed û şirneqê derbas dibe.

Ji aliyê din, bicîhanîna reforman, aşîti û bikarneanîna şiddetê, ji bo Tirkiyek demokratîk û zagonî nîşanek girîng e.

Hevpeyvîn: Seyidxan Kurij

Claudia Roth kî ye?

Claudia Roth di 15.05.1995 an de li Ulmê hatiye dinyayê. Claudia Roth ji 1985 heta 1989 an di Parlamentoya Almanya de berdevka çapemeniya Partiya KESKAN bû. Claudia ji 1989 heta 1998an endama parlamentoya Ewropayê bû û ji 1994 an vir ve serokatîya fraksiyona Keskan kiriye.

Roth di navbera salên 2000 û 2001 an de serokatîya komîsyona jîbo mafê mirovan û alîkariya mirovî kiriye. Ew ji Adara 2001 an heta Çilêya Pêşin a 2002 an seroka Yekîtiya 90/ Keskan bû.

Claudia Roth niha seroka hevbeşa Yekîtiya 90/ Keskan, berpirsiyara politikaya hikûmeta Almanya ya di warê mafê mirovan û alîkariya mirovî ye.

Di sa Roth endama yekîtiya miroviya Pro Asyl û civata lekolînan a surgunî û koçberiyê ye.

Claudia Roth wek politikwan bi salane bi Kurdan û pîrsa Kurdistanê ve alaquadar e. Xanim Roth pir caran hatiye meş, xwenîşandan û şevên Kurdan û piştgirîya xwe nîşan daye. Hîn çend roj berê di şeva pîrozbahîya PSK de bi peyama xwe damezirandina PSK pîroz kir û ji bo Kurdan piştgirîya xwe nîşan da. Di sa C.Roth bi salane diçe Tirkiyê û li ser pîrsa Kurd û bi tevayî li ser demokrasiya Tirkiyê, pêpêskirina mafê mirovan, îşkence, azadiya xwe îfade kirinê lêkolînan çêdike. Ew li ser rewşa Tirkiyê, endametiya Tirkiyê ya YE zaf çalake û di vî derbarê de heî tim ditinên xwe tîne zimên.

Ji ber çalakiyên Claudia Roth ên d derheqa mafê mirovan û pîrsa Kurdê li Tirkiyê de, bi taybetî jî pêpêskirina mafên mirovan yên dema serê qirez de çapemeniya Tirkiyê û hinek politikvanan bi tundî êriş birin ser wê.

Di salên 1995-1996 an de wezîrî hukûmeta Tansu Çiler Ayyaz Gökdemir ku berî 1980î wek komando Ayyaz dihat nasîn, ji bo xanim Roth "Fahişê" gotî bû. Claudia Roth Ayyaz Gökdemir da dadgehê û jî wî tazminat girt.

Claudia Roth her cara ku diçe Tirkiyê Leyla Zana û hevalên wê yê girtî jî ziyaret dikir. Di sa di havinc bihuri de jî Roth dixwest Leyla Zana ziyaret bike, lê karmendên dewletê destûr nedanê. Li ser wê Roth kulîlkek biribû ber girtigehê. Leyla Zana gotibû, Claudia Roth şow dîke. Ew gotina Leyla li zora Claudia çû û di vî derheqê de jîbo çapemeniyê daxuyaniyek bela kiribû.

Lê mehê Claudia Roth di sa bi ç parlamentêrên partiya Keskan re çûbû Tirkiyê. Ewana li ser rewşa mafê mirovan, azadiya bir û hawerîyan, pîrsa Qibris, vegerîna gundîyan, sistema Cehştîyê û bikarandina Tanqên Almanya lêkolîn çêkirin. Claudia Roth, pîrsa endametiya Tirkiyê di pejirandinê nasnameya Kurd û çareserkirina pîrsê Kurd de dibîne.

Peyama Kurd: Berî 2 heftan hûn bi sandeyek partiya Keskan ve çûn Tirkiyê. Armanca gera we ya li Tirkiyê çî bû?

Roth: Me ji zûve ew ger girtibû bernama xwe. Me dixwest li ser reform û pêşketinên ku li Tirkiyê hatine pêkanîn, di çîh de bibînin, da ku di serê me de rîsmek real çêbe. Bêguman, em li ser demên, piştî raporapêşdeçuyîne ya komîsyona YE ya 6ê Çirîya pêşin li ser reformên Tirkiyê û berê li hevciwîna parlamentoya Ewropa ya 17 ê Çilêya Pêşin, sekinîn.

Di 17ê meha Çilêya Pêşin de ji bo dema destpêkirina muzakereyan berendametiya Tirkiyê ya YE wê qerar bî dayîn. Bernameyek pir li pêşiya me hebû. Me bi gelek berpirsiyarên hikûmet û parlamentoyan, tekoşerên mafê mirovan, nûnerên rêxistinên jinan û nûnerên

komên olî û minorîtan re qise kir.

Hûne li ser bazirganiya panzeran bi Tirkiyê re, çî pêşniyazî hikûmetê bikin?

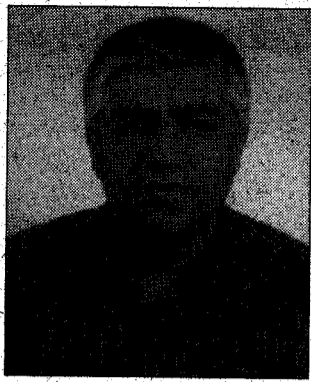
Hikûmeta Tirkiyê pir caran di danûstandinan de gotiye ku entesa wan ji wan panzeran tune. Gava perê Tirkiyê hebe, ew dixwazin di baştirin warê sosyalî û aborî de pere xerc bikin. Tu sebeb tune ku bazirganiyek ku ne di rojevê deye, li ser wê spekulasyon bî çêkirin.

Em we wek tekoşera mafê mirovan û demokrasiyê nasdikin. Lê di van demên dawî de çapemeniya Tirkiyê we wek piştewana lobiya Tirkiyê, dide nasandin. Çima çapemeniya Tirkiyê hevqasî ji we hezdike?

Ez 18 salin tédikoşim ku li Tirkiyê mafên mirovan neyên pêpêskirin û dewletek zagonî hebe. Ez niha jî ji bo bicîhanîna wan armancan kar dikim. Tiştên ku min berê di derbarê



Cemîlpaşazadeyên Diyarbekirî



Felat Dilgeş

Malmisanij, di kitêba xwe ya dawî ya bi navê 'Cemîlpaşazadeyên Diyarbekirî û Neteweperstiya Kurdî' de (Diyarbekirî Cemîlpaşazadeler ve Kürt Milyetçiliği), li ser malbata Cemîlpaşa û di doz û siyaseta Kurdistanê de rola wê malbatê disekine. Malbata Cemîlpaşa, ku ji dawîya Sedsala 19an bigire heta bi tevahiya Sedsala Bîstan, di qada siyasî de xwedan cihê xurt e û wek dêliyê li çaraliyên Kurdistanê gulî daye, heta guliyên wê ji Kurdistanê derbas bûne, rehên wê gihîştine dewletên Ewropa yê cihê û Rojhilata Navîn, ji her awayî ve hêjayî xebateke dîrokî bû. Wek Bedîrxaniyan, navê wê malbata qirase ji bi dîroka Kurdistanê ya nêzik ve bûye yek, bi taybetî li ser navê Sedsala Bîstan, kîjan kevîr bê leqandin, wê di binî de ji mala Cemîlpaşa ji tiştêkê bêtir. Qet şik tune ku dîroka Cemîlpaşazadeyên Diyarbekirî, perçêk ji dîroka Kurdistanê ye.

Malmisanij, bi zimanekî xweş û herikbar, belê bi sergiraniya dîrokna-sekî serwest û şehreza, bi vebatê xwe ya li ser Cemîlpaşazadeyan, bi awayekî kurt dîroka Kurdistanê ya sed salên dawî ji radixwe ber çavê xwendevan. Nivîskar bi belgeyên balkêş û analizên kûr û tije, bi nêrin,

û nêzikbûneke nû, demeke balkêş a tarîxa Kurdistanê ronahî dîke.

Cemîlpaşayî navê xwe ji bavikê malbatê Ahmed Cemîl Paşa digirin. Ahmed Cemîl Paşa di sala 1837an de li Diyarbekirê tê dinê. Piştî ku bi salan di nav sistema dewleta Osmanî de kar û xebatên cihê dîke û berpirsiyariyên girîng tîne cih, di sala 1880an de, li ser pêşniyariya Serokwezîrê wê demê, Sultan Avdîhemîd, wî wek mutasarifê Yemenê wezîfedar dîke. Hingê li Yemenê, li hember dewleta Osmanî serhildanek heye, belê Ahmed Cemîl Paşa, bi zilamên xwe yê ku ji Kurdistanê birine, zûka wê serhildanê tîk dibe û li Yemenê aştîyê pêk tîne. Bi vî awayî ew hezîrîna Sultan Evdîhemîd kar dîke û ji alî wî ve tê perrûkirin. Belê ji ber ku Kurd e û di siyaseta de xwedan giraniyê mezîne, Osmanî bi salan rê nadinê ku here welatê xwe. Ji xwe hê li Yemenê ye, berpirsiyarên dewleta Osmanî ditirsîn ku ew ji wek Mihemed Elî Paşa serî li hember wan rake û wan nas neke. Loma piştî ku Yemenê bi keys dîke, Osmanî wî wek mutasarifî Sancaxa Hudeyde berpirsiyar dîkin û dû re wê wezîfê jê distînin.

Cemîlpaşa rûmetek mezîne dide xwendina zarûk û neviyên xwe.

Loma hê di destpêka Sedsala Bîstan de çend kur û neviyên Cemîlpaşa li Stenbolê û li Ewropa dixwin û di vebatê de li ramana welatperweriya Kurdî hişyar dibin, di avakirina saziyên Kurdan ên pêşî de, li nav refên pêşî cihê xwe distînin.

Malabata Cemîlpaşa, ji Komela Hêviyê ya Xwendevanên Kurd bigire heta Komela Pêşketîna Kurdistanê, Serhildana Şêx Seîd, avakirina Xoybûnê, derxistina kovara Hawarê, avakirina Komara Mahabatê, tekoşîna Barzaniyê mezîne, bûyerê 49an, hema bêje di hemû rûdanên sedsalên dawî de cih digirin.

Di Serhildana 1925an de, ji malabata Cemîl Paşa 11 kesên girtin û bi cezayê îdamê tîk dadgehkirin. Malbat, ji bo ku cezayê kuştinê ji ser wan rake, bi hezaran zêran bertil dide serokên dadgehê. Bi ser de jî, di sala 1927an de, Ji Komela Hewayî ya Tirk (Turk Teyyare Cemiyeti) re balafirekê (teyyare) dikire. Cemîlpaşayî bi vî awayî ji kuştinê tîk xelaskirin, belê rejîma Mustefa Kemal a ku berî 1920an, ji bo ku piştigirya malbatê û Kurdan bistîne, bi nameyan ji wan re lava dîke, bi her awayî li wan tê xezebê.

Di sala 1926 û 1936an de, malbata Cemîl Paşa du caran ji ser axa welatê xwe tîk koçkirin. Di serî de Qedri û Ekrem, hin ji mensûbên malbatê di

sala 1929an de derbasî Sûriyê dibin. Di van koçkirinan de dewlet dest datîne ser her tiştên wan. Siyasetek sargûnê ya wusa bêtîdan li hember wan tê bikaranîn ku mensûbên malbatê ji hev diqetînin û li derên wek Burdur, Denizli, Edirne, Giresun, Kirklareli, Kastamonu, Konya, Ordu, Samsun, Sinop û Tekirdazê belav dîkin.

Fermanên sargûnan ji nişka ve tîk deranîn û di şevê de, hemûyan ji ciyên wan dertînin, li trênan suwar dîkin û berê wan didin xeribiyê. Rejîma Kemalîst van salan hemû girtiyên ku li Kurdistanê di hefsê de ne jî, bi armanca eziyetdayîn û asimilekirina Kurdan, li çar aliyan Enedolê belav dîke.

Cemîlpaşayên ku direvin Sûriyê û lê wê derê ji xwedan gund in, di salên 1960an de dewleta Sûriyê dest datîne ser gundên wan û wan nefî dîke. Ji mensûbên malbata Vecdî Osman, di sala 1943an de diçe Mahabatê û di avakirina Komara Kurd de cih distîne. Piştî hilweşîna Mahabatê, gava ku bi Serok Barzani re vedigere Başûr, bi çar deh gulan birîndar dibe û dîl dîkeve destê Îraqê.

Gava ku di sala 1982an de Felat Cemîloğlu, bi ser ku haya wî ji tiştêkî tune û berî ya, li Diyarbekirê girtin, hingê berpirsiyarek dewleta Tirk jê re weha dibêje, "Merivên te xwestin ku dînamîk bikin bin bîngeha wê dewletê... Wan kir tê bikşîni, tu bikî wê neviyên te bikşînin."

Malmisanij, bi vebatê xwe ya li ser Cemîlpaşazadeyan, gellek tiştên ku bi bergehêk welatperwerî û perspektîfêk nû hêjayî nêrxandinê ne, radixe ber çavê me. Bi saya vebatê wî, demek girîng a dîroka me, hê bêtir û çêtir dertê ber ronahiya rojê.

Destê te terbe, mala te hezar carî ava be, Malmisanij.

Netirkên Tirkîaxiv

Lokman POLAT

Min hetanî niha nizanibû ku ilmîdar û rewşenbîrê pêşverû Servet Tannîlî ji Wanê ye û Kurd e. Niha ez wê ji fêr bûm. Li Tirkîyê şexsiyeten meşûr yê bi navûdeng, siyasatmedar, hunermend, artist, nivîskar, wezîr, serokwezîr, serokkomar û gelek kesên bi navûdeng yan Kurd in, yan jî ji mîletên din in, yanî netirk in.

Komara Tirkîyê komara netirkên tirkîaxiv e. Li Tirkîyê (Anatoliya -eslê peyve Anatoliya ye, ne Anadolu ye) Lazistan û Kurdistanê 70 milyon însan hene. Ji heftê milyonî 2 milyon Tirk-anku Tirkmen in. Yê din, yanî 68 milyon gel û mîletên din in. Di nav wan gel û mîletan de yê herî pir Kurd in. Dûvre Çerkez tîk. Laz, Abaza, Arnawîd, Gurcî, Çeçen, Rûm, Grekî, Azerî, Arab, Ermenî, Asûrî/Suryanî, Boşnaq, Meqedonî, koçberên Bulgarî û gelek gelên din, herêkê li gor xwe hene.

Li Stenbolê 2 milyon Arnawîd hene. Li İzmirê bi milyonan Yunanî hene û hwd. Li bajarê Qersê hetanî Sêwasê -hinek nêvçeyên Ankara û Konya jî tê de -piranî

Kurd in. Li behra reş Laz, Gurcî, Kurd û Çerkez hene. Li herêma Ege yê Rûm hene. Li Anatoliya navîn hinek Kurd û hinek neviyên Romayîyan hene. Li alî Adana, Mersin û Îskenderûnê Arab hene. Bajarê Hatay Kurd û Arab in. Di hemû bajarên Tirkîyê de wek hejmar yê ku herî kêm hejmar in Tirk-anku Tirkmen in. Ji xwe bi navê Tirk mîletek tune, navê wan e eslî û mîletî Tirkmen e.

Herçiqas Tirk-Tirkmen- kêm in jî, dewleta komara Tirkîyê li ser navê Tirkîyeyê hatîye avakirin. Damezrevanê komara Tirkîyê M. Kemal bi xwe netirk e. Paşê navê Atatürk pêve kirin, yekî netirk-ne tirkmen- kirin bapîrê xwe. M. Kemal Rûmê jî bajarê Selanîkê ye. Ev bajar li Yunanîstanê -Grekîlandê- ye. M. Kemal miroveki porzer û çavşîn bû. Tu eleqa Tirk-Tirkmenan- û porzerî û çavşînî bi hev ve tune. Ji xwe diya M. Kemal Arnawîd e. Ji bo bavê wî jî hinek dibêjin Rum -Grekî- ye, hinek dibêjin Arnawîd e û hinek dibêjin Alman e. Porzerî û çavşîniya wî dişibe Almanan. Diya wî di mala fermanîdarekî -subay, general- Alman de qewraş -xiz-

metkar- bûye.

Li Tirkîyê, li ser navê tirkîyeyê birêvebirina komarê tim bi giranî di destê netirkên tirkîaxiv de bûye. Ew netirkên tirkîaxiv wisa pir tirkofon bûne ku, ji tirkan bêtir tirkî kirine. Wan eslê xwe înkâr kirine, hebûna gelê xwe û gelên din înkâr kirine. Wan li ser navê tirkîyeyê nijadperestî û şoventiya tirkîyeyê kirine. Faşîst û nijadperestên herî xedar yê ku bi eslê xwe Boşnaq, Arnawîd, Laz, Çerkez, Kurd û herwekî din in. Yê ku teoriya nijadperestiya Tirkan damezrand Ziya Gökalpê Kurd bû.

Serokkomariya Tirkîyê tim yan di destê koçberên Balkanan de yan jî di destê Kurdan de bûye. Serokkomarên Tirkîyê, Süleyman Demirel, Kenan Evren û serokwezîra berê Tansu Çiler koçberên Balkan in. Boşnaq in. Serokkomarên Tirkîyê, İsmet İnönü, Cemal Gürsel û Turgut Özal Kurd in. Nivîskarên navdar Yaşar Kemal, Cemal Süreya, Ahmed Arif û gelekên din Kurd in. Artîstîk rind û xweşik Hulya Avcı -navê xweşka wê jî Hêlîn e-, dengbêj İbrahim Tatlıses, Özcan Deniz, Mahsum Kirmizigül, Ahmed Kaya û gelekên din Kurd in.

Gelek siyasatmedar û serokên partiyên siyasî yê Tirkîyê Kurd in. Di nav tevgera çep a Tirkîyê de jî gelek pêşevanên tevgera çep Kurd in. Deniz Gezmiş -hate îdamkirin- Omer Ayna, Hüseyin Cewahir -hatin kuştin- Kurd in. Di partî û rêxistinên çep yê Tirkîyê de kesên herî aktif Kurd in. Serokê TKP-B yê berê, İbrahim Seven û serokê İP'ê Dogu Perinçek ji Kurdistanê ne, serokê TKP-ML yê İbrahim Kaypak-kaya, serokê THKP-C Dev-Sol'ê Dursun Karataş û niha serokê DYP'ê Mehmed Agar, Kurd in. TKP-ML, TIKKO û MKP, herçiqas rêxistinêke Kurdan nebe jî, hemû endam û kadîrên wan bi temamî Kurd in. Di nav tevgera İslamî de jî bi sedan kadîrên siyasî ên İslamî hene ku Kurd in. Serokê İBDA-C yê newiyê Hecî Mûsa begê ye. Hecî Mûsa beg di serhildana Şêx Seîdê nemir de hate şehîd kirin. Xwediyê TGRTê, xwediyê gelek kovar û rojnameyên tirkî û gelek damezrevanên tarîkatan bi eslê xwe Kurd in.

Kurd jî xwe re kor in, ji xelkê re dixor in.

Jinekolog, mêrekolog, dînekolog Prof. Doc. Dr.

Fatê Were Civatê



Şêxbat

Xaltiya Fatê!. Min dibistan tewa kiriye û dixwazim biçim zanîngehê, lê nizanîm kîjan beşê zanîngehê bixwînim?. Kîjan beş ji bo me Kurdan baş e gelo?. Bavê min ji te hez dike û dibê: Wek Xaltika Fatê Prof.Dr bixwîne, diya min her sal zarokekî tîne û dibê: Dev ji wê qehpikê berde, tu jinekolog û zarokologî bixwîne. Xwişka min di mal de maye, kezêşewitî'ye û dibê: Keko seksolojî û porno bixwîne. Brayê min bi dil e, aşiq e û dibê: Brader, helbestvan û nivîskar di nav me Kurdan de kêmin, a baş bibe nivîskar. Ez bi xwe ji dibêjim: Ezê tapo-kadaastro û piştire sosyolojî bixwînim, gelo tu aqilekî nadî min?!

Emrullah Dudilî/ Enqere

Xuyaye bavê te mirovekî baş e, lê ji wê qehpika diya xwe re bêje bila zîmandirêjiyan neke û her sal zarokekî neyne! Ma febrîqe ye çîye?. Niha ji çaroxê firehtir bûye!. Li xweheyîrî pir in, xwişka xwe derxîne mazatê, kê perê zêde pê dan hema bidîne wî, we nerî go kes pênc qirûşan bi wê nade, îcar hûn di ser re pera bidin wan û xwe jê xilaskin, gunêhe, agrê wê vemrînin lao!..Eman, eman tapo-kadaastro-sosyolojî nexwîne haal. Yekî tenê ev beşê bêoxir xwend, te dît bê çî anî serê me neel? Tê li Enqerê tapo-kadaastro û sosyolojî bixwîni, dâvire wê te bibin bendava Çûbûkîyê û?...Na lao naa!.. A baş tu bi ya brayê xwe bike. Nivîskarên me kêmin, helbestvanên me kêmin in? Lao ma ji nivîskaran zêdetir çî quzilqurt heye hêêê! Heçê dev ji Partiya xwe berdide dibe nivîskar, heçê ji jina xwe ditirse dibe nivîskar, heçê laşê wî duxre dibe nivîskar, heçê ji şorbê heznake dibe nivîskar, heçê elif û bê dixwîne dibe nivîskar, lao beseeel!. We tiştêk ji min re nehişt!..Serî nivîskar ling nivîskar, dil nivîskar kezêb û gurçik nivîskar!. Tu dîsan jî beşê nivîskariyê bixwîne, kengî te ew beş tewakir, were cem Xaltika xwe Fatê, emê te bişînin Swêdê, li wir nivîskarên me Kurdan kêmin in, qet tunene!.. Xwedê bi tere be!..



Fatê Teyzecixim! Ez xortekî Tirk im. Bavê min Kurd e lê diya min Tirk e. Ji ber go zimanê diya min Tirkiye, Kurmancî nizanîm û xwe wek Tirkekî dibînim, yanî Tirkim haal!. Lê gava bavê min tê bîra min, carna ji xwe re dibê: Na, ez Kurd im!. Niv Kurdim, niv Tirkim, Tirkim yan Kurdim?. Ez ji nema zanîm!. Gelo tu dibê ez çîme?. Bawerke ez ji xwe ketime şikê, nizanîm gelo xwîna min paqije yan na, tu dibê çî?.

Azad Tirkoxlî /Bursa

Lao Azadê mino, bila Teyza te bi qurbanî te be rebî!..Bawerke min heta niha Tirkên wek te ciwamêr nedîtine. Yekemcarê dibînim go yek ji xwe şikê dike û dibêje: Gelo xwîna min zelale yan na?.. Bila sed Kurdên pis bi qurbanî wî zimanê tebin rebî!..Cigerim, ji bo ez karibim bersiva te bidim, divê ez tehlîla xwîna te bigrim û mêjiyê te saxtî bikim. Ez nikarim bêjim: Xwîna te ne paqij û heram e, lê ez karim bêjim: Tu melez î!. Yanî; Diya te Bergîl e, Bavê te ker e, û tu jî wek Qantirî ji wan çêbûyî!. Tu ne Bergîlî û ne Kerî, lê tu Qantirî, ji bo wê jî tu melez î!. Îcar lao li qisûra Xaltika xwe mêze neke. Heger tu li bavê xwe hatibî tuwê Ker lawê Keran bî, na heger li diya xwe hatibî, ji xwe tuwê Bergîla nav garanê bî û ji ber qerasê Keran xilas nebî!.. Roja Înê were cem Teyza xwe Fatê, ezê sê litre xwîn û sê litre mîza te bigrim û emê dest bi tehlîla te bikin, tewkelî bi xwedê!..Eyi gon'ler!..

fate@peyama-kurd.com

Laz û Rûs

Şerê Laz û Rûsan çêdibe. Laz dikevin kozika xwe û Rûs jî dikevin a xwe û dibe qiyameta şer. şer gelekî berdewam dike. Yekî Rûs jî hevalên xwe re dibêje:

» Bi vî şeweyî nabe, divê em listikekê binin serê van Lazan yan wê şerê me dawî neyê«. Dibêjin: »Temam. Emê navekî Laza ê nas-kirî biqirin, ewê serê xwe derxin û emê ji wan bikujin, ji xwe Laz hinekî tiredîni ne«. Ê Rûs diqire:

- Ulaa Temeeel, Temeeel!..

Yên Laz serê xwe bilind dikin û Rûs li wan direşînin, wan dikujin. Piştî qederekê dîsa bang dikin:

- Ulaa Temeeel, Temeeel!..

Yên Laz dîsa serê xwe ji kozikê derdixin û li aliyê deng dinerin. Rûs dîsa li wan direşînin û wan dikujin. Rûs çend carên din ji La-

zan tînin vê listikê û wan dikujin. Laz dinerin go Rûs wan dixapînin û gelek ji wan kuştin, îcar ew jî ji hevê dibêjin:

-Vana em eşandin, de ka em jî vê listikê binin serê wan!.. Dibêjin: »Temam«. Ê laz bi dengêkî bilind diqire:

- Ulaa Vladimrrrr, Vladimrrrr!.....

Rûs qet dengê xwe nakin.

- Ulaaa Vladimrrrr, Vladimrrrr!..

Deng ji Rûsan dernayê.

Yên Laz dinerin dengê Rûsan dernakevê, hemû bi hevê serê xwe ji kozika xwe derdixin û li aliyê Rûsan dinerin. Rûsan berê nişana xwe girtine û dîsa li wan direşînin û yekî Laz sax nahêlin.

Remildank



Beran (21.03-20.04)

Hûn bi tevgera xwe bandorê li derûdora xwe dikin. Alikariya malbat û mezinên xwe bikin.



Gamêş (21.04-20.05)

Hûn bi tevgera xwe bandorê li derûdora xwe dikin. Alikariya malbat û mezinên xwe bikin.



Cêwî (21.05-21.06)

Baweriya we bi we heye. Hûnê kes û civatek biyan binasin. Herin şahiyekê, kêfa xwe bikin.



Kevjal (22.06-22.07)

His û viyana (îrada) xwe kontrol bikin. Erkên xwe bînin çih. Aciz nebin, rojên pêş bifikirin.



Şêr (23.07-22.08)

Evdarî heye, derd û mitalên xwe bi hezkiriya/yê xwe re hevbeş bikin. Sakin û tenhawer bin.



Simbil (23.08-22.09)

Rojek xêrê ye, moralê we vedibe. Erêner bin û di serê xwê de zelal û ronak bin, bilivin.



Mêzên (23.09-22.10)

Bala xwe bidin pêşeroja xwe. Di tengasiyê de alikariyê ji dostan bixwazin, bilivin, bigerin.



Dûpişk (23.10-21.11)

Pêşniyazî hene, berî biryarê biponijin. Fêsendan baş bikar binin. Lezûbeza zêde ne baş e.



Kevan (22.11-21.12)

Ji evîne re wext veqetînin. Her tiştî ji her hesî re nebêjin. Derkevin seyrane, bêhna xwe berdînin.



Kovî (22.12-19.01)

Daxwazên berz bi we re hene. Bila bûyer we nexin heyecanê. Hinêkî din erênî û tenhawer bin.



Satîl (20.01-18.02)

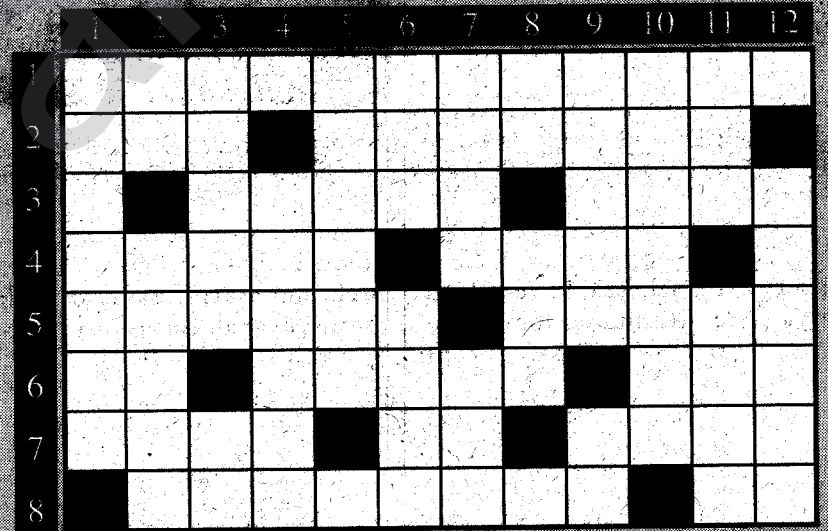
Zorê li hezkiriyên xwe nekin. Bi malbata xwe re pev neçînin, zêde nedin dût bûyeran.



Masî (19.02-20.03)

Hûn di nava hisên kûr denin. Bûyerên rojane karin zorê li we bikin, lê bi aram bin, giran bin.

Xaçerêz



ÇEPERAST

1. Dengbêjekî Kurd. 2. Êş, êşkence / şerê rimê, bi rimên şerkirin. 3. Perfekt, pir baş, çak / qesr, avaniya spehî û bilind. 4. Aza, hevalbend, bejn û bal / anal, qûn, tabût. 5. Navekî mîranê biyanî / zayêle, radio û Televîzyon pê dixebitîn. 6. Çêbû, hat jiyane (paşûpê) / mane, nîsan, / pêxemberek. 7. Reşbelek, mektûb / bi tirkî hîv, heyv (paşûpê) / navbera anîşkê û dest, lebatek mirov (paşûpê). 8. Pişeyê nalkarina ker û hespan / notayek.

SEREJÊR

1. Şip, herka berfê. 2. Kesê yekem / xesim, xehbe, cahil. 3. Navekî mîran / derengket, li paş e. 4. Navekî mîran biyanî. 5. Li başûr navê gundekî (paşûpê). 6. Rêxistina îstixbarata Amerikayê / çare, derman, rêçik. 7. Di nivîsê de xal, dabir, kevan û wîd / paq, hêr, bût. 8. Dû tip / kurtênivîsa navbera Alman û Amerika. 9. Berxwedan, sermîdan / cejn, şahî (paşûpê). 10. Eşandin, jandîn. 11. Qijewî, qir / berhem, afirank. 12. Meyt, cendek, las.

Bersivên hejmara 11an

Çeperast

1-) seydrîza / ab 2-) aramî / kahtre 3-) ra / anal / ûnis 4-) qelew / îra 5-) ya / almanî 6-) fantazok / erk 7-) ir / iv / balcan 8-) Rûn / aşîna / no

Serejêr

1-) sar / afir 2-) eraq / arû 3-) ya / cyn 4-) imalatî 5-) dine / ava 6-) awaz 7-) îkl / lobî 8-) za / îmkan 9-) ahûra / la 10-) îmanec 11-) arî / îran 12-) besk 7 kno

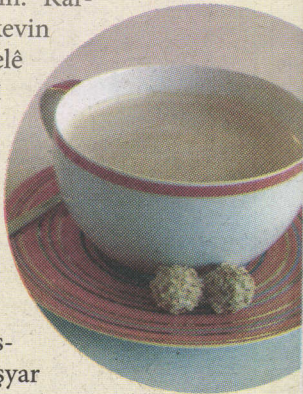
Qehwe

Li gor tê gotin, qehwe ji Afrîkayê belav bûye. Qehwexaneyên pêşin li Qahîreyê di sala 1511 an de hatine vekirin. Qehwe mêji zindî dike û westanê dibe. Maddeya ku, vî tiştî dike, kofeîna go di dendika qehwê deye. Ev madde xebata dil xurtir dike û tansiyona xwîné bilind dike. Alikariya aşîk û roviyan dike. Bandora (tesîr) qehwê bi şîr kêmtir dibe. Ji ber ku, şîr kofeîné digre û nahêlê, go ew bandorê li lêş bike. Di qehwê de ev madde henin.

Av 2.6% Azot 13.9% Kafeîn 1.24% Rûn 14.4% şekir 2.8% Dextrîn 1.3% Tanen 4.6% reh (lif) 23.8% xwê 3.9%

Gava qehwe tê qelandin kêmvav dibe.

Karbonhîdrat û asîd ji jê kêmvav dibin. Lê rewşa maddeyên Azotî û kofeîné nayên guhertin. Karbonhîdrat dikevin rewşa karamelê û ji ber vê jî rengê qehwê esmer dibe. Tiştê ku aromayê dide qehwê rûnê qehwê ye. Kofeîn navenda rista (sîstema) mêji hişyar û zindî dike, rehên xwîné yên dil firehtir dike û xewê direvîne.



Kakao

Fêkiyê dara kakaoyê ye. Libên kakao ji wek yên qehwê berê tèn ziwakirin û piştê jî tèn qelandin. Piştî qelandinê ew tèn hêrandin û jê ardê kakao çêdibe. Çîkolata ji vî ardî tê çêkirin. Di kakaoyê de av, maddeyên azotî, teobramîn, rûn, glîkoz, nişadir, reh û xwê hene. Ji %58 ê kakaoyê rûn e. Maddeya wê Teobramîn e. Bandora vê maddeyê ji a kofeîné kêmtir e. Di kakaoyê de kalorî zêde ye.



Çay

Du cûreyên çayê hene. Çaya reş û çaya kesk. Gava pelên çayê li ser êgir bê hiştin reaksiyona wê tê guhertin. Asîta wê kêmvav dibe, maddeya flobafonê tê holê û çayê rengê xwe yê kesk diguhere û reş dibe. Alkola di nava çayê de Kofeîn û Tanen e. Aroma wê di dema kelandinê de ji rûnê wê yê aromatik pêk tê. Çaya ku, bi ava bi kîls bê kelandin, tama wê xweştir e. Asîta di nava çayê de ji bo navêşê (virik-îshal) baş e. Virikê



radiwestîne. Giraniya kofeîna nava qehwê û çayê weke hev e. Lê bandora qehwê ji a çayê girantir e. Ji ber ku, asîta di nava çayê de, di aşîka meriv de zûtir li lêş belav dibe. Çayê ji bo nexweşiya aşîk û roviyan baş e. Di maddeya pelên çayê de %3 proteîn heye. Maddeyên azotî %20-40 in. Di çaya kesk de %17 û di çaya reş de ji %12 maddeya tanen peyde dibe.

Nargîle ji cixarê bi zirartir e

Di van salên dawî de Nargîle kişandin di nava xortan de bûye wek nûjeniyekê. Lê lêkolînên ku li ser Tûtînê tèn kirin nîşan didin ku, kişandina Nargîleyekê berberî 50 cixarê ye. Li gora vê lêkolînê di kişandina yek Nargîlê de 3 gram tûtîn û 5 gram komir tê şewitandin. Li



ser hev, 2.25 miligram nîkotîn û 242 miligram partîkul madde dikevin laşê mirov. Ji bo vê jî di encama kişandina yek Nargîleyê de nîkotîna ku meriv dikevine nava xwe berberî nîkotîna 50 cixarî ye. Ji ber van zirar û nebaşiyên tûtînê ji pisporên lêkolîner pêşniyaza devjêberdana cixarê û Nargîlê dikan.

Tûtîn - Nîkotîn

Gotina Nîkotînê ji Nikot hatiyê girtin. Nikot, balyozê (konsolos) Fransî ê Portekîzê bû. Vî kesî di sala 1570 î de tûtîn çandiyê û ew tûtîn wek dermanê serêşê hatiyê bikaranîn. Berê pelên tûtînê hûrdikirin û dikeşandin pozê xwe. Ev di pêvajokê de bûye nûjenî (mode) û belav bûye. Piştê di sala 1586 an de kişandina pîpo (qelûn) destpêkiriye. Piştê jî cixare hatiyê kifş kirin. Nîkotîna jehrî a di nava tûtînê de bi riya dev derbasî nava xwîné dibe. Bêhna wê jî bi riya poz derbasî kezebê û ji kezebê jî derbasî nava xwîné dibe. Bandora mezîna nîkotîna tûtînê li malzara damaran dibe. Di van malzaran de berê brînê çêdike û dûvre jî dibe sedema felcê. Ji aliyê din nîkotîn, tadê dighîne rehên xwîné û wan xirab dike. Nîkotîn taqat û hêza laş jar dike. Bêhnê diçikîne û ji dil re jî pirr xirab e. Cixarekişandin dibe sedema krîza dil û kanserê. Kansera kezebê û a qirikê bi piranî ji nîkotînê çêdibe. Gelek kes bi îrada xwe nikarin û radeştî cixarê dibin. Gelek jî zora cixarê dibin û devjêberdidin. Li cîhanê rojê bi hezaran kes jî ber kişandina cixarê



dimrin.

Li gor lêkolîna 50 salî a Profesore zanîngeha Oxfordê Richard Doll, dixuye ku jiyana yên ku cixarê dikêşin, jî jiyana cixarenekêşan 10 sal kêmtir e. Piştî lêkolînekê dîr û dirêj derketiyê holê ku, kansera kezeba sor (sorsork) û krîza dil, ji ber sedema cixarekişandinê ye. Ji ber vê jî Prof. Richard Doll di 37 saliya xwe de dev ji cixarê berdaye. Li gor wî, devjêberdana cixarekişandinê risk'a mirina bêwext kêmtir dike. Li gor wî jî destpêka lêkolînê û hetanî îro jî ber cixarekişandinê li Cîhanê 100 milyon mirov mirine û ev hejmar di qirên 21'ê de kare bighê milyarekê.

Ji aliyê din li gor lêkolîna ku li Îngîltere her sal 5 hezar Jinên avis (bi heml) jî ber cixarekişandinê ber davêjin û 1200 Jin jî bi kansera devê malzarokê dikevin. Li gor tê gotin, yek ji sedema bêdûndebûnê (zarokçenebûnê) jî tûtîn û cixarekişandin e. Li gor lêkolînê 1200 zilam jî ber cixarekişandinê bêdûnde mane.

Beravêtin

Di dema me de gellek jin bertavêjin û ev beravêtin dibe tirsî dilê jinan. Beravêtina zarokê bi piranî di 3-4 mehiya avisbûnê (hemilbûnê) de çêdibin. Hinek ji sedemên beravêtina zarokê girêdayî bav, dê û zarokê ne. Di van beravêtinan de bi zarokê re anormaliyên genetîk çêdibin. Ger zarok bijî jî, wê tendurustiya zarokê ne di ciyê xwe de be û wê bi zarokê re nexweşiyên wek "bêhişî, dil" û wekî din peyda bibin. Bi taybet, di sê mehên ewil de radyasyon, ekfeksiyon, maddeyên kimyayî û toksîdî, nelihewkirina xwîné û anormaliyên plasenta (yekbeş) karin bibin sedema beravêtinê û virnîbûna zarokê. (Virnî: Zarok an çêlikên ku berî wextê xwe çêdibin, tèn dinyayê) Ji aliyê din; di dayikê de, nexweşiyên gurçîkê, nexweşiya şekir (diabêt), xirabûnên bezê tiroîdê, serûbinbûna hormonan, hin serûbinbûnên malzarokê û stresa psikolojîk jî, hinek ji sedemên beravêtinê ne. Di bav de jî, nexweşiyên "kromozomal spermium" ango, di sperma (avik) de xirabûn û nepaqîjî, sedemek jî yên beravêtina zarokê ye. Nîşan û alamesta beravêtinê ev in: Ji arkunê (vagîna) xwîn hatin, êş, ketina qetîkên (parçe)

xwîné.

Di normalê de divê di avisbûnê de xwîn neyê. Carna jî sedî 20-40 avisbûnan de kêmxwînek tenik û bê êş tê. Divê jî vê neyê tirsandin. Lê ji aliyê din, ev xwîn kare nişanek jî yê mirina zarokê û tehdîta beravêtinê xurt be jî. Gava di dema avisbûnê de xwîn bê, divê jin bilez serî li Doktorekî jinekolog xîne û bi ultrasonê tendurustiya zarokê saxtî (kontrol) bike. Divê bê zanîn ku tehlûka saxtîkirinê û tedawîya ultrasonê û ya jinekologî tune ye.



Heger beravêtinê girêdayî zarokê be, ev lihevraştahîna e. Na heger beravêtina zarokê girêdayî anormaliya genetîka dê û bav be, wî çaxî wê di avisbûna jinê de beravêtinê dubare bibin. Zewaca bi xizm û xwedîyan re riska beravêtinê zêdetir dike.

Divê jin û mêr jî saxtîkirinê netirsînin û herin ser Doktorekî li xwe bipirsînin. Jinên ku beravêtinê, divê di avisbûna duyemîn de seran ji Doktorên jinekologî kêmvav nekin û ji Doktor şerm nekin. Ji bo tendurustiya dê, bav û zarokê, kontrola Doktor pêwîstiyekê mezîna e. Divê li gor şewr û pêşniyazên Doktor tevgerê bê danîn û bêyî agahdariya wî tu tiştêk bi serê xwe neyê kirin.

نوسەری بەناوبانگی کورد

لە رۆژنامەیی "برایەتی" بەشی رۆژنەبەدەیی گشتی کارم دەکرد، رۆژانە دەیان بابەتی جۆراوچۆر و جیاوازان بۆ دەهات. هەندیکیان رینگەیان بۆ چاپکردن دەگرتەبەر و هەندیکیشیان دەخرانە ریزی چاوەڕوانی و کەمیکیشیان کەلکی بلاوکردنەوێیان نەبوو. بەلام رۆژیکیان بابەتیکی سەرنج راکیش و سەیر و سەمەرمان پێ گەشت لە ژێر ناوێشان "چاوپیکە و تێنیک گرنگ لەگەڵ نوسەری بەناوبانگی کورد....." لەراستیدا ئەوەندە بابەتەکەم پێ سەیر بوو راستەوخۆ کۆپیم کرد، چونکە ترسام بفرۆشێت یان ون بیت. لەو "چاوپیکە و تێنە گرنگ" دا کە خودی نوسەر لەگەڵ خۆیدا ئەنجامیدا، ریزیکی لەراوەبەدەری تێدا بەکار هێنرابوو، بۆ نمونە لەیەکێک لە پرسیارەکانیدا گووتبوی "زۆر سوپاسی بەرپزتان دەکەین کە کاتی بەنرخێ جەنابتان بۆ رۆژنامەکی ئێمە تەرخانکرد" یاخود لە پرسیاریکی دیکەدا نووسیبوی "هەرچەندە جوان نییە بۆ رۆژنامەکه مان ئەم قەسە بەرامبەر بەرپزتان بێت، بەلام ناچارێ سەرت دەکات بە مالی دوژمنەکتەدا هەر بۆیە داوا لە جەنابتان دەکەین بۆ شەیدایانی نووسینەکانت روون کەیتەوه نووسینەکانت لە کام ئاستدا دادەنیت؟" لەوەلامیشدا گووتبوی "کەس بە دژی خۆی نالیت ترشە، بەلام "هینی" رەش و سپی لە بواردا دەردەهەڵدێت و من حەز دەکەم نووسینەکانی من و ئەوانەیی خۆیان ناواناوه نووسەر بدیته لێئەنەییکی پسپۆر و بێ لایەن تا هەموو بزانی کێ تاکە سواری لێها تووی ئەدەب و هونەری کوردییە" لە هەمووی خۆشتر لە پرسیاریکدا دەلێت "جەنابتان بەهۆی ئەوەی کە زۆر قۆزن ئەوا پێویستە کچان شیت و شەیدی بەرپزتان بووبن، ئایا دەکریت باسی باری عاطیفی جەنابتان بۆ خۆنەران بفرەمووت؟" لەوەلامیشدا گووتبوی "لە پرسیارەکه دەلێت هیوادارم وەلامی ئەم پرسیارەتان نەبێتە هۆی تێکچوونی باری ساییکۆلۆجی ناسکی کچان، چونکە زۆر بەداخەوه کچی مامم مارەکردوو و کار لە کار ترازاو و هیچ کچیک خیال پلاو بە منەوه لێ نەدات" "بەهەر حال قەسەکانی ئەو نووسەرە نەناسراوی کورد ئەوەندە خۆشبوون تا ئەو رادەیە بۆ ماوی پتر لە مانگیک بوو بە چەرەزاتی نیوان نووسەرانی بەشی رۆژنەبەدەیی گشتی رۆژنامەیی برایەتی، بیگومان ئەو بابەتە بە هیچ جۆریک رووی بلاوکردنەوهی نەبوو. بەلام سەیر لەوەدابوو کە دوا مانگیک هەمان "نوسەری بەناوبانگی کورد" بابەتیکی دیکە بۆ ناردين! بابەتی ئەم جارەشيان "لێکۆڵینەوهیکی زانستیانە رەهەندە فیکرییەکانی نووسینەکانی....." کە دیسان هەر بۆ خۆی لێکۆڵینەوه لەسەر نووسینەکانی خۆی ئەنجامداوه، ئەوەی کە لە یادە خۆی خستبووه ئاست سارتر و نیچە و برناردش! سەرباری ئەوەی کە باسی سەرەلانی بۆچوونی فەلسەفی نووی لە نووسینەکانی خۆیدا کردبوو. ئەوەی کە ماوەی تێرمانە ئەو برادەرە چەندین وێنە جۆراوچۆری خۆی لەگەڵ نووسینەکانیدا رەوانەکردبوو!

پیرەژنیگ، هونەرماند "لەیلا فەریقی" بۆ کۆری خۆی دەخوازێت!



زەرەخەنەیی لە سەر لۆی زیا تر جۆشی دا و بەردەوامی بە کلیپی "بیرقانی" دا و وتی: "من ئەو گۆرانییە بۆ سەپەل جان ناهێلم، ئەمە گۆرانییکی کوردییە"

پیرەژنیگ هونەرماند "لەیلا فەریقی" بۆ کۆری خۆی دەخوازێت هونەرماند کورد "لەیلا فەریقی" بە چەند گۆرانی نوێ خەریکی دروستکردنی هەندێ کلیپە لە دەشت و زۆزانی کوردستان. "بیرقانی" یەک لەو گۆرانیانەیه کە لەیلا خان خەریکی کلیپکردنییە و خۆی بە جل و بەرگی کوردی وەک کچە بیرقانیکی کورد خەمڵاندوو و لە گۆنێکی شیرین بە ناوی "حاجی ئەحمەد" وێنە دەگریت. دەشت و شاخەکانی "حاجی ئەحمەد" بە بارانی پاییز وەک ئاداری بەهار رازوویه، هەتاویکی گەش و هەواپەکی پاک لەگەڵ جوانی بەژن و بالی لەیلا خان تیکەلبوو و رەوش و جوانیکی تاپەت داوێتە گۆندی "حاجی ئەحمەد". کاتیکی کە "لەیلا خان" خەریکی ئامادەکردنی کلیپەکه بوو، سەرنجی پیرەژنیکی راکیشا و لە هەمان کاتدا ژنیکی تریش لەوئ ئامادەبوو و ئەم گفتوگۆیه لە نیوانیاندا دروست بوو:

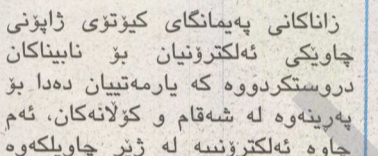
- خانم تۆ کئی؟
- ئەمن لە تەلەفزیۆنی کوردستان ئیش دەکەم.
- میردت هیه؟
- بەلی میردیشم لێرەیه.
- باشە ئەو کچە جوانە "لەیلا"ش میردی هیه؟
- نە وللا پۆری گیان، لەیلا میردی نییه.
- تۆ خوا بە لەیلا خان بلێ، دوو کۆرم ژنیان نییه، ئایە لەیلا شوو بە یەکیکیان ناکات؟
- دلێ لەیلا خان بەم گفتوگۆیه شاد بوو و جاریکی تر جوانیەکی وەبیرها و هەر

چاویکی ئەلکترۆنی بۆ نابینان



زاناکانی پەیمانگای کیزتۆی ژاپۆنی چاویکی ئەلکترۆنیان بۆ نابینان دروستکردوو کە یارمەتییان دەدا بۆ پەرینەوه لە شەقام و کۆلانەکان، ئەم چاوه ئەلکترۆنییە بۆ ژێر چاویلکەوه و لە ئاستی چاودا دادەنریت، بە هۆی کۆمپیوتەریکی بچوکهوه هەر وها بیستەریک لە نزیک گوێی نابیناکە، بە دەنگ ئاگاداری دەکاتەوه کە بەرپەست لە پێشیدا هیه. زاناکان لە هەولی ئەوەمان چاوهکه پەرینەبەدەن بە جۆریک لەگەڵ چاویلکەدا بکریته یەک پارچە، بە گۆزیهی ئەو تاقیکردنەوانەیی لەسەر ئەم چاوه کراوه لە ۱۹۶ جیگادا لە ۱۹۴ یدا سەرکەوتوو بووه، ئەو دوو جیگایە تریش جێی پەرینەوه نەبووه.

تاقیکردنەوهی نوێترین و خێراترین فرۆکه لەجیهاندا



رۆژی سێ شەممە ۱۱/۱۶ ریکخراوی ناسا کە ریکخراویکی تاپەتە بە بۆشایی (گەردوون گەر) لە لە داھێنانیکی تریدا نوێترین فرۆکهی جۆری X-43A بەسەرکەوتوووی تاقیکردەوه. ئەو جۆره فرۆکهیه خێرایەکی ۱۱۰۰۰ کیلۆمەترە لەسەعاتیکدا و ۱۰ جار خێراترە لەدەنگ. ئەووش یەکم فرۆکهیه تاوەکوئێستا کە ئەو خێرایە هیهیت، کە ئەووش داھێنانیکی تری ئەمریکایە لەو بواردا. بەرپۆهەری ئەو پرۆژەیه ئەوه بەدوور نازانیت کە لەداھاتوویدا ئەو جۆره بزویتەرە (مەکیئە) بۆ فرۆکهی ناسایی بەکاربھێنریت. بەهۆی خێراییی ئەو فرۆکهیهوه ماوی نیوان شاری ئەمستردامی هۆلەندا بۆ نیویۆرک تەنھا نیوسەعات دەخایەنیت.

پیاویک سکالا دژی دراوسێکی دەکات بە تۆمەتی زەوتکردنی ژنەکی

وتەیکە بەناوبانگ هیه خەلکی دەلیتەوه دەقەکەیشی ئەمەیه "تۆ ناتوانیت خۆشەویستی بکریت" کەچی هاولاتییهکی ئەمریکی دەیهوێت دراوسێکی ناچاربکات باجی شیواندنی ژبانی هاوسەراییەتی بدات کە پتر لە پازدە سالی خایاندوو. ستیفن کایل کە لەناکر کۆژاندنەوه کاردەکات، سوودی لە یاسایەکی ویلائیەتی "ئەلینوی" وەرگرتوو کە رینگە بە هاوسەران دەدات سکالا بەرزکەنەوه لەژێر پاساوی "زەوتکردنی هەست و سۆز" و سکالایەکی لە دژی دراوسێکی لی بۆمان تۆمارکرد، بە بیانووی ئەوەی کە ژنەکی ناچارکردوو تاوەکو لەگەڵیدا ژبان بەرپۆتەسەر! کایل کە تەمەنی 44 ساله داواي قەرەبۆیەکی نادیارکراو دەکات بە هۆی ئەو زیانانەیی کە پێی گەیشتوو لە ئەنجامی "ئیش و نازاری دەروونی یەکجار سەخت و تالی و ناخۆشی" لەدواي ئەوهی ژنەکی بەجێهێشت! لەلایەکی دیکەشەوه "لی بۆمان" هاوڕینی تازەیی ژنەکی، ئەو سکالایە پێ سەیریوو هەربۆیه گووتویەتی: ئەمە گالته پیکردن، ئایا دەکریت سکالای لەم جۆره تۆماربکریت؟ جیگە ئاماژەپێدانە کە ژمارەیهکی زۆر لە ویلائیەتە ئەمریکیەکان ئەو یاسایەیان هەلوەشاندۆتەوه کە لەسەدهی هەژدەهەمدا دەرکراوه و ژن بە بەشیک لە مولک و سامان دادەنیت!



سوپاس و پێزانین

برای بەرپز وریا یونس، کۆمەلیک کتیبی کوردی بەنرخ پێشکەش بە کتیبخانەکی رۆژنامەکه مان کردوو، هەر بۆیه سوپاس و پێزانینی خۆمانی پێ رادەگەینین و هیواي سەرکەوتنی بۆ دەخوازین و ئومیدمان وایە وێنەیی زۆر بیت.

بەگوردی بدوئ، بەگوردی بخوێنە، بەگوردی بنووسە، بەگوردی بیربکەرەوه!

راگەیاندن
ئاگاداری خوێنەرانی خۆشەویست دەکەین، کە دەمانەوێت لە سالی نویدا لۆگۆ Logo ی پەيامی کورد بگۆزین (بەشی کرمانجی خوارو) بە شیوێهیک کە لەگەڵ لۆگۆ لاتینییهکەدا گونجاو بیت، پێخۆشحال دەبین بە گەیشتی پێشیار و بەشداریتان لە پێشکەشکردنی جوانترین لۆگۆدا. هەر لۆگۆیک پەسندکرا خاوەنەکی لە لایەن پەيامی کوردەوه خەلات دەکریت.

بۆچی ئاfrهتییکی نیوز لەندی شیر بە سەگەکی دەدات؟



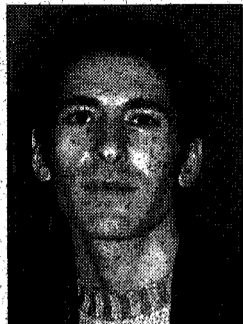
بۆچی ئاfrهتییکی نیوز لەندی شیر بە سەگەکی دەدات؟ بەپێی هەوالیک کە ئازانسێ رۆیتەرز گواستیهوه، هاتوو، ئاfrهتییکی نیوز لەندی جیاوازی ناکات لە نیوان کۆرپەکی خۆی و تونکە سەگەکی کە تازە لەدایکبوه لەرووی خۆشەویستی و سۆزەوه بە جۆریک کە پیکهوه شیریان دەدات. ئەو دایکە گووتی: شیر دەدم بەو تونکەیه تا بیکەم بە برای کۆرپەکم و کە گەورەبوو بەرگری لیبکات. تورا توماناکو کە ناوی ئەو ئاfrهتەیه، بە ئازانسێ دەنگوباسی نیوز لەندی راگەیاندا کە کەوتۆتە شیردان بەو تونکەیهی کە لە رەگەزی "تیریا" لەدواي ئەوهی کە منداڵە ساواکی لە شیر برپۆتەوه و گووتویەتی: نەمدەویست شیرەکم بە فیرۆ بروات هەر بۆیه شیرمدا بە هانی بۆی "ناوی تونکە سەگەکیهتی" توماناکو رۆژی دوو جار شیر دەدا بەو تونکە سەگە، بەلام بۆماوهی شەش هەفتەیی دیکە شیرێ لیدەبریت. کۆرپەیی ئەو ژنە تەمەنی ئیستا دوو مانگ و نیوه و شیرێ قوتوی پێدەدات!

ئازانسێ توریستی
NEW PLAN
نێمە ئامادەیی خزمەت کردنی هاولاتیییانی کوردی غیرابین
کوردستان لە رینگای تارانەوه
قێزای ئێران لە ماوی دوو هەفتەدا
لەگەڵ هەر بلیتییکی دووسەری تاران، مەودای خوارن لە نیگترین رێستوران لە تاران بە مۆزیک زیندوو
Thomas-Mann Str. 24
53111 Bonn
Germany
Tel.: 0049 (228) 180 24 34
Fax: 0049 (228) 180 24 38
E-Mail: info@newplan-travel.de
www.newplan-travel.de
بلیت بۆ سەرتاسەری جیهان
حاجی "عەرە"

Heyama Nû

Di nivîskariyê de bandor û intertekstualite

Ibrahîm Seydo
Aydoğan



Gava ku mirov berhemekê dixwîne, geleki asayî ye ku ew berhem bi hin taybetmendiyên xwe ve, hin berhemên din bîne bîra mirov. Ji ber vê şibandinê carinan dibe ku xatirê wê berhemê ji bikeve. Di wêjeyê de em ji vê çalakiyê re dibêjin « intertekstualite » ku dibe « têkiliya di navbera tekstan de ».

Intertekstualite dikare bi gellek awayan pêk were. Mirov dikare listeyeke dîrdirêj di vî warî de bide, lê belê yên ku herî pir tînan nasîn ev in: Mijar an jî bûyer, tevger an jî reaksiyonên lehengan, şayesên lehengan doraliyan, awayê vegotinê, hevok an jî peyv û hwd.

Gava ku nivîskarek bi bandora nivîskarekî din li ser mijarekê binivîsîne û heman helwêstê werbigire, û heke navê wî nede, hingê mirov dîsa dikare behsa intertekstualiteyê bike. Dibe ku herdu tekst bi heman awayî hatibin nivîsandin jî.

Ji ber ku intertekstualite warekî gellekî nazik û xeternak e, her nivîskar divê di pêvajoya afirandina berhema xwe de, hay ji vê hêla nivîsandinê hebe. Lewra, mirov heta ku tê radeya nivîsandina berhemekê, dibe ku gellek berhem xwendibin û hingê navên wan ji neyên bîra wî; dibe ku li gellek filman temaşe kiribe ku êdi nema dizane bê lê temaşe kiribe an na; dibe ku gellek kes nas kiribin ku niha ruyê wan ji nayên ber çavên wî. Lê ev hemû mînakên jiyana wî ya şexsî û ya civakî, ji bo afirandina berhemeke wêjeyî, wî hay jê nebe jî, dibin beşekî sermîyanê zanîna wî, nas kirina wî ya dinyayî û nivîskariya wî. Psikanalîstên mîna Freudî û Jungî ji xwe diyar kirine ku wî hay ji xwe nebe jî binhişînê mirovî wêneyan jiyî qeyd dike.

Me got ku gellekî asayî ye ku berhemek berhemêke din bîne bîra mirov. Bêtir jî berhemên navdar û xurt tînan bîra mirov. Ji ber xurtbûna wan, asayî ye ku mirov bikeve bin bandora wan. Lê belê di intertekstualiteyê de xwe de jî hin sînor hene. Gava ku mirov wan sînoran derbas bike, navê intertekstualiteyê dibe « dizi ». Ev sînor bi çî awayî diyar dibin?

Bersiv hêsan e: Jibergirtin an jî adaptasyona berhemê nivîskarekî din divê bê diyarkirin.

Intertekstualite ne bi tenê di berhemên qels de tê dîtin û mirov nikare berhemekê di vî warî de bi diziyê tawanbar bike, ji ber ku di wêjeyê de ya ku nivîskaran cuda dike, ji bilî xeyal û

fantaziyan, vegotina wêjeyî û helwêstê nivîskariyê ye. Lê di wêjeyê de weha tê zanîn ku mijarên du berhemên bişibin hevdu jî nivîskariyê cuda ye.

Wek mînak, di dîroka wêjeyê de gellekî diyar e ku Stendhalê romannivîsê frensî, bûyerên berhemên xwê ji rojnameyan werdigirt. Loma jî dîroknasên wêjeyê dibêjin ku Stendhal ji aliyê xeyalan ve qels bû. Herweha Marcel Proust jî bi hin bûyerên romana xwe ya navdar (Li ser şopa dema wendabûyî), hin çîrokên Nerval û berhemên Balzac tîne bîra mirov.

Erê, asayî ye ku têkiliya berhemên wêjeyî li ser warên ku me behsa wan kir hebe, lê dîsa jî di navbera intertekstualiteyê û serkevîna berhemên jî têkiliyê dijber heye. Hingê, berhemek çî qasî jî bandora berhemên din rizgar be, ew qasî bi ser dikeve, lê belê ji bo serkevîna ev ne bes e. Ev yek bi tenê ji bo xwerûbûnê û xweseriya berhemê ye.

Weke ku tê zanîn, û weke ku me di nivîsa xwe ya berê de jî got, di wêjeya kurdî de pexşanê bi bandora berhemên biyanî dest pê kiriyê. Hingê, hê di pêvajoya destpêkê de têkiliyê xurt de di navbera berhemên biyanî û yên kurdî de hebîn. Mînaka vê yekê jî ew e ku di Hawarê de gellek nivîskaran berê xwe daye adaptasyonan. Lê di Hawarê de di serê wan adaptasyonan de hatiye diyarkirin bê ew adaptasyon ji berhemê kê ye. Di helbesta kurdî ya klasîk de jî mînakên vê yekê gellek in. Lê di helbesta klasîk de jî vê yekê re nazîre dihat gotin. Mînakên wê jî bêtir di navbera Feqiyê Teyran û Melayê Cizîrî û Cegerxwîn de diyar in.

Di hejmeta bê de em ê di vî warî de behsa berhemê kurdî bikin û dibêjin bê çilo nivîskêr hin zagonên jibergirtin an jî adaptasyonan ji bir kirine. -

ibrahimseydo@hotmail.com

Leyla Ferîqî li Kurdistan e

Hunermanda Kurd Leyla Ferîqî, bi çend stranên nû klîpan li deşt û zozanên Kurdistanê pêktine.



Leyla Ferîqî

Yek ji wan klîpan ji strana bîrvanê pêktê. Leyla bi libasên xwe yên Kurdî mîna bîrvanekê xwe xemiland u li gundekî şerîn bi navê Hacı Ehmed klîpa xwe çêdike. Deşt û çiyayên Hacı Ehmed bi barana pehîzê mîna adara biharê xemiliye. Tavek xweş, bêhnêk geş biserde jî ciwaniya Leyla diket ber çava. Leyla bi strana bîrvanê xweşiyek taybet li gunde Hacı Ehmed belav dikir.

Gava leyla klîpa xwe amade dikir, bala pîrejînekê gundî kişand. Di çêkirina klîpê de xanimêk din jî amade bû. Ev guftogoya hanê di nava wê xanimê û pîrejîna gundî de çêbû:

- Xanimê tu kiyî?

- E min li televizyona Kurdistanê îş dikem.

- Merdî (mêrê te) heyê?

- Belê merdekî min jî lêreye.

- Başê ew keça cuwana Leyla jî merdî heyê?

- Na wele pure giyan Leyla merdî niye.

- Tu xwe Leyla bilê du kurîm jîniyan niye, aye Leyla li gel kurekî min şî nake?

Dilê Leyla bi vê guftogoyê şad bû, careke din ciwaniya wê hate bîra wê, kenîya û kenîya, berdeyam bû li ser xebata klîpa bîrvanê û got:

- Ez vê strana Kurdî jî Sibel Can re nahêlim. Ev stranek Kurdî ye.

Nasîna toreyaya kurdî û çareserkirina gelşiyar

Zeynelabidîn Zinar

holê.

Bi vê gotina ku "ez Kurd im û ez dizanim bi zimanê kurdî bipeyîvim" tenê nayê wê wateyê ku mirov TOREYA KURDÎ dinase.

Bêguman çî gava mirov bixwaze ku zimanekî, çandekê û toreyekê rind nas bike, berî her tiştî divê ku mirov Çîrokên Folklorî û berhemên klasîkên wê çandê bixwîne. Ji xwendinê zêdetir, lêkolîn li folklorê wî miletî jî bike. Ji lêkolînê zêdetir jî, divê ku zêdetir çîrokên wê yên rawilan bixwîne, şiroveya wan bike û analîza wan derxîne holê. Lewra her çîrokek, her meselokek û her gotinokêk li ser bûyerê balkêş hatiye honandin.

Wek nimûne: Gava mirov çîroka HECÎ ROVÎ dixwîne, mirov tê de dek û dolabên wisa badayî dibîne ku ew li kêr deveren dinyayê tîne dîtin. Lê gava mirov çîroka ABIDÊ FIKİFTÊ dixwîne, mirov tê de se dinyayên ji hev cuda dibîne. Bêguman ev hawe di çîrokên tu mileteki dinyayê de nayê dîtin. Îcar kesê ku zanîna xwe ji van babet berhemên bistîne, hingê jê re pir hêsan jî dibe ku ew hemû çûre çîrok û berhemên klasîk şirove bike û pîvan û kêşana wan a wêjeyî derxîne

Lewra bi xwendina berhemên Klasîk û ya Çîrokên Folklorî, guhartineke mezin jî di mejiyê mirov de çêdibe, weke van çend xalên li jêrê:

- Mirov êdî girêdana reha xwe ya nijad, saxlem dibîne.

- Mirov êdî xwe bi bav û kalên xwe serbilind dike.

- Mirov êdî xwe ji kirina xirabiyan dide paş.

- Baweriya mirov pir zêde bi mirov çêdibe.

- Mirov pir dixwaze ku xwendineke rind bixwîne.

- Mirov dixwaze ku di her karê xwe de serkeftî bibe.

- Mirov xwe berpirsyar dibîne ku alîkariya jar û belengaz jî bike. Û bi dehan xeysetên wisa yên baş û rind...

Îcar gava rewşenbîrên me civata xwe bi riya Çîrokên Folklorî û berhemên Klasîk nas bikin, hingê NASÎNA TOREYA KURDÎ ji wan re pir hêsan dibe. Piştî îcar ew bê sergêji dikarin gelsên civata xwe jî çareser bikin.

Gava gelsên civatê jî çareser bibin, wê hingê biratî û mirovatî û wekhevîti jî xelkê re dibin kultur. Ha ew xweşiyê ku em bi sedê salan li bendê ne jî, derdikeve holê.

Pirtûk

Pirtûk û romanên Lales Qaso tînanverok û bi zimanekî sivik û paqij hatine nivîsandin. Pirtûka ABC kitêba min jî bo zarokan berhemek pir baş e.

Di vî warî de Lales Qaso dibêje: "Kî jî min re çî dibêje; kî çî navî li min dike bila bike; heta ku Kurdên bakurê welêt nebin dewlet, yan jî tişteki ku bişibe dewletê, û



zimanê Kurdî di her hêlê de geş nebe, bi Kurdayetiya min re dijîminatiya herî mezin ew e ku kitêbên min wergerî tirkî bibin û Kurd jî van kitêban bi tirkî bixwînin. Ev mirîna min û bînpêkirina keda min e! Ezê tucarî efû bekim! Û ez naxwazim ku Kurd jî efû bikin. Ev qewîtiyek (wesyetekî) min e, ewqas

lales@comhem.se

Cara êkê... peyve

Seîdê Dêreşî

Eger torevanên kurd bivên bi ezmanekê kurdî yê paqij û bijûn binivîsin, divêt bi ezmanê kesên wan gundan, yên ku dikevne nav çiyayên asê li Kurdistanê binivîsin. Bi rastî ev ezmanê niho hindê kes pê dinivîsin, gelek ji maka xo, an ji koka xo dûr ketiye, çimkî ew kes yan li bajêran jiyayne û ezmanê wan têkelî ezmanê serdest bûye, yan ji bi ezmanekê biyanî axivtîne û kêma maye ku ezmanê xo jibîr biken. Evca pêtiyê ev torevanê xo bi hîviya ezmanê xo yê şkestîve nehêlin, belkî bizaveka jidil biken ku bi kurdiyeka rast û ne sist û xav binivîsin. Divêt ew li hemî qulaça bigerin û xo hwi ezmanî biken, ev çende ji bi wêrê nahête tiji kirin, ku êk bêjt, dê bi rêka rêzmanê xo hwi ezmanî kem. Rêzman tinê wê nişa mirovî didet ka dê çawa hevoka rast darêjt, rêzmana kurdî ji vî alive ji hêsta ya lawaze. Evca ya dirust ewe torevan û vekolînanên ezmanê kurdî -herwek me gotî- li wan gundan bigerin yên dikevne çiyayên Kurdistanê yên asê, ew gundên xelkê wan heta niho ji ezmanê kurdî pêve çî ezmanên di nizanin. Me got, li çiyayên asê, jiberku di wan çiyayên da, dehl û biş û mêşe û daristan hene û bi sedan rengên darûbarî têda hene û her darekê ji navê xo heye. Bi sedan kelîşt, şkeft, dol, nihal, çal, beten, gir, şax û dax, nizar û beroj, beyar, avî, berverez, gelî, deşt û panav... htd hene û her êkî ji navê xo heye. Bi sedan, dikarin bêjin bi hizaran navên gul û kulilka, kanî û cû û rûbara, pez û kewala hêsta me guh lê nebûyne, êdî ew torevanê vî ezmanî nezanî, ne torevanekê serketiye.

Dema em dibêjin torevan, êkser ezman tete pêşçav, torevan û ezman hevalcêmin, jêk nahên cuda kirin, eger bo hindê koman ezman rêk bit, yan vêgeh „wesîle“ bit, dikarin bêjin raste. Lê bo torevanî, ezman ne rêk û vêgehe, belkî armance. Ew torevanê ezmanê wî yê bihêz bit, dê şê bi rêka ezmanê xo hêzê dête naverokê ji, lê ew torevanê ezmanê wî yê lawaz bit, naverokê çenda bihêz ji bit, dê wê naverokê şkenî.

Hîvya min ewe ku heftinameya Peyama Kurd pêtir pwîtey bidete tore û torevanya kurdî, bizavê biket, ku ji devokên: Hekarî, Behdînan, Cizîra Botan û Serhedê, mîfay wergirî. Ew torevan û nivîsvanên van deveran, her êk bi devoka xo binivîsî û di adekirnê da, nehête desvedan û nivîsinên wan çawa hatîne dariştin, wesa ji bimînin, da her êk ji me mîfayê ji peyvên wan û qamûsa wan ya ezmanî wergirî û her devokeka kurdî cihê xo di nivîsinêda biket û bihête nyasin. Lê eger bi êk devok binivîsin, dê devokên di hên kuştin û mîletê kurdê ji wê xizîne bêbar bit û ezmanê kurdî ji dê mînit lawaz û jar.

Ez êkim ji wan kesên ku gelek jina xo li gundan borandî, digel cotyar û şivan û gavana rwînîştî û tîkelya wan kirî. Min gelek ji penî û nepenyên kurdewarîyê digel xo helgirtîne, şehrezayeka baş di ezmanî da, peyda kiriye, qamûseka zengîn ji peyvên kurdî di serê xoda

xirvekirîye. Jiber vê çendê min divêt di hijmarên bihên da, ji vê rojnamê, çend xelesa li ser wan peyvên binivîsim, yên ku pêtiyê em di nivîsinên xoda bikar binin, belkî bikarin bi vê rêkê xizmeteka biçwîk pêşkêşî xûndevana bikeyn. Digel vê nivîsinê dê çend peyvekên kêma şirovekeyn û di nivîsinên bihên da, bi anehya xudê, bi dirêjî dê li ser peyvên kurdî axivî û gelek deyne pêş çavên xûndevana. Dûmahyê ji min divêt xwîndevan bizanin, ku min ev nivîsîne bi Behdînî nivîsiye, her jibo wê meremê ya me li silal gotî. Evên xwarê ji çend peyvên digel raveya wan:

Bazar û kirrîn û frotin

Bazar: peyveke bo kirrîn û firotinê tete gotin, dîsa bo cihê kirrînê. Dibêjin: ((Bazarê me yê germe, were da Bazarêki bikeyn, Bazar nahêt kirin, min kulavek Bazar kir. htd)) û dibêjin: ((wê bazinêk ji Bazarê Mêrdîne kirî)). Eger çî di kirmancî da, piranî peyva „Swik“ bo cihê kirrîn û firotinê hatiye, lê kêma caran „Bazar“ ji hatiye.

Kirrîn: ewe mirov tiştêkî jipêş tiştêkî dîve wergirî, yan bêjin, diravî bidey û tiştî bistî. Dê bêji: ((min hespekê rehwan bi sed zêra Kirrî, tişt hindê giran bi nahête Kirrîn)).

Frotin: berovajî „Kirrîn“e. diravî wergirî û tiştî bidey. Dê bêji: ((min hespê xo bi sed zêra Frot, tişt hindê erzan bi nahête Frotin)).

Bikirr: bi ezmanê erebî „Muştîrî“ tete gotin. Bo minak dê bêji: ((isal Bikirrê pezê me kêmin, eger tu Bikirrî were da pezê xo bifiroşim te, ev sale Bikirrê mazyê gelekî, tu ne Bikirrî... htd)).

Kirryar: bo kiryara, yan emelya „kirrîn û frutin“e tete gotin. Dê bêji: ((eve ne çî Kirryare)) anku: ew kirrîn û firotina hatiye kirin ne ya başe. di zaravayê Soranî da, peyva „Kirryar“ şwîna „Bikir“ bikar têt, lê nizanî ka di kevin da hosa bikar hatiye, yan nwi hatiye datiraştin.

Firoşer: ev peyve min ji devê cotyarî ne bihistiye, belkî ya çekirî û nwi datiraştîye, ku bo peyva „Bayî“ anku kesê tiştî difiroşî, berovajî „Bikir“ bikar têt.

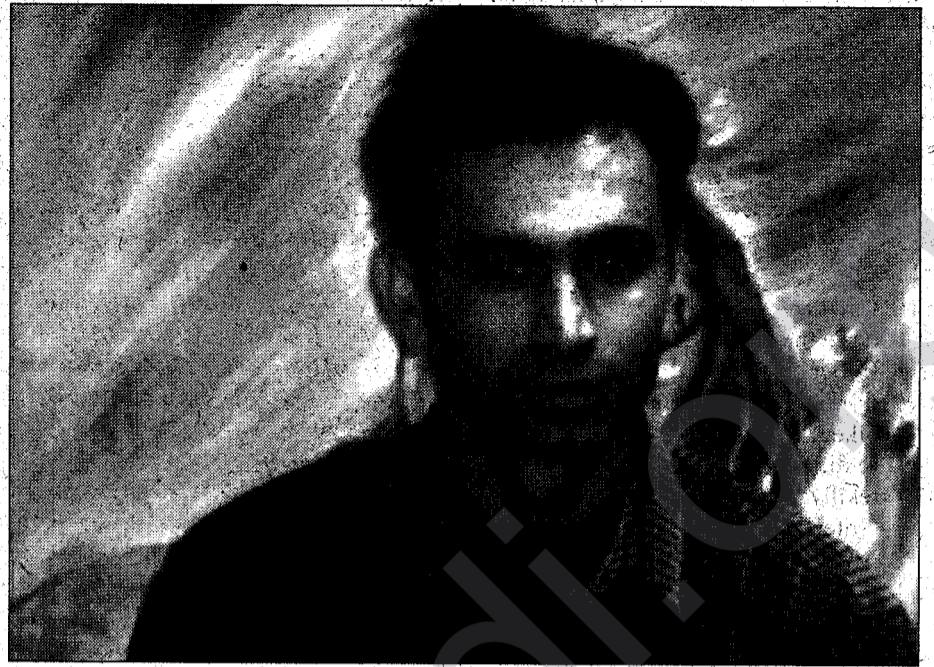
Mirêba: ew rênçbere yê zevya kesekî dikete deramet û kirêya wî didetê. Di kevinda ji her berê wê bi nivî yan sêkî yan şeşêkî dida xudanî.

Şane: ew kese yê ku hikûmet, yan mir, yan ji axa dişînîte deverên jêrdest, ku xwîkê jê bistînin. Evca piranî şaney dehêkî tavête ser xelkî, anku ji her tiştêkî deha êk distand û bo xûndkaryê dişand.

Mîşkane: ewe, êk zevya xo, yan xanyê xo, yan her tiştêkî mîfa têda hey, salekê yan du sala, yan zêdetir yan kêmtir, bidetev kesekî û beramber diravekî yan tiştêkî di. Bo minak: gelek caran li gunda, xudan zevya xo bo salekê didetev kesekê di yê gundî û berê zevyê wê salê bo wiye. Ew ji beramber, wî diravê wan pêkhatin li ser kirî didete xudanî.

Hunermendê şewekar Merwan Mihemed:

“Hunera kurdî pir serketî ye”



Merwan Mihemed hunermendekî şewekar e. Ew di sala 1967ê de li bajarê Amûdê li Kurdistanê Suriyê ji dayik bûye. Ji sala 1993ê ve li Holandayê dijî û li wê derê 5 salan xwendina hunera ciwan kiriye. Ew ji sala 1993ê ve besdarî gelek pêşangehan bûye. Tabloyên wî 2 salan di pêşangehên tevayî bi navê „Rêwî“ de li hemû navendên çandî li Holandayê hatin pêşkêşkirin. Peyvama Kurd ew li Holandayê dît û li gel wî ev kurtehevpeyvî pêk ani.

Hunera Kurdî ta kîjan radeyê dikare li hemberî hunera cihanî raweste?

Hunera kurdî dikare munafesê bi ya cihanî re bike. Hunermendên me ji xwe gihandine şeweyekî pir bilind.

Wek kê?

Wek Umer Hemdî (Malva), Zuhêr Hesib, Beşar Îsa, Înat-Êtar, Xelil Ebdilqadir û hinên din. Bandora wan hunermendan û ya tabloyên wan pir li ser min hebû. Hunera wan gelekî serketî ye û ez bi hevî me, ku bikaribim xwe bigihînim wan.

Mîletên cihanî ta kîjan radeyê dikarin nasnameya kurdî di tabloyên te û yên hunermendên kurd ên din de bibînin?

Mijarên tabloyên me tim li ser êş û jana me ye. Tabloyên me li ser azadî û bindestiyê ne. Herweha rengên kurdî ji

nişaneke berbiçav e di tabloyên me de.

Ev tê wê wateyê, ku tenê êş û jan mijarên hunera kurdî ne?

Na, kêf û xweşî jî hene. Dema mirov wî gundê kurdî yê xweş û kesên wê, ew jina kurd, hevdiyê me di çalakî û şahiyên de nîgar dike, ev tevde di tabloyên me de xwedî roleke mezin in.

Armanç û hêviyên te wekî hunermendekî kurd çî ne?

Xebata min divê tim xwedî mijar û nêzikî min û gelê min be. Ez dixwazim çirokên xwe di tabloyên xwe de pêşkêş kim. Herweha dixwazim ku tabloyên min bersivên derbarê nasname û kultura min bidin.

Hevpeyvî ji aliyê Sirwanê Hecî Berko ve hate kirin.

Şivan Perwer xelata navnetewî ya Akademiya Prix Charles Cros wergirt

Şivan Perwer roja 18.11.04 li Parisê xelata Akademiya Prix Charles Cros ya navnetewî wergirt. Civîna xelatdayînê ya 57. di mala Radyo ya Fransayê de çêbû. Di du beşan de, beşa Palmare û beşa Albûmê de xelat hat dayîn. Xelata Palmareşê berhema kompozîtore Fransî Henri Pousseur, » rengênhevden » ya albûmê jî albûma şivan Perwer ya « Min bêriya te kirîye » wergirt.



Agahdarî

Di hejmara 11an de nivîsa birêz Perwîz Cihanî bê berdevamiyê hatibû wesandin. Em dixwazin bala xwendevanan bikşînin ku berdevamiya nivîsa Perwîz Cihanî heye. Em lêborîna xwe ji nivîskar û xwendevanan dixwazin.

Leşkeranî Tirk Qoser de Ahmet Kaymaz û lacî ey Hogir Kaymaz kiştî

Polis û leşkerênî ke Qoser de mehlayî Turgut Ozal de operasyon viraşt; yew merdimo ke namê ey Ahmet Kaymaz (31) o û lacî ey Hogir Kaymaz(12) kiştî



Amed - Polis û leşkerênî ke Qoser de mehlayî Turgut Ozal de operasyon viraşt; yew merdimo ke namê ey Ahmet Kaymaz (31) o û lacî ey Hogir Kaymaz(12) kiştî.

Rojî 21î na aşm de ekîbanî giredayî Midûriyetî Ewlehî ey Navçeyî û Femandariyê Cendirmeyan ey Navçê, bi mehna ke 2 gerîla mehlayî Turgut Ozal de kotî yew kêye, operasyon viraşt. Wextî no operasyon de şofor Ahmet Kaymaz û lacî ey Hogir Kaymaz kişiyayî. Semedî otopsiya mehitî nê wird kesan daritî we û berdî nêweşxaneyî Dewlet ey Qoser.

Operasyon hama ho rûmeno. Derheq na biyaye de yew eşkirakerdişo fermî dîya û îta de ame îdîa kerdiş ke nê kesî, terorîstî.

Wan de Kampanya "Semedî azadiyê laçika yew îmza zi ti berz"



Wan- Qolî Mazlum-Der ey Wan bi nameyî „ semedî azadiyê laçika yew îmza zi ti berz” yew kampanya kerd a.

Qolî Mazlum-Der ey Wan no semedî cayî xo de kombîyayîşî çapamenî viraşt. Rojnamewanan û endamanî Mazlum-Der îta de ca girot. Serekî Mazlum-Der ey Wan Abdulbasit Bildirici semedî na kampanyaya rexistinanî cemaatî û sivil ra paştgirotiş waşt. Mazlum-Der rîyeyî Cumhuriyet ser 4 standî îmza akerdî.

Hetkarî Zarkawî peyeyî Saddam bi û yew birayî ey zi mesulî Baxdat ey televizyonî El-Cezîre yo

Goreyî taye çimeyanî Iraqa hetkarî terorîst Ebu Musheb Zerkawî, Ömer Hedîd querikerdoxî hususî ey Saddam Hüseyin bi. Ömer 10 serî cuwa ver Felluce de bomba eştib yew sinema û remabi, şibi Efxanistan. O, Efxanistan de El Qaide û Taleban het de mend. Cuwa pey Saddam o ef kerd, û o agêra ame Iraqa. Birayî Ömerî Hamîd, Hedîd zi mesulî Baxdat ey televizyonî El-Cezîre yo.

Hancî goreyî nê çimeyan mabenî burroyî Baxdat ey televizyonî El-Cezîre û terorîstan de hol alaqa esta.

Kurd ganî verî maddeyî 58. bîyero ca cuwa pey Kerkuk de vîcnayîşî virazîyî

Goreyî no eşkirakerdiş heta yasayî idareyî Dewlet madeyî 58 ca miyero, ganî Kerkuk de vîcnayîş meclis nêviraziyo.

Goreyî no madde Kurdkî wext BAAS de Kerkuk ra pê zîwar ameyî surgun kerdiş ganî tepîya bîyerî cayî xo.

Vendayîş PDK û YNK ser rojanî 18-19î na aşm de 14 partî bajarî Kurdistan Başûr Dokan de amê piyaser û persanî Iraç ser qisêkerd:

PDK û YNK piya waştayî Kurdan ardî rojevî no kombîyayîş. Nê partî û rexistinî ke amebî kombîyayîş nê waştayanî Kurdan ser, vîcnayîş-iraç û halî ewleyî ey Iraç ser vîcnayê xo ardî zîwan.

Goreyî agahdariyê ke serekî parlemontoyî Kurdistan Dr. Roj Nuri da PDK û YNK projeyî wertax de yew Iraço demokratîk-federal û parlementer ser vinderî. Hancî no proje de persê Kerkuk zi ca gena.

Penî no kombîyayîş de înan vîcnayê xo ey wertax eşkira kerdî. Goreyî no eşkirakerdiş heta yasayî idareyî Dewlet madeyî 58 ca miyero, ganî Kerkuk de vîcnayîş meclis nêviraziyo.

Goreyî no madde Kurdkî wext BAAS de Kerkuk ra pê zîwar ameyî surgun kerdiş



ganî tepîya bîyerî cayî xo.

Şartanî normalan de gani aşmê Çele 2005 de seraserî Iraç de vîcnayîşî peroyî virazî.

Penî kombîyayîş de yew komîte niya rue û no komîte ganî semedî ca ardîşî nê qeraran hukmat û cayanî bînan de qisê-bikiro.

Vendayîş semedî kombîyayîşî protestoya

O wext hende 1000 Kurdkî tepîşiyayî. Nê Kurdan re 200 tenî hama hê guretxane di ê. Înan re 15 tenî 28î na aşm de Dimeşqe de “Dadgehê (Emîn Eldewlê) ey berz” de yenî mehkima kerdiş.



Hîrî partiyî Kurdistanî Rojawa wazenî Dimeşqe de verî “Dadgehê (Emîn Eldewlê) ey berz” yew kombîyayîşî protestoya virazî. Nê Partî vend şarî Kurdistan, hêzanî demokrat û aştîwaştayanî kenî ke paşt bidî no kombîyayîş.

Se ke yeno zûnayîş no wisar aşmê Edar de Qamişlo û çend bajaranî Kurdistan de mabenî hêzanî Suriye û şarî Kurdistan de şer vîciya bi. O wext hende 1000 Kurdkî tepîşiyayî. Nê Kurdan re 200 tenî hama hê guretxane di ê. Înan re 15 tenî 28î na aşm de Dimeşqe de “Dadgehê (Emîn Eldewlê) ey berz” de yenî mehkima kerdiş.

Partî Kurdan wazenî piyêre guretoxi siyasî serbest veradî, halo awerte(siki yonetim) û dadigehî awerte biyerî wedartîş, wela de azadiyê fikrî bibo û heqî Kurdan bîyerî sinasnayîş.

Kombîyayîş rojî 28î na aşm de verî nîm-roj dest ci keno.

Nê partîyan no vendayîş îmza kerdo:

- Partîya Hêvgirtina Gel ya Kurd li Sûriyayê.

- Partîya Çep ya Kurd li Sûriyayê.

- Partîya Yekîtî Ya Kurd li Sûriyayê.

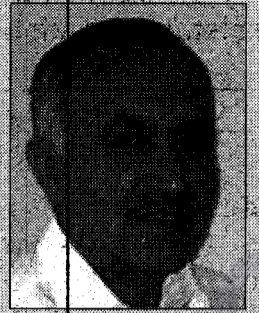
Mamekî de 4 tenî gêriyayî zerre

Mamekî de 21î na aşm de bi nameyî Muhamed İsa yew gerîlayî HPG teslimî dewleta Tirk bi.

Namê ey o qod Zinar o. Zinar Kurdanî rojawan ra yo. İfadeyî Zinar ser Qerequellî Cendirman ey Güleç Suleyman

Mengeç, Yılmaz Kozan, Kekil Gökmen û yew cîni tepîştî û tê bêrdî. Cuwa pey Mengeç û Kozan serbest verradiyayî, la ê di tenî bînan hama tepîştayî.

Ti zi xo re sey mi bîlaheq vazdaya



Selim Çürükaya

Dewê ma de yew cînyek bi, zaf ehtiyarîb.

Rî aye çiqiriyab, destî aye recifiyayn. Mûney aye cuz bi, çaqe aye decayn. A nêşkayn gure bikir, çim aye zi hol nêdîn.

Mêrde aye hama xo ser bi.

Quwet ey ca di bi, qumê ey derg bi, alişkî ey sur bi.

Cînyeka ehtiyar yew roj ber ra ûmeyay teber, werte bexçî de neştay rue.

A ha nat - weli xo ewniyena; vî-nena ke yew dik pê ra niyawo yew kerg dima. Kerg erzîyena, dik niyeno dima.

Kerg erzîyena, dik niyeno dima.

Kerg erzîyena, penî de dik kerg tepîşeno. Dik nişeno kerg.

Cînyeka ehtiyar ewniyena ti ra, xo bi xo vaciyena:

Wah, wah, wah feqirê mi, ti zi xo re sey mi bîlaheq vazdaya

Partiya Sosyalîsta Kurdistanê PSK

30 serrî yê xo firaz kerd

Partiya Sosyalîsta Kurdistanê PSK, bajarî Almanya Duisburg de serrê 30. ey ruenayîşî xo bi yew şenayîya firaz kerd.

Na şewê firazkerdiş bi qisêkerdiş endamî PSK Zîya Acar dest ci kerd û xêliyêk ruenayoxanî PSK zîwar û zehmetî serranî verînan ser qisê kerd.

Hunermendanî sey Nizamettin Aric, Ali Baran, Dimokrat Taha, Mikail Aslan û Nilufer Akbal şew pê dêranî xo ya kerd şên.

Sekreterî verîey PSK Kemal Burkay zit tor şenayîyê bi û qisêkerîşîya pey kitabî xo îmza kerdi.

Her o qide komani folklor û şanoyê zi şev pê kay û skêçana kerd weş.

Tirkîya rîayetî heqî qican nêkena

Amed - Hefteko vîyert dinya de sey hefteyî qican yeno qebul kerdiş û no rid ra zaf cayan de qicanî ser panelî, kombîyayîşî û şenayîyî yenî hedre kerdiş.

Baroyî Amed de navendî şewirmandî û ca ardîşî heqanî qican no derheq de çend serrî yo ke xebat keno. Endamî kurula rîyaberdişî na navend Avukat Atabay „ Semedî çarekerdişî persanî qicana, ca ardîşî heqanî qican û verdberdişî heqanî qicana yew polîtîka-ya Tirkîya ya peroyî û samimî çîna” va.

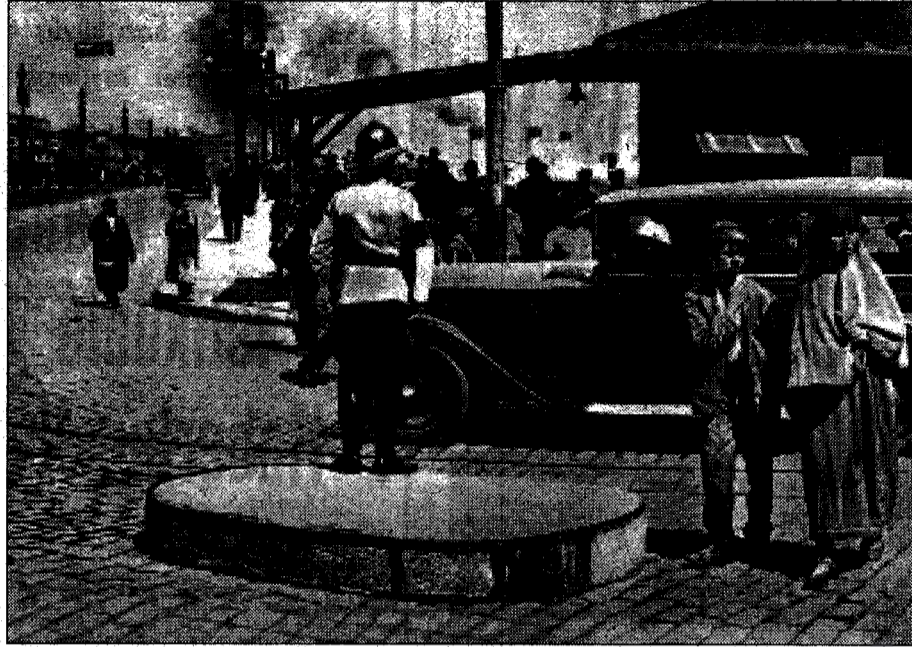
Tehsîldar Ezîz Dilûn (Aziz TEKIN)

Hikmet TEKÎN payizî 1977 bi serekî Beledîya, aşmê yewin ey serrê 1978 de Îdrîs Ekîncî zerrê Beledîya de bi destî faşîstan ame kiştîş. Îdrîs Ekîncî yew qadro yî TKDP bi.

Orhan Zuexpayij

Tehsîldar Ezîz Dilûn (Aziz TEKIN) zaf qurre bi. Ey xo zaf pîl tepîştîyen, şarî xo zi qic dîn. Ezîz Dilûn zi wext ke semedî quncil aryedayîşa bişîni dewan, ey zi sey Nur Tercal zaf zulm û heqaret kerdîyen dewijan. Goreyî vatê înan kuekî kê Dilûn resayn eşîrey ŞUKURÛN. Çebaxçûr de na eşîr zaf nêameya sinasnayîş. şarî na eşîr vilabîyaye yo. Zaf înan binatê dewanî şekarûn û Saşnîs de ciwiyenî.

Lacî tehsîldar Ezîz, Hikmet TEKÎN 1977 de Çolig de bi serekî Beledîya. Hikmet TEKÎN cuwa ver Anqara de myanî Faşîstan de mendî bi û hol yew qomando bi. O wext ke bi reis va ke ma zi eşîrey ŞUKURÛN ra yî. No merdim no qide çend kêyê bîn zi gureti xo het. Ey Çolig de MHP kerd xwirt. Waşt ke bi ardim faşîstanî Xarpiyet Çolig bigîrû bin destî MHP. Se ke o bi serekî beledîya Çolig de dest kiştîş merdimanî camîyerdan, waharî cis û kueko bi esil û welatheskerdoxan kerd. Belka ey bi xo kes nêkişt, la o bi sebebî kiştîş welatheskerdoxan, ey qetilkarî queri kerdî û bi îmkananî beledîya Çolig de faşîst organîze kerdî. O payizî 1977 bi serekî Beledîya, aşmê yewin ey serrê 1978 de Îdrîs Ekîncî zerrê Beledîya de bi destî faşîstan ame kiştîş.



Îdrîs Ekîncî yew qadro yî TKDP bi.

Hikmet TEKÎN yew serr serekîyê Beledîya Çolig kerd, cuwa pey pa dadî xo û birayî xo ya mabenî Çolig û Darêhenî de ame kiştîş.

Yew qalê ma Kurdan esta „vûnî aşîk qelibna se def diryenû“. Aqibetî lacî Ezîz, dadî û biray ey zi îna qeyde bi. Yew lacî Ezîz Dilûn zi nika endamî meclîsê partî ey MHP o. Name ey zi Saim TEKÎN o. Saim Tekin albayê ra teqawit o.

Gelo qey qicî Aziz Tekin bê esil wêciyay, bî duşmenî qûmî xo. Ez nika wazena nêşîma re biney akirî. Ma hetûn Ezîz rind nêsinasna, ma nêşkenî kulfetî Ezîz rind bisinasn.

Ezîz Dilûn piyerê qicanî xo pê îdeolôjî ya Tirkan kerdî vîye. Ezîz bi xo Kird bi, la ey xo Tirk hesebnayn. La bêle Ezîz Tirkî hol nêzûnayn. Qide ke Çolig de vûnî; Ezîz têna Tirkî qisê kerdîyen.

Ezîz yew roj nişenû Astuarê xo hêti

Darêhenî, mintiqay Sîwon de şînu dewê Qasûn. Ezîz benû meymanî Muxtar. Muxtar bi xo Ezîz hol sinasneno.

Muxtar Ezîz ra vûno: Ez binêk argud bidî astuarî to.

Ezîz vûno: Astuarê mi argud û vaş nêvena.

Muxtar vûno: Ez querîyek miyan vaş kirî bidî ci?

Ezîz hûnc qowil nêkeno.

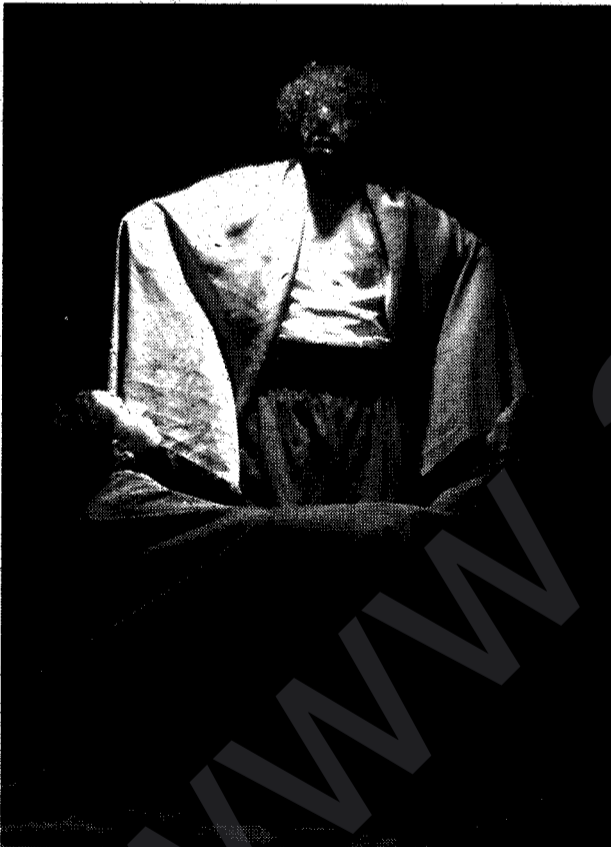
O vûno: Astuarê mi têna cow wena.

Muxtar hêrs beno, geyrenû a Ezîz ra vûno: Kutik zey kutik pî to tim kuerîyek werdîyen, Astuarê to pî to ra hêna bi qiymeta.

Muxtar Ezîz lapat keno û ey kê xo ra fetilneno. Na mesela hama zi dormale Çolig de vaciyena.

Tekiliyê Ezîz û qûm ey şarî ey zaf çîniyebî. O yew merdimêk zaf kircin bi. Ey şarî xo zaf ruçiknayn. Yew roj Çolig de yew Cemaat de nêniştîyen rue. Destî ey zaf tepîşte bi. Myan pençanî ey ra kuerîyek nêrişayn. Ez bawer kena ke Çebaxçûr de nê wîrd tehsîldaran şarî ma xo vîra nêkenû.

Mi meselay înan nuşt ke tarix Kurdan de wa vîn niyebo.



Îstanbul - Sonikê Şahmaran sey kayî tîyatroy amê hedrekerdiş

Sonikê Şahmaran ke miyanî şarî ma de zaf yena vatiş sey kayî tîyatroy amê hedrekerdiş.

nan Mamikê de „Festîvala Munzur“ de hewşa Qişla de kaykerd.

No kay Erdal Ceviz semedî sahneya kerdo hedre û Metin Kahraman zi ci-rê muzik viraşto. Kayî Şahmaran bi muzîko ganî û dansana amewo doletî kerdîş.

Sonikê Şahmaran se ke Musayê Silêmanî vata o qide bi Kirdkî (Zazakî) sahne de peşkeşt temaşoxan bena.

Sonikê Musayê Silêmanî de Şahmaran yew çî yo ke sarê aye yew çîniya rinda û miyanî ya çêr zi yew maro, nî yo. Na sonik de Şahmaran yew merdimorî sipye û kokim o. No kay de alaqaşî Şahmaran û Lokman Hekîm ser yeno vindertiş. Penî kay de yeno vatiş ke „Belka Şahmaran lacî Lokman Hekîm o“ Kayo bi kirdkî Şahmaran hefte ke vîyert Atolyeya Huner ey Seyr-î Mesel de dest kaykerdiş kerd û heta penî nê

Îstanbul - Atolyeya Huner ey Seyr-î Mesel Şahmaran sey yew kay kerd hedre û hewşê Atolyeya Huner ey Seyr-î Mesel de peşkeşt temaşoxan kerd.

Goreyî sonikê Şahmaran yew çîniya, la na sonik de Şahmaran yew camîyerd o. Na versiyone Şahmaran Xozat re bi nameyî Musayê Silêman yew kokim vata.

Komê Atolyeya Huner ey Seyr-î Mesel bi nameyî „Her ziwan ra yew sonik“ yew proje viraşto. No kayî Şahmaran zi zerrê no proje de amewo hedrekerdiş.

Kayî Şahmaran raya verin emser am-

Şexsiyet û Îrade

Hesbî Aydın

Rojnameyî „Peyama Kurd“ pelanî xo de ca dawo ziwanî Zazakî. Qîmet û rumet tim di perî o. Kurd ma ke Zazakî qal kenî û nusênî pê nê pelan. zaf memnûn û zer weş benî. Kesî ke Zazakî nusênî hewceyo nê pelan pê zanayê xo bi qalite kirî, xwirt kirî û verdberî. Nê pelî ganî myan gel de hol biyerî sinasnayîş. Ganî tor wendoxana yew komunikasyonero rind bêro hedre kerdîş. Semedî ke myanî şarî ma de her heta têpa mendîş û nêzane yew hukum xo rûmnena, no gore zi

Lanet b
Ti hend bi qerar,
hend zi bi hesab
û durist û giran bibeynî.
To xo çoy re buec mekerdeynî
û çoy re buec nêbeynî
Lanet b
O îradeyo zeyif û di ri re
O şexsiyet re, o ke te de
Çeqal û luyî piya zureynî

Lanet b
O şexsiyet re, o ke sobnayan xo destdayîş de westayo,
û sobnayan re quyî kendîş de
bê vîjdano.
O şexsiyet ke vernî vinayeyî azda de
û vernî xwirtbiyayîş îradeyo xo ser de asteng o

gure û wazîfeyî zanayanî û entelektuelanî ma beno zuar. La ganî ma zuarey ra û xedarey ra metersim. No şexsiyet ke teber ra ma ri arno nûn zi yeno empoze kerdîş, ma ganî nê sey qederî xo mevîni. Semedî verdberdiş ziwan, edebîyat û kultur xo ya, semedî qezenckerdişî yew şexsiyeto akerde û îradeyo xwirt ganî ma zaf-zaf bixebit. Çimkî duşmenanî ma teyna erd ma, doletiyê bin erd ma zaft nêkerd, o qide zi mezgî ma, şexsiyetî ma û îradeyî ma kerdo xirabe û lél. Zaf ray zi myan ma ra taye duşmenan ma dest de benî kakil(lîstik). Ez wazena no nuşteyî xo pê yew şîira biqednî.

O semed ke suratî xo yo raştkin
eşkîra mekiro
Henzar rûj û maske dono xo ra.

Ê elbet estî!
Tayn bi zi
Kî xo re misal bigiro
şexsiyetî hol û zelalî
û îradeyî xwirt û raşt.

Çend zuar bo zi, mimkun o ke
kî şexsiyetanî agresîv-nomton biçarno,
tesîr û zerarî înan kemkiro.
O kî caverdo hin ey rêyarî,
tim da re ke merdim ho ser di o,
bin de bibirno.

کورته چیرۆک

قاوه‌گرهوه

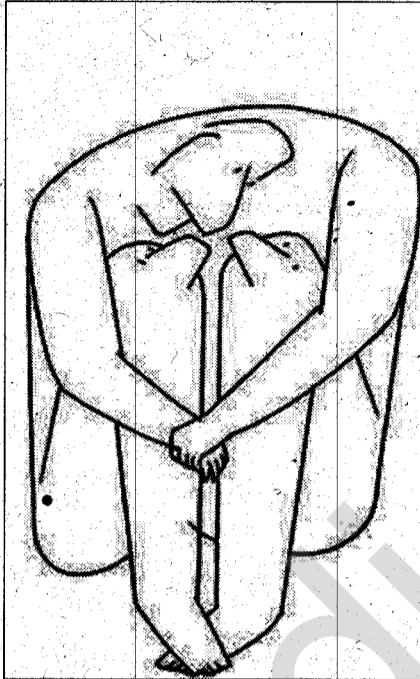
فرههنگ

دیاری هه‌لکهوت زاھیر له‌کەل:

هونهرمهند رازاو



رازاو (ریزان سومور رهزا) له دایکبوی شاری سلیمانیه و ده‌رچوی په‌یمانگای هونهره جوانه‌کانه به‌شی په‌یکه‌سازی



ته‌نهایی تووله ریگیه‌ک بوو ته‌نها من ریبوازی بووم، به‌سه‌ر پشکزی به‌دبه‌ختی خۆمدا هه‌نگاوم ده‌نا، ده‌گه‌رام... ده‌گه‌رام به‌ دووی چاره‌نوسیکی هه‌لاتوو و یاخیدا، ده‌گه‌رام بۆ رۆژگاریک ئاکارم بکاته بوکی و ئارایشتی بکا، بمکاته په‌رده بۆ په‌لکه زێڕینه‌ی پاش بارانی... نه‌... چاوه‌روان بووم به‌رامبه‌ر به‌ ئاوینته‌یه‌ک سیمای پیروونی رۆژگاره‌کانی خۆم تیدا ده‌ژمارد، رۆژگاره‌کانم وه‌ک شاشه‌یه‌کی سینه‌ما تۆماره‌کرد. له‌تاو ئاوینته‌ی تۆمارکراوی سات به‌ ساتی ژیانم له‌ سه‌ر دیواری غه‌مباری منا له‌ نیوان په‌نجه‌کانی ته‌مه‌نمه‌وه که‌وته خوار، سینه‌ی دیواری هه‌سه‌ره‌نی رۆژی من و هه‌لقوچاندنی رۆژگاره‌کانی پی هه‌لته‌ده‌گیرا، وه‌رس بوو بۆ وه‌ نه‌هاته‌تیه‌کان، بی زار بوو له‌ چاوه‌روانیه‌کان، له‌ قه‌یره‌بوونم... نه‌... ده‌گه‌را بۆ رۆخساریک پر...

خۆمی بۆ ده‌که‌مه‌وه، گویم لیده‌گرئ و دلته‌وايم ته‌داته‌وه. هه‌ر چه‌نده شریتی تۆمارکراوی پچر پچری ژیانیشم بۆ ریک ناخریته‌وه... چاریکی تریش له‌گه‌ل ته‌موژی خه‌یالمدا ویل بوومه‌وه، له‌ نیو تووله ریگانی ئاوینته شکاره‌که‌مدا ریم ده‌کردو ده‌گه‌رام... نه‌مجاره‌یان... به‌ دووی زانایه‌کدام و شه‌و و چیرۆک و ته‌مه‌ن ریک بختاوه به‌ دیواری به‌دبه‌ختیا ئاوینته‌یه‌کی ترم بۆ هه‌لته‌وا سینه‌وه... له‌ نیو درزو پار چه‌وردو خاشکراوه‌کانه‌وه... تۆ به‌ره‌و پیرم هاتی وه‌ک مۆمیک پرشنکارو نورانی، له‌ نیو په‌نجه‌کانته‌وه گزنگی خۆر ئاوی چاوه‌که‌مانی ده‌برد، هاتیت

Kobunewey Yakgirtûy Roşinbirani kurdi rojawa le jêr dirûşmî

Le Amude ta Qamişlo sutandin berdewame!



Le çwarçewey çalakiyakanî yakgirtûy roşinbiranî kurdi rojawa le derewe (H.R.K.R.D), rojî yekşemme 14.11.2004 le jêr dirûşmî (le Amude ta Qamişlo sutandin berdewame) çalakiyekî hunerî û edebî le şarî Aistî Belçikî sazîra. Çalakiyeke be rawestân deqîqeyek le ser giyanî şehîdî Kurd u Kurdistan destpêkird, paşan serokî (H.R.K.R.D) Zagrosê Haco le ser amancî rêxiraweke qseykird. Hunermendî şewekar Fuad Gemo ke şahîdî sutandîni sinemay Amude bu, ew karesatey be beşdaranî çalakiyeke nasand, herweha Qado Şarîn le ciyatî Dr. Sadeddîn Mela ke neytwanî amadebêt û

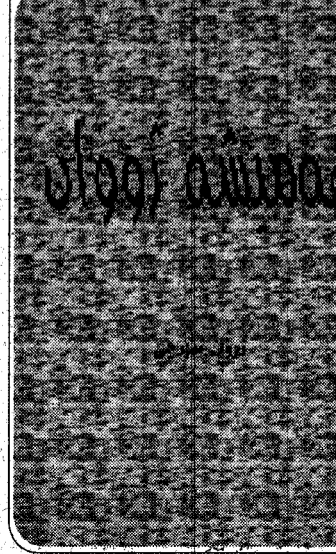
şahîdekî tîr ew karesate bû, be direjî le ser ew karesate qisey kird. Dîsan rojnamewan Abdulbaqî Huseynî basî jîyan û berhemekanî hozannûsî ciwanemerg Ferhadê Hacî kird. Le kotayîşda gîftûgoyekî serincrakêş û be sûd, le nêwan komîtey kargêrîda kird û lew gîftûgoyeda merot awedankirdin û amancî dirustkirdinî yekgirtûy roşinbiran destnîşan kiran, şayenî base le Belçîka gîftûgo zor dirêjbû û waykird birgey hozanxwendin labîbrêt û kotayî be çalakiyeke hat. Komîtey rageyardinî yakgirtûy roşinbiranî kurdi rojawa le derewe.

و فنجانیک له رهنگی حوزن و ته‌م له گیرفانیکی قولتدا هاته ده‌ری، له‌دامیتتادانیشتم و چاوه‌کانم وه‌ک دوو به‌ردیله‌ی بچوک هه‌لدایه گزمی فنجانه‌که‌وه به‌ هیوای نه‌وه‌ی پیش تۆ چاره‌نووسم بخوینمه‌وه! من هیچم نه‌دی، به‌لام تۆی زانا و قاوه‌گر مفت له‌ی گۆمه قه‌لخه‌یا به‌دی نه‌کرد بۆیه‌ش ووتت: نه‌ی کچی خۆر، که‌زیه‌کانت چه‌شنی رۆژگارت هۆنراونه‌ته‌وه به‌ بالای ئه‌م فنجانه‌یا وه‌ک رۆوباریک له‌ چاوه‌روانی دینه‌ خوار، غه‌میشت هه‌ردوو سینه‌تن له‌ سه‌ سنکت هه‌لگرتوون و ده‌یانبه‌یه‌ته گزیشه‌وه، پیاویک له‌ نیوان که‌زیه‌کانته‌وه دیا‌ره به‌ره‌ولات ده‌یه‌وی رینکا، نه‌و دیو باران ده‌یه‌ری تابکاته بوکی بۆ په‌لکه‌ زێڕینه‌یه‌ک، تارای سورت له‌ سه‌رنی... به‌لام لافاوی چه‌نگه‌له‌کان نایه‌ن پیت بگات... نه‌و چه‌نگانه‌ی قه‌یرانیان بۆ

ژیان داده‌ناو قه‌یره‌یی ئیژه‌شیان له‌ ژور سه‌رتانه‌وه هه‌لواسی... نه‌و چه‌نگانه‌ی خه‌ونه‌کانیان نه‌زۆک کرد... نه‌و خه‌ونه‌ی تۆشی دوا‌ی ژانیکه‌ گه‌وره له‌ بارت ده‌چێ! قوماتی ده‌که‌یی و ده‌یده‌یه‌ته ده‌ست پیاویک به‌ جبه‌و عه‌مامه‌یه‌که‌وه به‌ره‌وپیرت دێ ده‌ستتۆژی به‌ توهمه‌تی شتۆته‌وه، نه‌و ده‌یه‌یه‌چ له‌ عه‌بابه‌که‌یه‌وه و ده‌ییا ده‌نێژی. به‌ر له‌ ناشتی بچرینی به‌ گویندا و: نه‌که‌ی تاوانبارم بک‌ی ده‌خیلتم، بلێ نه‌و خه‌ونه‌ جه‌رام بوو بۆیه له‌ بام چوو... نه‌، نه‌م ته‌رمی خه‌ونیکه باوکی چه‌نگ بوو دایکیشی ناشتییه‌کی ئاسوده و ره‌نگ سه‌ی بوو... بنووسه له‌ مه‌ر گزک‌یه‌ی نه‌مه ئارامگی کچینی قه‌یره‌یه‌ک بوو له‌ خاکیکدا ده‌ی‌نێژن ئازادی تیندا شه‌رم بوو، بۆ ئیژه‌ جه‌رده‌یی و نیشتمان فرۆشتن و چه‌نگ شه‌ره‌فی بوو... بۆ ئیمه‌ش شه‌ره‌ف ته‌نها په‌رۆکه‌یه‌که سوربوو... شتوگارت- ئه‌یلولی ۲۰۰۴

به‌ره‌مه‌ی نوێ

له‌نامیله‌یه‌کی خنجیلانه‌دا که‌ له‌ ژیر ناوینیشانی "هه‌میشه‌ ژووان" دا بلاویژته‌وه خاتوو "ژووان سورچی" 38 پارچه‌ شیه‌ری خزی تیندا رازنۆته‌وه که‌ له‌ سالانی هه‌شتاکاندا نووسیویتی، و کاک عه‌زیز که‌ردی پینشه‌کیه‌گی بۆ نووسیوه. شیه‌ره‌کان به‌ زمانیکی کوردی پاک و پاراو نووسراون و گوزارشت له‌ خاک و خۆشه‌ویستی و مرۆف و سروشت و چه‌ند ره‌هه‌ندیکی دیکه ده‌کات.



هه‌لکه‌وت: ک‌ی ئاو‌زده‌نهرته‌؟ ک‌ی یاریده‌ده‌ری کار‌ی هونه‌ره‌ته‌؟

وه‌لام: هونه‌رمه‌ندان عه‌ندان که‌ریم و هیزش عه‌مه‌ر ره‌زای برای به‌ریژم، هه‌روه‌ها به‌ هاوکاری موزیک‌ژمانی سلیمانی. له‌ سالی ۱۹۹۰ یه‌کم گزانییم به‌ ناوی ک‌چ له‌ ئاوازی کاک عه‌ندان که‌ریم بوو دوا‌ی نه‌وه گزانی فریشته ئاوازی کاک هیزش عه‌مه‌ر ره‌زا. له‌ سالی ۱۹۹۶ گزانی "زه‌نگی په‌ستی" یم تۆمار کرد به‌ هاوکاری هه‌ردوو ئاوازدانه‌ز کاک عه‌ندان و کاک هیزش. که‌ هاتمه هه‌نده‌رانیش له‌ سالی ۲۰۰۳ دا CD ی "سروه‌ی به‌یان" که‌ هه‌شت گزانی تیندا تۆمار کراوه له‌ ئاوازی کاک عه‌ندان و کاک هیزش.

هه‌لکه‌وت: زۆری و بۆری له‌ گزانیی‌تاندا چۆن هه‌له‌سه‌نگیتی؟

وه‌لام: گزانیی‌ ئازاده که‌ گزانی یان CD بلاویکاته‌وه به‌لام ته‌له‌فزیونه‌کان یان میدیاکان ئازاد نین له‌وه‌ی که‌ هه‌موو گزانییه‌ک بلاو بکه‌نه‌وه. ده‌نگیک که‌ شایه‌نی بلاوکردنه‌وه نه‌بیت واته‌ نه‌بیت کۆنترۆل یان چه‌ند کادریکی لێهاتوو هه‌بن بۆ هه‌له‌سه‌نگاندنی کاره هونه‌رییه‌کان که‌ شایه‌نی بلاوکردنه‌وه‌بن.

هه‌لکه‌وت: له‌ هنه‌ری گزانی‌دا زۆلی ئافه‌رت چۆن ده‌بینن؟

وه‌لام: به‌ خۆشحالییه‌وه له‌ زیادبووندایه، هه‌رچه‌ند له‌ چاو میلیه‌تانی جیهاندا زۆر که‌مه به‌لام هه‌ولدانی زۆر هه‌به‌ له‌م سالانه‌ی دوا‌ییدا.

هه‌لکه‌وت: پینشیا‌زت چیه‌ بۆ ئافه‌رتانی گزانیی‌ت؟

وه‌لام: گوێگرتن له‌ موزیک و گزانی به‌یه‌رده‌وامی، په‌روه‌رده و راهینانی ده‌نگ زۆر گزنگه‌ بۆ گزانیی‌ت.

هه‌لکه‌وت: ده‌نگی ک‌یت پ‌خۆشه‌ له‌

گزانیی‌تانی جیهانی؟ وه‌لام: گزانییه‌ک که‌ ده‌نگ و ئاواز و موزیکه‌کی هه‌ستورویژین بیت، کار‌ی نوی بیت، لای من خۆشه‌ جا سه‌ر به‌ هه‌ر کولتوریک بیت جیاوازی نییه.

هه‌لکه‌وت: گزانیی‌تانی جیهانی؟

وه‌لام: گزانییه‌ک که‌ ده‌نگ و ئاواز و موزیکه‌کی هه‌ستورویژین بیت، کار‌ی نوی بیت، لای من خۆشه‌ جا سه‌ر به‌ هه‌ر کولتوریک بیت جیاوازی نییه.

هه‌لکه‌وت: دوا‌ کار‌ی هونه‌ره‌یت چیه‌؟

وه‌لام: نه‌و CD یه‌ بوو که‌ باسکرد، ئیستا دوو گزانییم به‌ ده‌سته‌وه‌یه یه‌کیکیان فۆلکلۆره و دووه‌میان ئاوازی خۆمه، زۆر خۆشحالم که‌ بۆ یه‌که‌مجار ئاواز بۆ خۆم داده‌نیم.

هه‌لکه‌وت: کار‌ی هونه‌ری له‌ کورده‌ستان باشه‌ره‌ یان له‌ هه‌نده‌ران؟

وه‌لام: هه‌ر کاریکی هونه‌ری راستگویی و دلسۆزی تیندا به‌کاربیت کاریکی سه‌رکه‌وتوو، نموونه‌س نه‌و گزانییه‌ی خاتوو "کانی" یه‌ که‌ له‌ کورده‌ستان به‌ره‌مه‌پێتراه، زۆر سه‌رکه‌وتوو.

هه‌لکه‌وت: هه‌نده‌ران دا‌په‌رته‌ یان دا‌هه‌تانه‌؟

وه‌لام: هونه‌رمه‌ندی لێهاتوو له‌ هه‌ر شوێنیک بیت توانای خۆی ده‌سه‌لمینیت.

هه‌لکه‌وت: بۆچی ئیستا گزانیی‌ت‌ه‌ کورده‌کان نه‌یان‌توانیوه‌ به‌ تا‌ک گزانییه‌ک شه‌و کۆنسرته‌یک سازبک‌ن، ئایا نه‌بوونی گوێگره‌ یان نه‌بوونی ئاوا‌زده‌نه‌ر؟

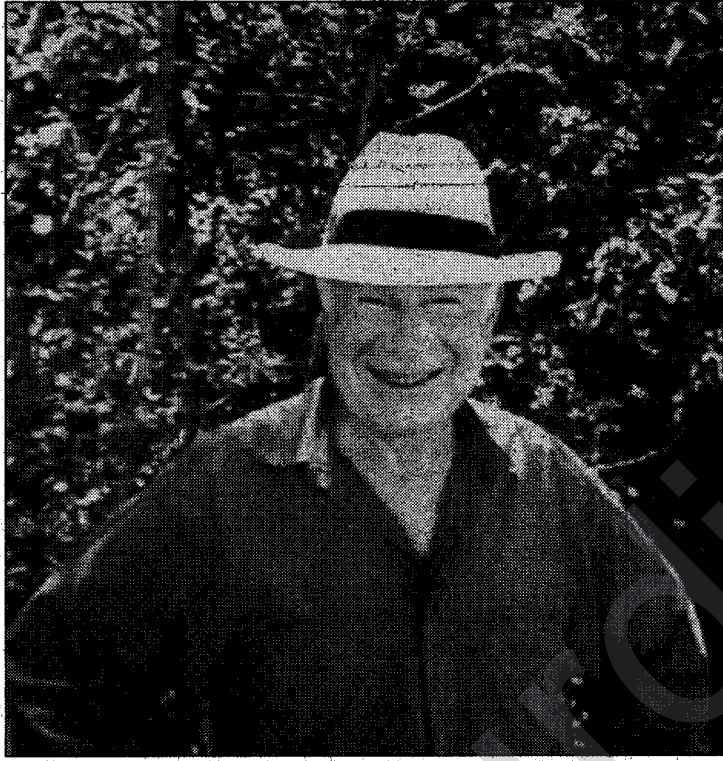
وه‌لام: نه‌بوونی هه‌ردووکیانه، نه‌ ئاوا‌زدانه‌ری وامان هه‌یه‌ بتوانیت ئاواز بۆ چه‌ند لاپه‌ره‌ شیه‌ریک دا‌بنی و هه‌ستی گوێگر بوروویژینی، نه‌ گوێگریش خزی ته‌رخان ده‌کات بۆ شه‌و کۆنسرته‌یک، چونکه‌ بیگومان کۆنسرته‌که‌ نه‌بیت گزانی‌ خاو بیت، نه‌وه‌ش چه‌ماوه‌ر بۆ سه‌عاتیک قیوولی نییه.

Advertisement for tax services: Dipl. Volksw. Steuerberater Hoschnav Sleman Dipl. Ing. Hannes Elter. Address: Von Guericke Alle 21 53125 Bonn. Tel.: 0228 / 29 83 07 Mobil: 0170 32 44 831 e-Mail: sleman@web.de

دیدنی دانا رهتوف و خویندنه‌وهی پیتربروک له شانوی

هاوچهرخی جیهاندا

هاویری زهنگه‌ته



ئهم کتیبه دهره‌وهی جیهانی شانزکاریکی ناوارمان نیشان دهدات، که جیهانیکی پز رنگاو رنگه و گزنگی له‌وه‌دایه که ئهم جیهانه هه‌میشه له گزاندایه و خودی پیتربروکیش هه‌میشه له گه‌راندایه دواي گزبان و نوپکرده‌وه و دۆزینته‌وهی شته شاراوه‌کان و ئاویتته‌کردنی له نئیر شانودا. هونه‌ری نووسینی ئهم کتیبه له‌وه‌دایه که دهره‌وه‌ی هزری ئهر شانزکاره‌مان (پیتربروک) بۆ والا ده‌کات، له‌وه‌دایه‌وه ئیستگاکانی گزبان و گه‌رانی ژبانی خودی پیتربروک و چه‌ندین شانزکاری ترمان پین ئاشنا ده‌کات، له هه‌مان کاتدا هزری مامه‌له‌کردنی پتر بروک له‌گه‌ل شانزکارانی تردا و میتۆده‌ی شانزکارانی تردا له‌بهر رۆشنایی به‌رهمه‌کانی پیتربروک نیشان دهدات له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا رۆشناییه‌ک ده‌خاته سهر ئه‌و لایه‌نه‌ی که خودی پیتربروک چۆن له‌وان تیده‌کات، چۆن ئاویتته‌ی پرۆسه‌ی کاره شانزبیه‌کانی ده‌کات. نووسه‌ری ئهم کتیبه نیشانی دهدات که چۆن له‌پاڤ خودی ههر شانزگه‌ریه‌کدا گه‌ران و گزبان له‌لای پیتربروک ده‌ستپه‌ده‌کات و چۆن سهر له‌نوی به‌شیاوژیکی نوی بایه‌گه‌کانی ده‌خوینتیه‌وه ... نیشانی دهدات له‌گه‌ل خویندنه‌وه‌یه‌کی نویدا داهیتانیکی نوی له‌دایک ده‌بێ، ئهم داهیتانه‌ش شتیکی ئیله‌مامی نییه به‌لکو له ئه‌نجامی پرۆسه‌ی کارکردنه‌وه و ده‌سه‌ت دیتنی وه ئهم داهیتانه‌ش له ئه‌نجامی قۆناغی خۆنایمه‌کردن و قۆناغی له‌دایکبوونه‌وه سهرچاوه ده‌گرێ، لیره نووسه‌ر ئاشنامان ده‌کات به‌وه‌ی که شانز له‌لای پیتربروک له‌دایکبوونه، کاتیک که به‌رهمه‌میک له‌دایک ده‌بێ و دیتته جیهانه‌وه... پرسیار لیره‌دایه ئهم به‌رهمه‌ چۆن له خودی مرۆف نزیک ده‌بیتته‌وه و چۆن به خودی تاکه‌کی ئاشنا ده‌بیتت، ئه‌مه‌ش له ئه‌نجامی ره‌تکرده‌وه و دارمان و بنیاتنانیکی نوپوه، بنیاتنانیکی نوی واته لیره له خویندنه‌وه‌یه‌کی نویدایه و خویندنه‌وه‌یه‌کی هه‌نوکه‌یی و سه‌رده‌مانه که هیچ سنووریک له‌خۆ ناگریت... چۆن شته تابه‌تیه‌کان به گشتیه‌کانه‌وه ده‌به‌ستن. لیره‌دا نووسه‌ر هزری پیتربروکمان پین ئاشنا ده‌کات که ئه‌و شانزێ چاک و چۆن هه‌له‌سه‌نگیت... ده‌لی ئه‌و شانزیه‌یه که ئیستا ده‌ژی و هه‌وای ئیستا و ئهم ساته‌موخته هه‌له‌مه‌ژی... نووسه‌ر هه‌نگاو به هه‌نگاو پیتربروکمان زیاتر لا ئاشنا ده‌کات و لیمان نزیک ده‌کاته‌وه به‌وه‌ی خوینته‌ره‌کاتی خویندنه‌وه‌دا هه‌ست ده‌کات له رۆزگاری من ده‌دوێ له رۆزگاری مندا ده‌ژی له خودی بوونی مرۆف ده‌دوێ واته له میتیش ده‌دوێ و ئه‌مانه هه‌موو به‌شیاوژ و فۆرمیکی زۆر ساده و پز ده‌نگ. هونه‌ری ئهم ساده‌یه له‌وه‌دایه که ده‌په‌وی خۆی بگه‌یه‌نیتته هزری بینهر و بیدوینت که ده‌لی زه‌مه‌ن زه‌مه‌ن هزره و شانز له ژبان جیناکاته‌وه، له شوینتیکدا خوینته‌ره‌که‌که‌که‌ی ئه‌وه‌ش به‌وه‌ی که چۆن پیتربروک باس له چاو‌تروکانیک ده‌کات که تابه‌ت به ژبانه وه شانزۆ ژبانه. ئه‌وه‌ی له چاو‌تروکانیک تردا مرده. ئه‌و هه‌ژاندنه لیره‌دایه که نووسه‌ر له ریگی لیکدانه‌وه‌کانی جیهانی پیتربروک، چۆن ژبان و شانز له خودی مرۆف نزیک ده‌خاته‌وه و شانز هه‌ینه‌ی تر له لای خوینته‌ره‌که‌که‌که‌ی و

به‌هادرتر ده‌کات. ئهم شیناوه لیکدانه‌وه‌یه و نووسینه خۆی له خۆیدا بۆ خودی نووسه‌ر داهیتانیکه له شیاوژی نووسینه. ئه‌وه‌ی جینی خویندنه‌وه و ورده‌کاریه‌کی نوییه که له لای پیتربروک له دوو تویی ئهم کتیبه‌دا دیتته زمان، کاریگری شکسپیر له‌سه‌ر بروک و له هه‌مان کاتدا دیتتی نیگای هزری بروک بۆ شانزگه‌ریه‌کانی شه‌کسپیر، له رووی ئه‌و خویندنه‌وه نوییه‌ی بروک بۆ بابه‌ته‌کانی شه‌کسپیر وای به جوان نیشاندهدات که چۆن شانزگه‌ریه‌ک ده‌شی به شیوه و داهیتانی جۆرا و جۆره‌وه ببینریت و له خویندنه‌وه نوینهدا سه‌رده‌می ئه‌مرۆمانی تیدا زیندوو بکریته‌وه، ژبانیکی نویی پز به‌خشی. بابه‌ته‌کانی شه‌کسپیر به رووباره‌وه‌کانی ئه‌مرۆزه ده‌به‌ستی و به هه‌موو جیاوازی دژایه‌تیه‌کانه‌وه "پیتربروک" دیتته سهر ئه‌و بروایه‌ی که پینووسته له شه‌کسپیر بکۆلینه‌وه، هه‌موو ئه‌و شتانه‌ی که جینی گزنگی پیدان له ریگی ئه‌و لیکدانه‌وه‌یه‌ی به‌ده‌ستمان ده‌که‌ویت. له ره‌وتی ژبان و هونه‌ر و ئه‌ده‌بدا زۆر جار که‌سانیک کاریگه‌ریه‌یه‌کی گه‌وره‌ی مه‌زنیکیان له‌سه‌ر ئه‌وی تر هه‌بووه و پیتربروکیش به هه‌مان شیوه ده‌بینین که چۆن (ژان کورت) رۆلیکی کاریگری له‌سه‌ری هه‌بووه و بۆ بروک ده‌بێ به ناوه‌ندیکی گزنگ... ئهم که‌سه‌یه‌یه‌ بۆ ژبانی هونه‌رمه‌ندی پیتربروک زۆر سوودبه‌خش ده‌بیتت و زه‌یه‌کی به‌هیزی پز به‌خشی بۆ کاره‌کانی... هه‌روه‌ک پیتربروک شیوه‌ی کاره‌کانی به خوینته‌ره‌ ئاشنا ده‌کات، که چۆن زه‌حمه‌تترین شت لای ئه‌و یه‌که‌م رۆژی پرۆفه‌یه، بۆ چۆنکه بیر له‌وه ده‌کاته‌وه چۆن وه به چ شیوه‌یه‌ک ئه‌و خه‌لکه له‌یه‌ک نزیک بکاته‌وه له رووی رۆحیه‌وه بابه‌تی شانزگه‌ریه‌کان نزیک بکاته‌وه و له ناویاندا بیانزینتیه‌وه. ئه‌وه‌ی لیره‌دا جینی سه‌رنج راکیشانبیت ئه‌وه‌یه که چۆن پیتربروک له ئه‌نجامی کاره‌کانیدا داگاته شیناوی کارکردنی نوی و ئهم شیناوه‌که‌ی خۆی ره‌تده‌کاته‌وه و به‌راستی نازانی که چۆن خۆی سه‌رده‌میک به‌و شیوه‌یه‌ی کاریگه‌روه... ئه‌مه‌ش پشخستتیک شیوه و ئاستی کارکردن و پرۆسه‌ی کارکردن ده‌ده‌بێ و چۆن ده‌کاته‌وه بڕوایه‌وه به

زۆر ده‌وله‌مه‌ند ده‌کات و ده‌وله‌مه‌ندی ئهم دوو به‌رهمه به‌رده‌وام گفتو گۆی له سه‌ر ده‌کرێ، به‌م کاره شانزیه‌یه پیتربروک گوتاری رۆژه‌لات به رۆژئاوا ده‌ناسیتنی له دید و فه‌لسه‌فه‌یه‌کی به‌رزه‌وه. نووسه‌ر لیره‌دا ئه‌وه فه‌رامۆش ناکات که پیتربروک چه‌ند گزنگی به میتۆلۆژیا دهدات و چۆن له بییریکی قوولی فه‌لسه‌فه‌یه‌وه ده‌روانیتته میتۆلۆژیا بۆیه سه‌بارته به "گزنگفرانسی بالنده‌کان" ده‌لی گه‌رانه‌وه‌یه. بۆ خودا یان گه‌شتیک به‌ره‌و خود و پیتربروک وینه‌ی جیهانیکی بینراو و هه‌ستیکراو له شیوه‌ی گه‌ردوونیکه ئه‌ندیشه‌ تاسادا به‌رجه‌سته ده‌کات، نووسه‌ر به‌م شیوه‌یه به‌های بروک بۆ کاری گزنگفرانسی بالنده‌کان ده‌نرخیتنی و پیمان ده‌ناسیتنی. نووسه‌ر له‌م کتیبه‌دا یه‌کێک له کاره هه‌ره مه‌زنه‌کانی پیتربروکمان پین ده‌ناسیتنی ئه‌وه‌ش ماهاپارتایه، ئهم شاکاره به‌رزه کارکردن تیندا شتیکی ئاسان نییه، بۆیه بروک خۆشی ده‌لی که ئهم شاکاره ته‌نها هیند توانویه‌تی نیخولقتنی و بروک به شیوه‌یه‌کی ئه‌وتۆر ئهم شاکاره هیندیه هینتاوته سهر سه‌کۆ که ههر بینه‌ریک ئهم به‌رهمه ده‌بینی و هه‌سته‌ده‌کات باسی ئه‌و ده‌کات و ئه‌و راسته‌وخۆ ده‌دوینت. نووسه‌ر قۆناغیکی تری ئیستگای گزبانکاریه‌کانی به خوینته‌ره‌ناسیتنی، کارکردن له شاکاریکی و مه‌زن ئاسان نیه، جگه له‌وه‌ش لیره‌دا چه‌ند لایه‌نیکی ئهم داستانه به جوانی خستوه‌ته روو بۆ خوینته‌ره‌مان. نووسه‌ر لایه‌نیکی تری گه‌رانی پیتربروک له بواری ئۆپیزادا فه‌رامۆش ناکات، چونکه ئۆپیزاش ده‌نگیکی تری شانزیه‌یه. پیتربروک له‌م بواره‌دا چه‌ندین جار کاری کردوه و به رای نووسه‌ر پیتربروک کۆمه‌لی مه‌به‌ست و ئامانجی هه‌بووه، ویستویتی له ریگی کاری ئۆپیزاوه ئهم ئامانجانه ببینێ، ئه‌و گزبانیه‌ی که پیتربروک ویستویتی له بواری ئۆپیزادا پنی بگات ئه‌وه‌یه که مرۆف له‌و دووره په‌رزییه‌ی ئۆپیزا بجوولیتنی و له یه‌ک نزیکیان بکاته‌وه، لا لایه‌ک و گزبانکاریه‌یک له ناو خودی میتۆدی کارکردنی شیناوی ئۆپیزادا به‌هینتته گز، و هه‌روه‌ها کاری ئۆپیزای له بواری به‌رفراوانی پیدابوونیه‌کانی بگزیت بۆ قۆناغیکی که‌مکرده‌وه‌ی ئه‌و به‌رفراوانیه‌یه. نووسه‌ر کورته‌یه‌ک به‌سه‌ر میژووی ئۆپیزادا ده‌خاته روو، به شیوه‌یه‌کی زۆر ئاشکرا کۆله‌کی ئیشکرینی پیتربروک له بواری ئۆپیزادا به‌م شیوه‌یه ده‌خاته روو که کار له‌سه‌ر هه‌ست و هۆشی ده‌کات له چه‌سته‌دا تاکو تۆن و گزبانیه‌ی به شیوه‌یه‌کی به‌هیز له چه‌سته‌وه دیتته ده‌روه و ده‌بیتته "تۆن و گزبانیه‌ی ل 198". ئه‌و گزبانکاریه‌یه‌ی بروک له‌ناو خودی کاری ئۆپیزادا هینتایه کایه‌وه یه‌کی له‌وانه ئه‌وه بوو که بینه‌ری له ئه‌که‌ره‌کان نزیک ده‌کرده‌وه ئه‌مه‌ش به‌کاری چه‌سته‌ی نواندن و کاری گواسته‌وه‌ی ئۆرکسترای موزیک بۆ پشتی په‌رده‌وه و له لایه‌کی تیره‌وه که‌سه‌بایه‌تی ناو خودی پرۆزه‌ی ئۆپیزا که‌یه‌که‌مکرده‌وه له لایه‌نی دراماتیشه‌وه. نرخه‌ی بلیتی هاتته ژووره‌وه‌ی هه‌رزان کرد له‌چاو ئه‌مبایش ئۆپیزاکی تری. له لایه‌کی تیره له‌ناو خودی ناوه‌رۆکی درامای ئۆپیزا که ئه‌مه‌ش به خالیکه سه‌ره‌کی ناوه‌رۆکه‌که‌وه، ئه‌وه‌ش دروستکردنی په‌وه‌ندییه له نیوان بینه‌ران و ئه‌که‌ره‌کاندا و به‌مه‌س کاری پیتربروک له‌ناو ئۆپیزادا له کاره ته‌قلیدیه‌کانی ئۆپیزا جیا‌ده‌کاته‌وه، بۆ نمونه له‌ناو کاری پرۆزه‌ی ئۆپیزای "کارمن" نووسه‌ر دیکخاته روو.

درامانوووسانی

جیهان

مه‌ه‌دی مه‌یید باف

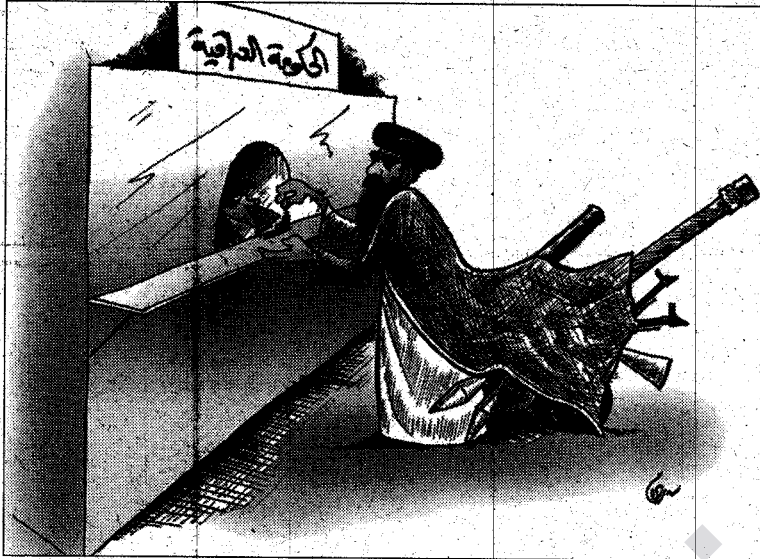
۷- پلاوتوس Plautus



کۆمیدی نووسی رۆمی تیتۆس ماکیۆس پلاوتۆس، ناسراو به پلاوتۆس له سالێ (2۵۱ یان ۲۴۴ پ.ز.) له خیزانیکه کزیه هاتۆته دنیاوه. له سه‌رده‌می لاویدا ئاشنايه‌تی و پینوهندی له‌گه‌ل گروپیکه شانزبیدا په‌یدا ده‌کات و پاشان هه‌ر له‌گه‌ل ئه‌و گروپه‌دا بۆ شاری رۆم سه‌فه‌ریکی هونه‌ری ده‌کهن، ئه‌و کاته شاری رۆم شاریکی خۆش و دلرفین و لانه‌ی جۆره‌ها چالاکي هونه‌ری بوو. ئه‌مانه وای له پلاوتۆس کرد عه‌شقی رۆما بیت و برباری مانه‌وه و جیگری خۆی له وی بدات. له‌وی زۆربه‌ی کاته‌کانی خۆی بۆ نووسین و خویندنه‌وه قه‌رخان کرد. یه‌کی له کاره‌کانی پلاوتۆس وه‌رگرتنای به‌رهمه شاکاره یۆنانیه‌کان بوو بۆ زمانی رۆمی، تا وای لیهات خۆشی عه‌شقی نووسین بیت. له ماوه‌ی ته‌مه‌نیدا نزیکی ۱۲۰ درامای نووسیوه، له‌و ژماره زۆره تینا ۲۱ شانزنامه‌ی له فه‌وتان رزگاریان بووه و ماونه‌ته‌وه، له‌وانه‌ش: شانزنامه‌ی بازرگان شانزنامه‌ی خشل شانزنامه‌ی گولدانیک له زینر شانزنامه‌ی ئامفی تریون شانزنامه‌ی به‌نداکان شانزنامه‌ی میناکمی شانزنامه‌ی فارسه‌کان شانزنامه‌ی کارتاژ (قه‌رتاچه) شانزنامه‌ی گوریس شانزنامه‌ی ترینیمۆس شانزنامه‌ی گوندی شانزنامه‌ی ستیکۆس شانزنامه‌ی سودو لوس پلاوتۆس بۆ شانزنامه‌کانی جۆره مۆزیکیکی شاد و خۆش و خۆشینه‌ری به‌کاره‌یناوه، یان به‌کاره‌ینانی پرۆلۆگ، ئه‌مانه به داهیتانه‌کانی ئه‌و داده‌نرین له هونه‌ری شانزیدا. ئه‌وه‌ی شایه‌نی باسه که پلاوتۆس وه‌ک ئه‌که‌ریکی لیهاتوو له زۆربه‌ی دراماکانیدا له‌سه‌ر شانز ده‌ره‌که‌وتوه. ره‌نگدانه‌وه‌ی به‌رهمه‌کانی پلاوتۆس له‌سه‌ر هه‌ندی له نووسه‌ره مه‌زنه‌کانی دنیا دیارن، بۆ نمونه ویلام شکسپیر بۆ درامایه‌کی خۆی سوود و ئیله‌مامی له شانزنامه‌ی میناکمی ئه‌و وه‌رگرتوه، یان مۆلیز بۆ شانزنامه‌ی پیسه‌کی ته‌رپیر سوودی له درامای گه‌نجینه‌ی زیری ئه‌وه‌وه وه‌رگرتوه، یان نووسه‌ری هاوچهرخی فه‌ره‌نسی ژان ژیراد بۆ شانزنامه‌ی ئافی تریونی خۆی سوودی له به‌رهمه‌یکه‌ی پلاوتۆس وه‌رگرتوه. پلاوتۆسیش بۆ خۆی سوودی له شاکاره یۆنانیه‌کان وه‌رگرتوه. پلاوتۆس له سالێ (۱۸۴ پ.ز.) کۆچی دوا‌ی کردوه.

بزوتنه وې نېسلامی و بهر د ه و امبوون له سر ه لویستی سه قه ت!

نارده لان جمال



گومان له ودا نېه که گلی کورد به درېژای میژوی سیاسی توی نومی هم عزیزا ده سترکده ی بهریتانیا، خه بات و تیکوشانکی دور و دریز و بی وچانی له پیتا و مافه ره واکاندا نه جامداوه. لیزه شدا نامانویت بچینه ورده کاری شو خه بات و تیکوشانانوه، چونکه روون و ناشکران بز ناخه ز و دوژمنانی گه له که مان بهر له هم مو که سبکی دیک، به لام پیمان باشه له مهر چهند راستیه کی گرنکا راهوستین و شته کان له قه واره ی راسته قینه ی خزیدا ته ماشایکه یین.

۱- به درېژای سالانی سهخت و دژواری خه باتی بی وچانی گه له که ماندا، گامانه بوون دژوست و لایه نگرانی دژوه ره واکه مان؟

۲- کام ده ولت و کام ریکخرا و تاقم و گروپ، له سر نه و تاوان و کارساتانه ی که له سده ی رابردود، به سر گه له که ماندا هانت، هه نکاوکی به ته مه کیان ناو یخه ی رای گشتی جیهانیان راته کاند؟

۳- جگه له خوالیخوشیرو گایه تولا موحسین نه لکه کیم کام مالا و شیخ و فه تو اچیعی موسلمانانی جیهان له سر جینوسایدی نه ته و که مان هانته ولام؟

هم پرسیارانه و سدان پرسپاری دیکه ش نرکی سدر شانی بزوتنه و نېسلامیبه که مالا عملی عه بدولعه زیزه که ولامیان بداته و به بار له و ی بکه و پته گریان به سر شیخ به عسیبه رسواکان "حارث الصاری" و فه تو اچی حه رامخر و پاشل پیسی عه فله قینه کان "عبدالسلام الکبسی" و له پیتاوی "هیفة العلیه المسلمین" که هم مو که سبکی ده زانیت بالی ثابینی به عسیبه کانه، رووی نه مریکا ره ش بکات و به هانای موجهیده کانی فلولوجه و بانگه واز به ناوی هه زاران کورده و بلایکاته و هه نازانین دهیت شو جزه کاسایه تی و ریکخراوه گومان لیکراوانه، چ چاکه و

پیاو ته تیه کیان بز گلی کورد کردیت "تایحسان عه بدولعه زیز" به ناوی هه زاران کورده و پاداشتیان با ته و؟ کام له مانه ته نه و شه یه کیان له مهر کاره سات و نه هه مه تیه کانی گلی کورد دهریری؟ مهر نه مانه نه بوون که تا دویتیش به چه که و خزیان له شار و شارو چه کانی کوردستاندا باده و هم و شو یان رایچی ده زکا تزقینه ره کانی به عسی به زیز دهر کرد؟ بز نه گبه تی "یحسان" و "بزوتنه که و ی" شو جوامیزه نېسلامیانه ی که بهر گریبان لیده کات، تا نیتاش به شو پیری بی نابرووییه و هه برگری له پرسنیه کانی سهدام و به عسی فاشیست ده کن! که چی دیاره یحسان واده زانیت خه لکی له گوی گانا خه وتوون تا به ناره زوی خزی شه کر بشکیتیت و نویته رایه تی کورد بکات، به لام تز کیت و کئی تز و بزوتنه و هه کتی هه لیزاردوه، تا به ناوی کورده و قسه بکن؟

جاریکتر نه مریکا که و ته بهر شالوی توندی پرؤستؤکردن، به هزی دیمه تی شو سه ربازه ی له یه کیک له مزگه و ته کانی فلولوجه دا برینداریکی عیراقی کوشت. نه مه دووم شالوی پرؤستؤکردنه نه مریکا دوچار ی ده بیت له دوا ی سکاندالی زیندانی نه بوغریب، هم دوو سکانداله که نه مریکا بز خزی ساز کرده و، پیوستیان به هه لویسته و رامانیک هه به که مرؤف بتوانیت زیاتر له چاودیریکی سیاسی تیکات، له هه مان کاتیشدا چند پرسپاریک ده وروژیت پیوستیان به ولامدانه و هیه. سه رته با بگره یینه و هه بز زیندانی نه بوغریب که یه کیک بوو له به دناوترین زیندانه کانی رژیمی روخاوی فاشستی به عس، ده بوایه پیش نه و ی تپیدا سه رانی به عس و هک "قوریانی" نیشاندیرین" خه لکی عیراق دوا ی روخاندنی زیندانه کانی (نه بوغریب و نوگره سه لمان ایان بگردایه که تپایاندا روله کانیان له کرانه قوریانی نه خوشیه به ورووییه کانی سه رانی به عس. له سه رته ی روخاندنی رژیمدا به هه زاران له تارانبارانی به عس (خاوه ن پله ی جیاوا ز) که و ته ده ست هیزه کانی نه مریکا و هه نندیکیشیان له سر خواستی خزیان تسلیمی هیزه کانی نه مریکا بوون بز رگاریوون له توله سندنه و ی خه لک. نه مریکاش پیحیسابکردن بز هه ستی برینداری گه لاتی عیراق، به کومل نازادی دگردن و زوریشیانی له ریگه ی فرؤکه خانی به عدا ی تپوده و له تیه و هه ره وانه ی هه ندران کرد، باز و دژی سیاسی جزا و جزوی وای هیتایه ناراه که خه لک نه ک مهر زیندانی نه بوغریب به لکو سه رانی رژیمیشیان بیرچوه و هه دواتر که و ته نیشاندانی پاشماوه ی زیندانیی تاونباره کانی رژیمی به عس که

نه مریکا بوچی خو ی ریسوا ده کا؟

مسته فا جوارانی

له (نه بوغریب) بوون، کرانه قوریانی ده سترؤژیکردنه سر و نیشاندانیان به جزیک سوزی دنیا یان بز لای خزیان راکیشا، نجا که و ته شانؤگری دادگایکردنی نه جامدهران جاریک له ناو عیراق و جاریک له هه لمانیا و جاریک له نه مریکا تا کزن بوو، هه قته ی رابردوش دیمه تی کوشتی برینداریک له مزگه و تیک فلولوجه دا (پیشتر شو مزگه و ته پشکرا بوو، به قیدیز و پته ی هه موویان گیاروو، لپرسینه و هیان له که لدا کرابوو) رژی دواتر له که ل تیمیکی ته لفریونی رژی اواوی ده چنه و ناو مزگه و ته که و مهر وک له دهره پتانی کورته فیلمی کدا دهره پتر فه رمان به نه کته ره که بدا، سه ربازیک له هاوریکه ی دهرسپ، نه و ی ژوروه و ته بینی؟ نه ی نه تگوشه؟ ده چنه ژوروه و هه یه کیک له برینداریکان ده کوژن، نه گه ر نه مانه هه موو دروستکراو نین و، بز نامانجی سیاسین، چین؟ لیزه دا پرسپاره وروژیتراوه کان ده خینه روو، یه کم: کئی ده توانی وا به ناسانی بچپته ناو زیندانی نه بوغریب و پته ی شو پیشینتگاریانه بگری؟ شو جیکایانه ی نه مریکا گیاروه کانی تپدا دانوه، به هه مو و اتاپیک پاریزراوون به چه ندین باز نه ی پاراستن، وک پاسه وانی زور له ناوه و هه و دهره و، نامیزی نه لکترنی، سه گ و قاز به دهری زیندانه کاند، تلی درکاو، تانک و زریوش و سه ربازی زور، جگه له مانه ده زگای هه و الگری سه ربازی سه ربه رشتیان ده کات، واته بز هیچ که سبکی ناسایی نیه بچپته ناو شو زیندانه و هه، چون هم دیمه بانه له ناو زیندانه و هه دزه ده کن؟ هه ندیک ده لپن پاسه وانه کان به کامپرای تابه تی خزیان ده بگرن و ده فیرؤشونه و، به لام هم قسانه ناچنه ناو گیرانی که سه و هه، چونکه ناشکرکردنی زانباری سه ربازی "خانه ته" و سزای توندی به و او هیه، به لام نه گه ر واشیت شو CIA و هه و الگری سه ربازی به شیوه یه کی ناراسته و خؤ ریخوشکریان بز ده کن (وهک چون به و ی زیندانیی ک نازاد بکیت به مه به سستی چاودیریکردنی و دوزینه و ی هاوریکانی)، نامانج له خزیو سواکردنه چییه؟ مه به سستی نه مریکا له ناشکرکردنی هم سکانداله نه و هیه بلیت، نیمه ولاتیکی دیموکراتین، چاک و خراپمان هه به، شت نا که یین به زیز په رده و هه، هه ره که سبک هه له یان تاوان بکات دادگایی ده کريت و سزا دهریت، نامانج له نیشاندانی چییه؟ گه یاندنی په یامی جزا و جزوه له وانه به به کرئیکراوانی خزیان ده لپن: گه ی هه لگره یینه و هه گویمان لپنه گرن ده تانرووخینین و هک سهدام، روو تانده که یینه و هک زیندانییبه کانی نه بوغریب، سواریه کتران ده کین و سوارتان ده بین، سه گتان تپبه رده و هه یین، به برینداریش ده تانکوژن به بهر چاوی کامپراوه، تا دنیا بتانیینن شو ه کت و نیمه چین!

کومه نه ی زیندانه سیاسی کانی کورد له هوله ندا نارازین له حکومتی هه ری می کوردستان



زیندانه سیاسی کانی کوردستان و حزب و حکومتی هه ری می کوردستان که به یین پیوست هاورکاری زیندانه سیاسی کانی کورد له تارواکه نه کراوه و چه ند نمونه یه کی هتایه و هه لوانه:

دهرباری وهرگرتنی زهوی، موجهی خانه نشین و هه ندیک پاداشت که بز زیندانه سیاسی کانی تهرخاکراوه و زیندانه سیاسی کانی تارواکه بیه شین لئی. لپرسراوی کومه له له دریزه ی قسه کاندیا باسی قاره مانی و خورگری زیندانه سیاسی کانی کوردستان کرد که چون قارمانه له زیندانه کاتیشدا رووبه ری جه لاده کانی زژی له ناوچووی حیزی به عسی هه لوه شاهه بوونه و ته و هه لو پشاره شدا چه ندین رولی گه له که مان بوونه ته قوریانی یا که م هه ندام بوون و رووبه روی چه ندین کاری ناروا بوونه ته و هه لایه ن جه لاده کانه و هه ر زیندانه یه ک چیرؤکیکی تابه تی هه به که له زیندانه تاریکه کانی رژیمی له ناوچوودا به سریان برده و هه بشنداریوانی کزبوونه و هه گش به پیشنیاز

کامه ران نه حمده سلیمان - هوله ندا رژی یه کشه ممه ۲۰۰۴/۱۱/۲۱ کومه له ی زیندانه سیاسی کانی کورد له هوله ندا له شاری رؤتردام کزبوونه و هه یه کی ریکخست بز نه دمانان و دؤستانی کومه له که بز نه و ی کفتوگره سه ر کار و به رنامه ی کومه له که بگن. سه رته ی کزبوونه و هه که یه و هه ستانی ساتیک به بی ده کی بز ریزگرتن له شته هیتانی ریگای زرگاری کوردستان کزبوونه و هه که ده ستی پیکرد و ماموستا نه حمده زیندانی سه ربه رشتیاری کومه له ی زیندانه سیاسی کانی کورد له هوله ندا به ناوی کومه له که و به خیرها تی ناماده بوانی کرد و نامانجی نواره کی بز روونکرده و هه هه و هه باسی کار و چالاکیه کانی ماوه ی رابردوی کومه له که ی کرد که کومه له که یان به رده وام هه ولی داوه خزمه تی زیندانه سیاسی کانی کوردیکن به جیاوازی بیوراکانیانه و هه. گوتی: کومه له ی زیندانه سیاسی کانی کورد له هوله ندا کومه له یه کی سه زیه خز و نازاده و په یوه ست نیه به پارتیکی سیاسی و هه و هه نارها زایای خویانی دهریری له به رامهر کومه له ی

قوتاییکی کورد دز به ده ولتی سوریا هه ستاوه!



زیان چولر به درخان، له هه و هه که گرتو و کان و UNESCO سکالی له دزی ده ولتی سوریا پیکه ش کرد و خه ریکی ناماده کردنی هه دی سکالی تره و پیوستی به هه دی به لکه هه یه قوتایی کورد "زیان چولر به درخان" له نازاری هم سال له هه و هه یه کرتو و کان، کله یی له ده ولتی سوریا کرد و دهری "من هم ریگایه بیی" که نیمه کوردی کوردستانی سوریا کتبه کی حوزمان بکه هه یین نه ته و هه کرتو و کان و سبکی به کتبه کی بیروه لئی "زیان" به کورنی ناشکرا ده کات که کاتی کورده کان خویشاندنیک نه جام ده من، هیزی هه منی سوریا ده یانگرن و له زیندانی شو و لانه نه شکه نه ده و یین، هه لیه به بیی باسی تیو ده ولتی نه مه قه مغه یه، هه و هه یی پشکرتنی مانی مدالان باه تیکی تری سکالای بیو، له لایه کی تره و باسی قوتایی کی کوردی کورده و، که له کاتی نه نیشاندانی نه و هه و هه کان له زانکر گرا، یحسان له سه ر راهیری شاری قاشلر راهوستاوه و باسی نه گه ر و نه جامه کانی کورده و، سکالی "زیان" له نه و هه یه کرتو و کان و هرگریاره و ولایکی یوزنه یی بز هاتوو، نیتا چاره وانی نه نیشاندانی ده کات، هه لیه سکالایه که عینییه و چه ندین کزبیتنه تپبه سندن به خویته و هه و هه یی پیشی ماوه یه که سکالایه کی تری پشکشی UNESCO کزبوون دزی ده ولتی سوریا و تابه دیاری کورده و که مانی مرؤف له سوریا پشکراوه

"زیان" هم ریگایه به کار هیتا به نه و ی سه رتی UNESCO راکشیت که حکومتی سوریا قوتایی کی کورد له زانکر کانی سوریا دهره کات و مدالانی کورد له سوریا به زمانی تارک نیشانی و به رتوک و سوزیکی کورنی قه مغه یی و نووسه ری کورد هه یینه له زیز هه ر هه یی کرتبه

قوتایی کورد زیان چولر به درخان، نیتا خه ریکی ناماده کردنی سکالایکی تره له سه ر دهر کردنی قوتایی کانی کورد له زانکر نیمه شق دوا ی راهیری قاشلر و به ناوی قوتایی کی کورد پشکشی به UNESCO بکات، بز هم حه به سته ش "زیان" پیوستی به هه دی به لکه ی هه یی و نه یی به لکه هم سکالی سوروی نایت

بزچونه کیانیان قسه یان له سه ر ناوه روک و کاره کانی کومه له که کرد و پیشنیازی شو هه کرا که یاداشتمه یه ک بدريت به په رله مانی کوردستان و هه دوو وه زاره تی مافی مرؤف له حکومتی هه ری می کوردستان نیداری نیشانی و هه ولیز بز نه و ی باسایه کی تابه تی دهریکريت بز خزمه کردنی زیندانیی سیاسی کورد له تارواکه که هم "زرگاری و نازادیه ی کوردستان که به شپکی به ره می خه باتی زیندانیی سیاسی کانی کوردستانه، بزبه نرکی سه رشانی حکومتی کوردستانه که هم ر ژاوریک له زیندانیی سیاسی کوردستان و تارواکه بده ته و به بیجیاریزی

